

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—
za Nemčijo celoletno . . . " 28.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V pravi prejemni mesečno . . . " 1.—70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 8.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 2 v.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 40 v.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nevrnirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 18 strani.

Nazadovanje Italijanov v Avstriji.

Vsa mesta v Dalmaciji so v rokah Slovanov, Hrvatov; uradni jezik dalmatinski je hrvaški, v Istri se slovan-
ski živeli krepko dviga. Trst je sicer
italijansko, a obenem največje sloven-
sko mesto; tam je za eno tretjino več
Slovencev nego jih šteje Ljubljana.
Obala med Trstom in Tržičem je slo-
venska, v Gorici so Slovenci pri prvem
svojem naskoku mladane prišli v ob-
činski svet in bodo prihodnjé skoro
gotovo prodrli; vse to so uspehi, ki
v Slovencih vzbujajo zanos in jih pod-
žigajo k novim naporom, Italijanom pa
prizadevajo nepričakovano skrb. Slo-
van je bil do novejšega časa v očeh
Italijanov sposoben le za skromnega
težaka, ki je vesel, da je sit in ni tepen;
da bi stremel za višjimi mesti ali se
lotil dobičkanosnih, samostojnih pod-
jetij, to je smatral Italijan za nemo-
goče, češ, da to tega preko obzorja in
teženja Slovencev.

Dogodki pa so Italijane prehiteli;
Slovani so se s kulturo oplojili, si pri-
dobivali postojank, izprva še neopaže-
ni med tujim življenjem, so se množili
in so se, ko jih je postajalo vedno več,
pričeli zavedati svoje materialne in
intelektualne moči. Nastop jim je bil
tem laglj, ker je šel italijanski staro-
liberalizem jadrno v nič, ne da bi sto-
pila na njegovo mesto kakšna nova
stranka, ki bi Italijane združila. Za-
našali so se Italijani na svojo podedo-
vano moč in premoč in skoraj zamalo
se jim je zdelo, da bi se pripravili za
resen boj z zaničevanim nasprotni-
kom. Njih zamožavost je bila tem
večja, ker so imeli v sosednem kralje-
stvu vedno krepko zaslombo in je do-
hajal od onod vedno svež dotok so-
bratov in tudi lir. Čutili so se pa tem
varnejše, ker jih je avstrijska vlada,
slepa za čisto veleizdajalsko ljubim-
kanje z izvenavstrijskimi Italijani, iz-
datno podpirala.

V začetku tega stoletja pa se je
namah razmerje izpreobrnilo. Slovani
so se krepko organizirali, zbrali so, vsaj
v važnih vprašanjih, vse svoje ljudi
pod eno zastavo in so sistematično ter
odločno širili svoj vpliv pri vseh pano-
gah človeškega delovanja. Postopali
pa so previdno in so nastopali nevsilji-
vo, tako da niso zbudili pred časom
šuma; ko pa so, preštevši svoje čete,
spoznali svojo moč, tedaj so stopili
tako krepko na noge, da je vse ostr-

melo. To jim je bilo zato nekoliko olaj-
šano, ker vlada Italijanov zadnji čas
ni mogla več toliko podpirati, ker je
iredentovstvo, zlasti med laško mladi-
no, šlo prebujno v klasje in je nastala
direktna nevarnost za državo. Provin-
cialna vlada je nevarne italijanske
težnje spoznala in se je zato, da bi jih
udušila, pomalem morala opirati na
Slovane, pa le toliko časa, da se je ire-
dentovstvo omejilo; le vsled tega so
Slovenci v raznih slučajih pri vladi
dosegli uspehe, ki bi bili ne le na Šta-
jerskem, ampak celo na Kranjskem
nemogoči: podržavljenje ljudskih šol,
popolnoma slovenske srednje šole,
popolna enakopravnost slovenskega
jezika v nekaterih političnih in sodnih
okrožjih, hrvatski uradni jezik v vsej
Dalmaciji i. dr. Nasprotno pa je vlada
začela Italijanom stopati na prste, se
je lotila kontrole njih občinskega in
javnega gospodarstva in je pri tej pri-
liki razkrila korupcijo, ki presega vse
meje in ki se je vršila skoro povsod v
prid privadrovcev, Italijanov iz »kra-
ljevstva«, ki so bili in so nalašč ostali
brez avstrijske domovinske pravice.
Spoznali smo mi, kako so ti Italijani-
torej izkoriščali naše Italijane in njih
zavode; čutili in vedeli so to gotovo
tudi naši primorski Italijani, a rajši so
trpeli škodo na denarju, da bi se le
kdaj izpolnila »velika želja neodreše-
nega italijanstva«.

Ko se je ta gnoloba razkrila, jih je
doletela zaslužena kazen: v vseh veli-
kih organizacijah, najsi bodo zbori,
občinski sveti itd., je stopal vladni ko-
misar za njimi, jim je vezal roke ali
jim je odjemal pravico samostojnosti;
tako v Pulju, v Gorici, deloma v Trstu.
Vsled tega pa je »reč slovenska«, rekli
bi, kar avtomatično skočila kvišku,
ker je jenjal pritisk, so se Slovani kar
elastično raztegnili in razširili, tako
da je obstrmel ves svet. Cesar Italijani
prej nikdar niso hoteli priznati, to so
moral priznati zdaj: da je med njimi
Slovanov v takem številu, da preti
resna nevarnost italijanskim postojan-
kam; prej so bili številu Slovanov pri
vsakem štetju krčili, kolikor mogoče;
zdaj pa so, kadar so klicali svoje čete
v boj in iskali pomoči, prav glasno kri-
čali resnico in so jo v svojih oklicih
dvakrat podčrtavali, resnico, da je
Slovanov med njimi mnogo in da od
njih preti krajna nevarnost. To se je
godilo in se godi pri vsakih volitvah, i
v Trstu, osobito pa se je to zgodilo pri
zadnjih občinskih volitvah v Gorici.
Kako ponosni so bili Italijani prej na
svojo »Gorizia Italiana«, tu se je pa po-

kazalo, da se italijansko prebivalstvo
že bliža manjšini. Celo listi v Berlinu
so se začudili.

Italijanov je postalo strah. Iskali
so pomoči. Kje? Kjer je mogoče brate
iz kraljevstva poklicati, tam so jim ti
na razpolago. Z njih pomočjo so zase-
dali službe in so si pridobivali brezob-
zirnih agitatorjev. Tu bi jim bil princ
Hohenlohe, ki pač izborna pozna svojo
iredento, kmalu prekrizal račun za vse
čase s svojim odlokom, ki zunanji
Italijanov ne pripušča kot javnih
uslužbencev. Kakšen hrup je vsled teh
odlokov nastal, to je še pač vsem v
spominu; kdor pa je tedaj čital itali-
janske liste, ta se je moral čuditi drz-
nosti, s katero so pisali o nas, in siste-
matični gonji, ki se je vršila proti nam,
očitno inspirirana od italijanske vlade!
Saj menda ni naroda pod solncem, ki
bi znal na tako umeten način napihni
ogorčenost, prirejati v določene svrhe
demonstracije ter jih potem razboh-
nati po celem svetu kot izraz ljudske
volje, kakor baš Italijani, pravzaprav
italijanska vlada, ki je v vseh narod-
nostnih vprašanjih solidarna z vsakim
svojim prebivalcem. In avstrijska vla-
da se je, vsaj na zunaj, vdala pritisku
italijanske »javnosti«, brezdvomno
proti svojemu notranjemu prepričanju.

Vendar: če je v takih visokopoli-
tičnih vprašanjih italijanstvo s pomoč-
jo zunanjega ministrstva doseglo ta in
včasih še kak drug uspeh, v neposred-
nih domačih zadevah nasproti prodi-
rajočim Slovanom ne more visoka
politika Italijanom nič pomagati; tu
odločajo le konkretna dejstva in tu ne
pomaga nič vse kričanje in zabavljanje,
poslano v liste v Milan, Rim in dru-
gam, in ne pomagajo nič slovesni pro-
testi vseučiliškega dijaštva po raznih
laških univerzah. Slovenski glasovi
pač ostanejo glasovi. In utajiti jih ni
mogoče, kadar je njih štetje in zbiranje
vzeto korumpiranemu občinskemu
zboru iz rok.

Ta nevarnost je za Italijane hujša
nego ukinjenje laške fakultete. In
Italijani se je dobro zavedajo; zaveda-
jo se pa tudi, da se število glasov ne
da samo ob sebi, pa tudi ne iz lastne
moči povečati njim v korist. Zato so
se zatekli po pomoč k nekdanjemu sta-
remu in hujšemu sovražniku nego je
Slovan, k Nemcu. Tekom zadnjih dveh
let čitamo vsak hip v merodajnih
laških listih sladko vabljenje Nemcev,
naj se združijo z Italijani proti Slova-
nom, češ, Slovan je naš skupni nasprotni-
nik, in Slovan se bo, brž ko premaga
Italijane, lotil Nemcev; zato so ti listi

»slovansko nevarnost« slikali v tako
črni barvah, da so Slovani lahko po-
stali ponosni in so se res smeli še bolj
zavedati svoje moči in pomembnosti.
Zveza med Nemci in Italijani je sicer
nenaravna in ne gre od srca ne enemu
ne drugemu, osobito Nemcu ne; zato
je vabljenje ostalo dolgo brezuspešno,
čeprav so delovali v njega priloge tudi
nekateri nemški listi, osobito kapita-
listična graška »Tagespost«, ki je ob-
enem glasilo tržaške denarne aristo-
kracije, nemške in italijanske. Napo-
sled se je laška in nemška stranka le
združila za skupen nastop proti Slo-
vencem, v Trstu bolj prikrito, v Gorici
pa pred vso javnostjo, pa z velikansko
žrtvijo od strani Italijanov; prepustili
so Nemcem dva sedeža v občinskem
svetu in dobili so vanj najstrastnej-
šega nemškega nacionalca. Večjega
uspeha bi Slovenci ne bili mogli do-
seči: le z nemškimi glasovi so Italijani
prodrli, a dobili so zato ježa v svoj
brlog, ki se bo šopiril in pripravljaj
nehote pot — Slovence. Koliko na-
ravnejša bi bila zveza med Italijani in
Slovenci, ako bi bila kdaj potrebna!
Z vso sigurnostjo pa lahko Italijanom,
ki so se na tako nenaraven način po-
dali Nemcem, prorokujemo to, kar se
jim zdaj godi na Reki: ondi so se bili
zvezali z Madžari proti Hrvatom in so
prisodili Madžarom pravice, ki jih niso
privoščili Hrvatom. Preteče pa nekaj
let, in zdaj mečejo Madžari svoje nek-
danje gospodarje čez prag!

To leto so Italijani javno vze-
li Nemce pod streho — čez nekaj let pa
jih bodo ti začeli izpodrivati. Upamo
pa, da Madžari in Nemci pripravljajo
na ta način pot — Slovanom.

Ogrska politika.

Komaj je bila na Rumunskem iz-
rečena deviza: Rajše utonemo v ru-
skem oceanu kakor poginemo v ogr-
skem močvirju — se je že oglašil znani
»Pester Lloyd« in v svoji torkovi šte-
vilki se peča list obširno in na drobno
z ogrsko-rumunskim problemom, zla-
sti z ozirom na avstrijsko vnanjo po-
litiko.

»Pester Lloydov« uvodnik najprej
opominja Rumune na Besarabijo. To
melodijo beremo zdaj prav pogosto-
krat. Zdi se, da hočejo vladni krogi,
katerih glasilo je »Pester Lloyd«, po-
zornost Rumunov odvrniti od sebe in
njihov pogled obrniti na drug predmet
rumunskih želja in teženj, ki ne leži
v monarhiji, ampak na Ruskem, češ,

o dedu Karlu; to bo koristno za tebe
in tvojo nevesto.

»Čemu bi popraševal drugod, ko
mi jo moreš ti povedati?«

Nekje po temini je letel nočni ptič.
Slišal se je čuden šum, kakor bi se
kdo z volneno obleko dotikal suhih
kamenov.

Tema na zemlji se je zgostila, zrak
je bil vlažnejši in gorkejši, nebo, kakor
bi se dvignilo in zvezde v srebrni meg-
li mlečne ceste so migotale svetleje.

»Včasih je bila ženska višje cenje-
na kot sedaj.«

»Je-li mogoče?«

»Ljudje so se pogosto vojskova-
li . . .«

»Bilo je tedaj dobro vdovam . . .«

»Divjali so pomorski roparji, upi-
rali se vojaki in v Neaplju so imeli sko-
ro vsakih pet let novega vladarja. Ze-
ne so tedaj imeli pod ključem.«

»Tudi sedaj ne bi škodovalo.«

»Kradli so jih kakor kure.«

Starec je pomolčal in si zapil pi-
po. Slab plamenček mu je osvetlil krivi
nos in pod njim kratko pristrižene brke.

»No, kaj dalje?«

»Poslušaj molče.«

Ponosni Sirius je trepetal tako
svetlo, kakor bi hotel zatemniti vse
ostale zvezde. V mirni vodi se je leske-
talo zjasnjeno nebo in v lahkem odse-

LISTEK.

M. Gorkij:

V noči.

Morje je spalo. Spal je tudi otok
zavit v plašč tihe, mrtve teme. Bilo je,
kakor bi kdo s silno roko vrgel trd
ogromni, črni kamen čudne oblike na
morska prša in zatrl v morju vse živ-
ljenje.

Kdor bi pogledal na otok z mor-
ske daljave, od tam, kjer se je dotikala
mlečna cesta z zlatimi zrnji temnih
voda, temu bi se zdel otok podoben ro-
parski zverji, ki z vzhobenim hrbotom
pripegiba velikansko žrelo k morju in
se napaja s slano vodo.

V decembru so v južni Italiji čisto
take tihe, črne noči; tako čudno črne
noči, da si človek niti ne upa drugače
govoriti kot šepetaje. Boji se, da ne bi
porušil z glasnim zvokom, kar zre v
skrivnostnem molčanju pod obokom
nočnega neba.

Pritajeno sta govorila tudi dva mo-
ža, ki sta sedela na kamenitem bregu
otoka. Prvi je bil colninski stražnik v
temnem jopiču z rumenimi obšitki in
s kratko puško na ramu; pazil je, da ne
bi prebivalci in ribiči kradli soli, ki se
je vsedala po razpokah med kamni.

Drugi je bil star ribič obritega, skoro
črnega obraza; nos je imel velik, upog-
njen kot papagaj.

Mladi stražnik je govoril o tem, s
čemer se navadno bavijo mlade misli;
starec je odgovarjal kakor nerad in po-
gosto čemerno:

»Kdo bi ljubil še le v decembru!«
»No, mladi ljudje se ne ozirajo na
koledar.«

»Pa bi se morali.«

»Si morda ti kaj gledal v koledar?«

»Vidiš, prijatelj, nisem bil vojak,

ampak delavec in, kar more človek,

vse sem poizkusil v svojem življenju.«

»Ne razumem.«

»Ko boš starejši, boš razumel.«

Ne daleč od obrežja se je zrcalil

v mirni gladini zeleno modri Sirius;

kdor bi dolgo časa na to svetlo točko

gledal, bi blizu nje zapazil krogo iz

plutovine, veliko kot človeška glava,

popolnoma mirno.

»Zakaj ne spiš?«

Razpevši od starosti razcefran

plašč, je pokašljeval odgovoril starec:

»Ali ne vidiš? Imamo nastav-

ljeno.«

»Vidim.«

»Pred tremi dnevi je bila velika

mreža od tujih ribičev raztrgana in

zmešana.«

»Od delfinov.«

vsaj svojih nacionalističnih teženj ni treba ravno udeleževati na naš, ampak raje na tuj račun; če so Rusi res taki vaši prijatelji, evo, naj vam vrnejo, kar so vam vzeli zato, ker ste jim 1877. leta pomagali. Nam se zdi, da je to zvrčanje krivde na druge dvorezen nož; če Rusi zatirajo Rumune v Besarabiji, potem vendar odtod ne sledi, da jih smejo tudi Ogrji; ti toliko manj, ker Rumune na Ogrskem štiti ustava in ustavno zajamčene pravice, na Ruskem pa ne, ker tam nobene ustave ni! Zato je primera med Ogrski in Rusijo, v kolikor se tiče narodnosti, precej težavna, ker ni skupne podlage za njo; krivica je in ostane krivica, če jo dela Rus ali pa Oger.

Toda Rumunom se sploh ne godi nobena krivica; čujmo, kaj pravi »Pester Lloyd«: Rumuni imajo svojo cerkveno in šolsko avtonomijo, njihove ljudske šole, katerih je na Ogrskem več kakor pa v Rumuniji sami, podpira ogrska država z mnogo milijoni na leto, blagostanje med ljudstvom raste od dne do dne, — kje torej se nahaja ono ogrsko močvirje, v katerem Rumuni nočejo poginiti? Kje ima ljudstvo več pravic: na Ogrskem, kjer je Rumun polnopraven državljani ali v Rumuniji, kjer na stotisoče židov živi popolnoma brez pravic? Tako vzklika patetično »Pester Lloyd« — in se zavzema za žide!

Rumunom se torej jako dobro godi — na Ogrskem. Tako vsaj zatrjuje oficijozno ogrsko glasilo; samo tistih bedakov ne bo veliko najti, ki mu verujejo. Če je Rumunom tako dobro, zakaj je pač potem grof Tisza, kateremu nihče ne bo očital premeškega srca, nedavno hotel z Rumuni sklepati pogodbe in kompromise? Ze dejstvo samo, da so se pogajanja o spravi vršila, je nepobiten dokaz za to, da »Pester Lloyd« ne govori resnice, če je dokaza za to sploh treba. Daniso imela pogajanja za notranjo ogrsko politiko nobenega uspeha, na tem dejstvu nič ne izpremeni; uspeh se kaže sedaj na polju vnanje politike, žalibog da le žalosten! Res je sicer, da monarhiji ni treba drveti za vsakim, ki ji ponuja svoje prijateljstvo, ravno tako res pa je tudi, da ni treba starih, dobrih prijateljev izgubljati ogrski trmi na ljubo! Če bi se ogrskim Rumunom res dobro godilo, potem bi lahko kazali na Besarabijo — tako pa?

Ogrski oficijozus očita Rumunom, da si prilastujejo vodstvo v nekaki »Gemeinbürgerschaft der ungarischen Nationalitäten«, o kateri pravi, da je sploh ni. Žalibog, da je ni! Tu je vladni list sam namignil, česa je narodnostim na Ogrskem najbolj treba: jedinstvo! Dokler te ni, toliko časa je vsak boj, če ne brezuspešen, vsaj slab; boj z nejednakimi sredstvi in nejednakim orožjem. Če bi se proti ogrski hegemoniji in oligarhiji narodnosti zjediniile, potem bi postala stvar brz drugačna; ogrski parlament bi postal sicer torišče jako hudega in brezobzirnega boja, zato pa bi končno vendarle oživel upanje, da bo tudi na Ogrskem enkrat zmagała pravica in politična morala nad krivico in nasiljem. Potem bi peštanski mogotci pač ne pisali več tako,

kakor danes: »Pri prihodnjih volitvah se bo pokazalo, če uživajo rumunski voditelji še narodovo zaupanje« — dokler odločujejo pri ogrskih volitvah bajoneti, namesto svobodnega in prostega prepričanja, tako dolgo bo ostalo vse pri starem, vladala bosta nadalje šovinistični grof in njegov židovski podrepanik in ljudstvo bo drlo dalje v Ameriko. Rešitev iz tega obupnega položaja, ki ni nesreča samo za Ogrsko, ampak za celo monarhijo, more prinese le jedinstvo in skupen akcijski program ogrskih narodnosti!

To velja tudi za Hrvate. S hrvaško politiko in s koalicijo je »Lloyd« (t. j. ogrska vlada) zadovoljen (!): »Mir med Zagrebom in Budapešto je izraz medsebojnega zaupanja.« Čegavega zaupanja? Hrvškega ljudstva? Zdi se nam, da na Ogrskem še vedno žive v starih unijonističnih idejah in sanjah! Če pa na Hrvaskem še žive ljudje, kateri se po Cuvajevih udarcih še vedno ogrevajo za ogrsko politiko, potem jim pa res ni privoščiti drugega kakor — še jednega Cuvaja!

Za Jugoslovane ni hujšega nasprotnika kakor je ogrska politika. Tam je treba iskati jedra vsega zla in vsega gorja, ki nas davi in mori. Kadar že Dunaj popušča in pament postaja, takrat se oglasi budimpeštanski »državnopravni« telefon. Ta nam hoče snesti tudi reciprociteto z zagrebškim vseučiliščem, ali pa jo je že snedel. Najboljši odgovor na vse te ogrske prepotentnosti je edinstvo med vsemi narodnostmi pod ogrsko krono, če ne za trajno, pa vsaj za tako dolgo, da se ogrska oholost nekoliko poniža. Prilika za tako akcijo ne bi bila neugodna. Drugo leto bodo na Ogrskem volitve v državni zbor, ki bo imel nalogo sklepati s totransko polovico novo nagodbo. Če bodo hoteli voditelji ogrskih narodnosti važnost tega silno ugodnega položaja izkoristiti — kdo ve? Čas je še.

Škandalozno ljubljansko mesno gospodarstvo.

14. Mestna občina ima v lasti nastopno navedene nepremičnine, ki se nanašajo na mestni zakup državne užitnine, in sicer:

a) pod vložno štev. 682 kat. obč. Karlovske predmestje parc. št. 406, travnik, in parc. št. 212, hiša št. 25 v Illovi (mitnica na Ižanski cesti);

b) pod vložno štev. 1218 kat. obč. Karlovske predmestje parc. št. 167/1, travnik, 168/3, travnik, in 262, stavbišče (mitnica na Dolenjski cesti);

c) pod vložno štev. 49 kat. obč. Gra-dišče parc. št. 60/2, hiša št. 20. Tržaška cesta, št. 110/1, vrt, in 110/2, njiva (mitnica na Tržaški cesti).

Vse te nepremičnine doslej niso bile izkazane v inventarju.

Istotako nikdar ni bilo izkazano v inventarju na Podturnsko grajščino vpisano poslopje mitnice na Marije Terezije cesti, parc. št. 155 kat. obč. Kapu-cinsko predmestje.

15. V inventarju mestnega zaklada nikdar nista bili izkazani terjatvi:

a) proti društvu »Mladika«, vknjižena terjatev v znesku 18.000 K.

b) na posestvu Elizabetne otroške bolnice vknjižena terjatev v znesku 4800 K.

Terjatev proti »Mladiki« je nastala sledeče:

Mesto je prodalo društvu »Mladika« parc. št. 195/9, kat. obč. Kapu-cinsko predmestje proti plačilu kupnine 18.000 K v devetih letnih obrokih po 2000 K, pričnši s 15. septembrom 1910. Glede vsakratnih neplačanih ostankov kupnine je bilo določeno, da se obrestujejo s 5% obrestmi.

Doslej ni plačalo društvo »Mladika« še nobenega obroka kupnine in je ostalo tudi z obrestmi na dolgu. Vložena je sedaj prošnja, da se ves dolg odpiše.

Terjatev, vknjižena na posestvu Elizabetne otroške bolnice, v znesku 4800 K, izvira iz kupne pogodbe z dne 16. septembra 1875 in bo plačljiva v tem slučaju, če se opusti otroška bolnica, sicer je za mestno ob-čino brez vrednosti.

Z ozirom na to pogojno plačilno dolžnost bi se morala ta terjatev izkazovati v inventarju na ta način, da bi se ne vpoštel v vsoto aktiv.

16. Pri aktivnih zastankih se že več let ponavlja v inventarju napaka, da se kot aktivni zastanki izkazujejo tudi vse hranilne vloge, dasi so že izkazane pri glavnica.

Vsled te napake so bila aktivna vsako leto izkazana za toliko višje, za kolikor so bile hranilne vloge vpoštete še kot aktivni zastanki. V letu 1912. so aktivna vsled te napake izkazana za 252.161 K 22 h višje, nego so znašala dejansko!

Pri aktivnih zastankih se je dognala v inventarju za leto 1912. še daljna napaka, da so hranilne vloge izkazane z vsoto 252.161 K 22 h, dočim so navedene pri glavnica z vsoto 254.929 K 60 h. Prava je le slednja vsota in so vknjižbe v računskih knjigah, na podlagi katerih je sestavljen račun, napačne. Napaka, ki sega še v prejšnja leta pri vlogi na hranilni knjižici št. 57.097 in pri vlogi v Ljubljanski kreditni banki.

Pri aktivnih zastankih je napačno tudi to, da se izkazuje ob koncu leta 1912. terjatev proti deželi na prispevkih za mestni deklški licej v skupnem znesku 35.000 K, dasi ta terjatev ne obstoji in se dežela nikdar ni zavezala plačati kak prispevek v navedeni višini!

II. Pasiva.

Pri pasivih je bil izkaz dolgov pomanjkljiv tako leta 1912., kakor tudi v prejšnjih letih, in sicer glede nastopno navedenih dolgov:

V letih 1905 do 1908 ni bil izkaz dolg 360.000 K za vojaško preskrbovališče.

V letih 1907 do 1912 ni bil izkaz dolg mestni hranilnici ljubljanski na kupnini za parc. št. 15, kat. obč. Kapu-cinsko predmestje, v znesku 20.000 K.

V letih 1907 do 1912 nista bila izkazana dolgo va za Schinzlovo hišo, in sicer 3% državno posojilo v znesku 16.900 K in posojilo pri Mestni hranilnici ljubljanski v znesku 21.400 K, dasi je bila hiša izkazana pri aktivih.

Leta 1908. ni bil izkaz dolg pri Mestni hranilnici ljubljanski v znesku 240.000 K.

Vsa leta ni bil izkaz sedaj še obstoječi dolg na brezobrestnem državnem posojilu za regulacijski zaklad v znesku 200.000 K.

Leta 1911. ni bil izkaz delni dolg pri Mestni hranilnici v znesku 130.000 kron, ki se je napravil na račun posojila 600.000 K.

Nobeno leto se ni izkazal dolg deželi na 3-odstotnem potresnem posojilu za hišne posestnike v znesku 34.660 K.

Končno je bil dolg ustanovam, odnosno verskemu zakladu v skupnem znesku 91.185 K 55 h vedno izkaz dvakrat, in sicer enkrat pod naslovom: dolžne glavnice ustanovam, drugikrat pa pri pasivnih zastankih.

B. Ubožni zaklad, meščanska imovina in ustanove.

Pri ubožnem zakladu meščanski imovini in ustanovah se ponavlja v inventarjih glede glavnice v hranilnih vlogah enaka napaka, kakor pri mestnem zakladu, namreč, da se izkaže vsaka vloga v dveh vrednostih, t. j. kot nominalna vrednost in kot efektivna vrednost.

V bodoče bi bilo te vloge izkazovati le po njih faktični vrednosti ob koncu leta.

Daljni nedostatki pri navedenih treh zakladih so sledeči:

V inventarju ubožnega zaklada ni vpisana terjatev 2400 K iz zastavnega pisma z dne 23. junija 1886., ki je vknjižena na posestvu Elizabetne otroške bolnice imenom: »Martin Hoschevarjevo volilo«.

Ta terjatev je sicer brez vrednosti, ker je plačljiva le v slučaju, da se opusti otroška bolnica. toda v inventarju bi morala vseeno biti vpisana zaradi evidence. Vpisati bi jo bilo na ta način, da bi se računsko ne vpoštel v vsoto aktiv.

2. V inventarju ubožnega zaklada za leto 1900. ni bila vpisana hranilna knjižica Mestne hranilnice ljubljanske št. 30.791, na katero je bilo naloženo volilo Marije Pajsarjeve v znesku 1000 K.

3. V inventarju meščanske imovine za leto 1899. in 1900. ni bil vpisan dolg na brezobrestnem državnem posojilu v znesku 200.000 K.

4. V inventarju ustanov za l. 1912. je glede hranilne vloge Fran Metelkove ustanove na knjižici Mestne hranilnice ljubljanske št. 47.605 vpisana kot nominalna vrednost večja vsota, nego je znašala efektivna vrednost. Kot nominalna vrednost je namreč vpisana vsota 3250 K 67 h kot efektivna vrednost pa le vsota 364 K 31 h.

To izkazovanje je kuriosum, ki je brez primere (pravi revizijska komisija).

Predstojee navedbe bodo menda zadostovale ljubljanskemu županu, da se prepriča, kak red je v inventarnih izkazih mestnih zakladov.

Njegovim razlagam glede hranilne vloge Fran Metelkove ustanove pa odgovarjamo sledeče:

Župan razlaga v svojem odgovoru na naše poročilo, da je v računskem sklepu pod označbo »nominalna vrednost« izkazano ono stanje hra-

vu tisočerihi jasnih pik pod morsko gladino je oživel tiho ozračje.

»Poslušam,« je odgovoril stražnik in ribič je pripovedoval počasi zgodbo iz preteklega doba, počno za vsakega.

»Tam gori za borovim lesom je živel pred sto leti grška rodbina Eke-ljanov, grbasti stavec, zagovarjaec in tilotapec, s sinom Aristidom, ki je bil strasten lovec — tedaj je bilo na otoku mnogo srn in druge divjačine. Najbogatješa je bila v tistem kraju družina Galliardov, — sedaj jim pravijo Senzamane ali Brezroki. Pripadala jim je polovica vinogradov na otoku, imeli so 8 zidanic in čez 1000 sadov. Naše belo vino je bilo tako znamenito, da so ga kupovali sami Francozi. In o teh si gotovo že slišal, da ne znajo drugega oceniti kot vino. Francozi so igralci in pijanci, zaigrali so s kartami tudi glavo svojega kralja.«

Stražnik se je tiho zasmejal. Kakor v odgovor je v bližini plusknila voda. Oba sta se ozrla tja in poslušala z napetimi ušesi, kaj se godi; od obrežja so se širili kolobarji...

Riba je zadela od vabo na trnku. »Pripoveduj!«

»Da..., Galliard... Bili 3 bratje. Govorim o srednjem iz med njih, o Karlu. Bil je orjaške postave, najmočnejši na otoku in glas je imel kot grom. Zagledal se je v pamejno dekle, v hčer revnega kovača. Orjaki po navadi niso modri... Odlasli so s svatbo, ne vem iz katerih vzrokov. Ali Grkov sin pa med tem ni miroval, kajti tudi nje-mu je bila všeč kovačeva Julija. Pri-

lizoval se ji je na vse načine, da bi si pridobil njeno naklonjenost. Ker se mu to ni posrečilo, je sklenil dekle osramotiti. Računal je, da Karel očr-njeno zavrne in Julija bode potem nje-gova. Tedaj so bili strogi običaji.«

»A sedaj?«

»Sama razuzdanost. Bogatini raz-košno žive, se veselijo in mi vsi smo pa reveži,« je vzdihnil stavec in nada-ljeval:

»Ko je nekoč Julija zbiral pore-zane vejice vinske trte, se je Aristid vrgel od strani ravno pred njena ko-lena. Dobra kristijanka se je sklonila nad njim, hoteč se prepričati, ni-li ran-jen. Stokaje jo je prosil:

»Julija, ne kliči nikogar! Če bi me videl tvoj ženin, ubil bi me. Dovolj, da si odpočijem, potem oddidem.«

Položil je glavo v travo, široko od-prl oči in se delal, kot bi izgubil za-vest. Prestrašena deklica je zakričala in klicala ljudi na pomoč. Ko so prišli ljudje, je Aristid zdrav skočil od dek-lice. Kot blazen je pripovedoval o lju-bezni do Julije in se zaklinjal, da ne pusti dekleta v sramoti in si jo vza-me za ženo. Pojasnjeval je vse tako, da je utrujen od ljubezni zaspal v de-kletovem naročju. Preprosti ljudje so mu verjeli kljub temu, da je deklica goreče razkladala, kako se je vse do-godilo, da ga je imenovala lažnika in dokazovala, da bi pač ne klicala na pomoč, če bi bilo tako, kot on trdi. Ni-so vedeli, kako lokavi in hudobni so vsi Grki. Ko so bili prvi Grki krščeni, jim je bil hudič za botra, ki jih je na-

učil zamačavati vse na škodo dobrih kristjanov. Verjeli so Aristidu. Vsled jeze in sramu je deklica kakor brez una začela metati kamenje po ljudeh. Zato so ji zvezali roke in vsi so šli v vas. Na klic je pritekel tudi Karel in, ko so mu povedali, kaj se je zgodilo, se je od žalosti zgrudil na kolena. Hi-tro pa se je dvignil, udaril z levico Ju-lijo po obrazu, zgrabil Grka za vrat in ga daval. Komaj so mu ga izrgali iz rok.«

»Bedak!« je zašepetal stražnik.

»Razum poštenega človeka je v — srcu. Rekel sem, da je bilo to pozimi, pred Božičem. Nekaj dni pred rojstvom Gospodovim. Ob praznikih si navadno sosedge pošiljajo darila: vino, sadje, ri-be, perutnino. Največ darov dobivajo siromaki... Ne vem, kako je zvedel Karel resnico, toda zvedel jo je. In na Sveti dan so dobili Julijini roditelji, ki vsled sramu niti v cerkev niso šli, v dar ne velik košek, napolnjen z bo-rovimi vejicami, med katerimi je bila skrita v zapetju odsekana roka, roka Karla Galliarda, tista roka, ki je uda-rila Julijo. Vsi prestrašeni so šli takoj h Karlu. Dobili so ga klečečega pred hišnimi vrati. Roko je imel obvezano s prtom. Plakal je kakor dete.

»Kaj si naredil?« so ga vprašali.

»Storil sem, kar sem moral storiti. Oni, ki je porušil mojo srečo, ne sme živeti. Ubil sem ga. In roka, ki je uda-rila nedolžno dekle, katero ljubim, je razžalila mene. Zato sem jo odsekal. Prosim sedaj, Julija, da mi odpustiš ti in vsi...«

Razume se, da mu je rada odpus-tila. Toda zakon postave ne pozna olajšave. Za ubitega Grka je sedel Ka-rel dve leti v ječi in njegova brata sta imela mnogo skrbi in potrošila veliko denarja, predno sta ga osvobodila.

Potem se je oženil z Julijo in ži-vel z njo srečno do smrti. Njuna rod-bina in vsi potomci imajo pridevek Senzamane — Brezroki.«

Stavec je umolknil in vlekel počasi iz pipe.

»Ni mi všeč tvoja povest,« je rekel stražnik. »Karel je bil divjak... Delal je neumno.«

»Tvoje življenje se bo za sto let zdelo ljudem tudi neumno,« je odvrnil stavec, puhnil gost oblak dima in dodal:

»Če se sploh kdo spomni na tebe.«

Znova je zapluskalo morje. Sedaj močnejše, znova in znova... Stavec je vstal in stopivši na breg izginil, kakor bi padel v temno vodo, ki je bila samo pri kraju obrobljena s svetlo peno, ki se je lesketala kot ribje luske.

Punat in Košljun na otoku Krku.

Končno je bilo napočilo vreme, da odrinem na morje — na sinji Jadran. Toda moram koj povedati: moji načrti niso segali delj kakor moja denarnica, zato sta bila za enkrat moj cilj bližnji Punat in Košljun na otoku Krku.

Odpeljal sem se z brzovlakom ob 6. zjutraj iz Ljubljane, a pred desetimi sem že izstopil na Reki. Preden se po-

nilne vloge, ki se je kazalo v pričetku l. 1912, in pod označbo »efektivna vrednost« ono stanje, ki se je kazalo ob koncu l. 1912.

Vemo natanko, da se pod označbo »nominalna vrednost«, izkazano stanje krije s pričetnim stanjem, toda kritika revizijske komisije se tiče vse drugega vprašanja, namreč vprašanja, da se hranilne knjižice izkazujejo tako, kakor da bi imele dvojno vrednost, enako kakor jo imajo obveznice, ki imajo »nominalno« in »kurzno« vrednost — kar pa, to ve vsak otrok, pri hranilnih knjižicah ni. Župan pa zasuka sedaj stvar tako, kakor da bi se v inventarnih izkazih sploh smeje izkazovati posamezne postavke aktiv in pasiv po pričetnem in končnem stanju, **dasi ve natanko, da je namen izkazovati glede aktiv in pasiv le končno stanje.** Da bi se napravljala glede hranilnih vlog izjema, in da bi se glede teh moralo izkazovati pričetno in končno stanje, **tega iz načina celotne sestave inventarnih izkazov nikakor ni posneti.**

Ako hoče župan, da bomo razumeli, da se inventarni izkaz glede hranilnih vlog sestavlja po drugih načelih, nego so splošno merodajna na celem svetu in se tudi v ljubljanski mestni upravi uporabljajo za izkazovanje vseh drugih postavk aktiv in pasiv, potem naj odredi, da bodo pri hranilnih vlogah nadpisi drugačni, nego so sedaj. Pristavljamo pa, da sploh ni potrebe izkazovati glede posameznih postavk pričetnega in končnega stanja, da bi se na ta način iz vsakoletnega inventarja razvidel pri posameznih postavkah prirastek ali odpadek. Zadostuje popolnoma, da se razvidi končno stanje pri vsaki postavki in da se le glavna vsota aktiv in pasiv primerja s končno vsoto prejšnjega leta.

Stvar sicer ni prevelikega pomena, toda treba jo je bilo primerno označiti, da se bodo vendar že enkrat **očistili računi raznih neodgovarjajočih skrivnostnih nadpisov v tabelah, ki vodijo v zmote in provzročajo, da se računi morajo razlagati drugače nego se kažejo.** —

Glede cest, ulic in trgov, javnih parkov, šetališč, spomenikov ter javnih stranišč, ki se ocenjujejo v inventarjih mestnega zaklada in kar je kritičnovala reviz. komisija, opozarjamo župana, da v tem vprašanju ni merodajno to, da na enak način postopajo nekatere druge mestne občine. Kolikor je nam znano, je tudi takih občin le zelo malo. Večina javnih korporacij, ki ima v svoji posesti jednake objekte, pa postopa tako, kakor trdimo mi, da je prav. Ozmimo se na primer na državo ali na dežele. Te uprave imajo znatno več takih objektov v svoji posesti, a nikdar jih ne izkazujejo kot premoženje, ki bi imelo gotovo realno vrednost!

Kranjska dežela ima več sto kilometrov deželnih cest v posesti in celo vrsto mostov, toda nikomur ne pride na um, da bi šel ocenjevati vrednost teh objektov in jih vstavljati v izkaz premoženja dežele Kranjske.

Kaj bi počela stranka, koji načeljuje ljubljanski župan, kaj bi pisali listi, ki se tiskajo v tiskarni, kateri gospodari isti župan, če bi kranjska de-

žela izkazovala v bilanci dež. imetja svoje ceste in mostove kot aktivum po tistem merilu, ki ga ljubljanski župan zagovarja za svojo mestno občino? Dežela bi v tem razmerju lahko izkazala najmanj deset milijonov ali pa še več. **Zanimivi bi pa bili ljubki izrazi, s katerimi bi v takem slučaju počastili vsi ravno kar navedeni faktorji dež. upravo.** V tem oziru dajemo prosto pot najbujnejši fantaziji vseh, ki se razumejo na liberalno »polemiko«. (Dalje.)

Jugoslovanski nacionalizem.

»Časov« članek o jugoslovanskem nacionalizmu je razburil liberalno čsopisje. Za »Dan« se nič ne čudimo. Čudili bi se namreč, če bi ta list mirno molčal, ko kdo trga mreže, ki brezvestni hujšaki vanje zapletajo jugoslovansko mladino. Čudimo se pa nemalo »Narodu«. Mi smo mislili, da tudi on obsoja tisto za Slovence v vsakem oziru tako pogubno politično srbofilstvo. Saj je tolikrat, če je prišla nesreča na zapeljano mladino, lojalno zavijal oči in slovesno izpovedoval, da nima s takimi rečmi nobene zveze. Zdaj pa tudi on napada »Časovega« člankarja, ki je odkrito in odločno nastopil zoper isto srbofilstvo. Ponavlja celo tisto nečedno Rostoharjevo bajko, da je bil »dr. Aleksej Ušeničnik« tudi sam »jugoslovanski iredentist«, in da je postal zdaj menda iz strahu patriot. S tako malo spodobno insinucijo bi rad »Narod« preprečil vpliv »Časovega« članka na jugoslovansko mladino.

To razburjanje le dokazuje, kako potrebna je bila jasna beseda. Čas je, da obračunamo s tistim slepomišljenjem z jugoslovanskim nacionalizmom. Če kdo ni slep, že zgolj z utilitarističnega stališča lahko presodi, da moremo in moramo ustvarjati slovenskemu narodu svobodnejšo in lepšo prihodnost le tu, kjer smo. Na grobju Avstrije bi bil grob tudi našemu narodu! Ne bodimo vendar tako malomiselni, da bi mi Slovenci od Velestrbi pričakovali narodnega vstajenja. Saj nas le en pogled na zemljevid zadostno pouči, da bi ob razpadu Avstrije zagospodovali nam najbrže Prusi, morda Italijani, a nikdar ne Srbi!

Ne tajimo pa kar nič, da katoličnom utilitaristični princip ni ne edini, ne najvišji. A kdor ne more presoditi jugoslovanskega vprašanja z višjega vidika, kdor nima tudi v politiki nravnih načel, ta naj bi se dal spametovati vsaj od načela koristnosti!

Vsako slepomišljenje je tu pravi zločin. Učimo mladino resnega dela, učimo jo, da se poglobi v študij slovenske kulture, da bo kdaj v delavni tekmi razvila vse najboljše, kar ima ta kultura, da bo duševno in gospodarsko vršila svojo kulturno misijo na Balkanu, a nikar je ne begajmo s sanjami, ki niso le utopistične, marveč ki so obenem naravnost zločinsko ogroženje same naše narodne eksistence!

Fraza, to je tisto, kar je najbolj nevarno mladi domišljiji. Taka fraza je jugoslovanski nacionalizem. Poleg upravičenih teženj, poleg možnih narodnopolitičnih idealov obsega ta fraza tudi neupravičeno in nam samo pogubno politično tendenco. In prav zato zlorabljajo gotovi emisarji to frazo, da bi zbegali jugoslovansko mladino, odtujili jo monarhiji, in tako brez ozira na

nas in na našo bodočnost delali za uresničenje svojih sebičnih nacionalističnopolitičnih teženj. Kakor je uradna Srbija izdala Bulgare Rumunom in perfidnim Grkom, tako bi izdala Slovence komurkoli, Prusom ali Italijanom, če bi le dobila Dalmacijo in morda še Reko. Ne varajmo se kar nič! Moderna politika je tako nemoralna, da ji je tudi plemensko sorodstvo, če ji slučajno ne služi, deveta briga! Opozarjamo le na Gumploviczevo sodbo o nacionalizmu v »Časovem« članku ali pa tudi na Chlumeckova politična razmišljanja v »Österr. Rundschau«.

Ni treba, da bi bil človek politik, treba je le mirne razsodnosti, da uvidi vse to. **A. U.**

Primorske veseli.

p Imenovanje stolnega prošta. Cesar je imenoval kanonika poreškega kapitelja Josipa Wiesingerja za stolnega prošta v Pulju. Novi prošt je nemške narodnosti in je bilo to imenovanje v »Slovincu« že pred več nego dvema mesecema naznanjeno. Imenovanje kanonika se še ni izvršilo, vendar pa upamo, da ne bo dolgo, ko bomo v tem oziru lahko zabeležili veselo novico.

p Jezikovno vprašanje pri tržaških sodiščih. Slovenski odvetniki in kazenski branitelji v Trstu so imeli dne 22. t. m. zaupno posvetovanje, na katerem so razpravljali o desolantnih jezikovnih razmerah, vladajočih pri tržaških sodiščih. Izvolilo so iz svoje srede odsek, ki ima nalogo izdelati pravilnik, po katerem se bodo morali slovenski odvetniki ravnati, da se doseže strogo izvajanje jezikovne enakopravnosti na sodiščih.

p Slovenske šole v Trstu. Kakor doznajemo, bo vlada z bodočim šolskim letom podprala deset učiteljev na šolah družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu. S tem doseže število podpranih učiteljev na slovenskih zasebnih šolah v Trstu 25.

p Velika nezgoda v tržaški prosti luki. Včeraj ob 11. uri dopoldne se je dogodila v tržaški prosti luki velika delavska nezgoda, ki je zahtevala dve človeški žrtvi. Parnik Avstro-Amerikane »Clara« je pripeljal v prosto luko velikanske množine starega železa, ki ga je potem pri hangarju št. 23 izlagal na železniški vagon. Družba je za ta naporna dela najela večino mlade, neizkušene delavce, kajti izkladanje starega železa je najnevarnejše in najrискantnejše delo. Delavci so nalogali v ladjinem skladišču železo v močne »koše«, katere je potem iz ladje dvigalo hidravlično dvigalo. Pri nakladanju je bil zaposlen tudi 42letni težak Ivan Franza, stanujoč pri Sv. Jakobu. Ko je ob 11. uri dvigalo zopet dvignilo z železjem težko obložen koš v zrak, je koš butnil ob neki tram, na kar se je prevrnil in vse železje je zdrčalo nazaj v notranjost ladjinih skladišč. Z višine kakih 10 m je padalo železje nazaj in pri tem je več stotov težak železni drog priletel na glavo težaku Iv. Franzu. Podrl ga je na tla in vsega zmečkal. Franza ni dal niti glasu od sebe, obležal je takoj mrtev na tleh, ves v krvi. Njegov tovariš, 35letni težak Karol Rebec mu je hotel priskočiti na pomoč in je skušal drog odvaliti. A pri tem mu je drog kratkomalo zmaštil palec leve roke. Ker je bilo železo rjasto, so Rebeca takoj odpeljali v mest-

no bolnišnico, kjer mu v slučaju morebitnih komplikacij odrežejo celo roko. Navzočim se je nudil pretresljiv prizor na nesrečnega delavca, ki zapuša ženo in šestletno hčerko.

p Močan potres. Potresni aparati na tržaškem pomorskem observatoriju so včeraj zvečer zaznamovali močan, 9300 km oddaljen potres. Začetek potresa je bil ob 8. uri, 20 minut in 27 sek. Konec ob 11. ponoči. Pa tudi včeraj zjutraj so aparati bilježili lahne potresne sunke, in sicer prvega ob 6. uri, 10 min. in 6 sek. in zadnjega ob 7. uri, 12 min., 5 sekund.

p Vlom v kolonijalno trgovino. V slovensko kolonijalno trgovino Aleksandra Žgurja so včeraj ponoči vlomili neznani vlomilci, ki so iz pisalne mize odnesli 1183 kron gotovine, poleg tega pa mnogo jestvin in raznih dezertnih vin. Pogostili so se z jestvinami, pili so kar v prodajalni razna dalmatinska vina in črni teran, o čemur so pustili znamenja zjutraj došlemu trgovcu. O vlomilcih ni nobene sledi.

p Vtopljenec v Vipavi. Iz Mirna poročajo 25. t. m.: Danes, 25. t. m., okoli poldne so našli v reki Vipavi med Mirnom in Gabrijami truplo vtopljenega človeka, pri katerem se je našla še dobro ohranjena delavska knjižica, iz katere je razvidno, da je vtopljenec ime Anton Mokrin iz Lokovca nad Čepovanom, roj. leta 1840., oženjen. Našla se je tudi denarnica, v kateri je bilo 52 vin. in spovedni listek iz župnije Afers leta 1914. Truplo so potegnili iz vode v navzočnosti g. stražmojstra Ozmeza iz Mirne, kateri je mrtveca dal prepeljati v mrtvašnico v Gabrije in ga tam tudi preiskal. Sodi se, da je samoumor; ker vtopljenec je imel krog vratu trdo privezan hlačni pas, na katerem so mu visela klepala za koso. Sklepa se, da se je truplo že nad tri tedne močilo v Vipavi, ker je koža že vsa popolnoma razpala.

p Tatvine v goriškem vojaškem skladišču. Po Gorici se govori, da so v vojaškem skladišču prišli na sled velikim tatvinam. Baje so bili v zvezi s tatovi nekateri goriški in drugi peki. Govori se tudi, da se je vojaški transportni avtomobil rabil za prevažanje blaga zasebnikov, seveda ponoči. Enkrat je bil baje celo v Trstu, kamor je peljal blago.

p Novomašniki goriške nadškofije, ki prejmejo zakrament sv. mašniškega posvečenja 5. in 10. julija, so č.č. gg.: Vinko Aljančič iz Kovorja pri Trzinu; Božo Milanovič iz Kringe, bo pel slov. sv. mašo dne 19. julija 1914 iz Kringe, bo pel slov. sv. mašo 19. jul. ravnotam; Josip Jug iz Gorice, bo pel slov. sv. mašo 12. julija na Placuti; Štefan Pajntar z Bukovega, bo pel slov. sv. mašo 12. julija ravnotam; Štefan Podberšek iz Deskel, bo pel slov. sv. mašo 12. julija ravnotam; Ciril Sedej iz Cerkna, bo pel slov. sv. mašo v knezondškof. kapeli 11. julija; Palev Jelovčan iz Javorjev nad Škofjo Loko, bo pel slov. sv. mašo 12. julija ravnotam.

p Novomašniki tržaške škofije bodo prejeli mašniško posvečenje 5., 6. in 7. julija, in sicer č.č. gg.: Jos. Kocijan iz Bazovice, bo pel slov. sv. mašo dne 12. julija ravnotam; Milan Kuret iz Gorice, bo pel slov. sv. mašo v Dekaniji 19. julija; Jakob Mejak iz Mokronoga na Dolenjskem, bo pel slov. sveto mašo 12. julija ravnotam; Virgilij Šček

dam na parnik, si ogledam še kriptu, spodnjo cerkev kapucinov, nad katero se gradi veličastna cerkev lurske Matere božje. Ko odložim svoj kovčeg na parnik avstro-hrvaške družbe »Frankopan«, imam še časa ogledati si mesto, posebno cerkev sv. Vida, ki je najlepša cerkev celega hrvaškega primorja. Potem grem na kosilo, pa precej na parnik, ki odhaja ob eni popoldne.

Vijak zavrti in kmalu smo v reškem zalivu. Na zapadu se dviga Učka, na jugu Cres, Istra in Krk, na severu hrvaško primorje. Tam na vzhodu se vidi precej nizki Krk, dolg nekaj čez 40 km, a širok okrog 20 km. Šteje nekaj čez 20.000 prebivalcev, je torej največji, a tudi najimenitnejši od vseh otokov na naši Adriji, bodisi iz zgodovinskega ali kulturnega stališča. Otok Krk šteje sedem občin in dvakrat toliko župnij. Po tričetrt ure vožnje se nam prikaže visoko na močni skalnati višavi Omišalj, prva stacija na Krku. Potem plovemo mimo Njivice do Malinske. Po kratkem pristanku zavijemo ob južnozahodnem delu otoka ob samostanu Glavotok ter plovemo med Krkom in strmim Cresom. Tu se nam kmalu odpre novi vidik na jug, na manjše in večje otoke istrske in dalmatinske: Rab, Pag in Lošinj. Naenkrat se pred nami prikaže Krk, malo medseste s sedežem škofa, okrajnega glavarstva in okrajne sodnije, **To je edina**

laška občina na otoku Krku. Deset minut potem, bilo je nekaj čez četrto uro popoldne, zazvoni kapitan: »Stoj!« Parnik obstane, — a prostorna morska luka, beli Punat, na sredi luke krasen otočič Košljun se odgrnejo pred našimi očmi.

Luka Punta ali Košljuna se razprostira od juga na sever v dolgosti 4 km in v širokosti 3 km in je podobna prostranemu jezeru. Vzhodni del obali se vzdiguje amfiteatralično do podnožja Triskavca, najvišjega hriba na otoku Krku, visokega 521 m, zapadni del obali je popolnoma nizek in obdelan z vinogradi.

Ob vходу v luko na desni strani te milo pozdravlja novozgrajena cerkva sv. Miklavža, patrona pomorščakov; okrog nje vinogradi in bolj visoko masline s svojo temnovišnjo barvo. Ob samem morju lična pot, ki pelje v Punat in dalje ob vsej severni obali, dolga več kakor 4 km. Nekoliko dalje proti Punta novo morskopolitično, na prijetnem in solnčnem kraju. Še dalje na severu, četrto ure od Punta, škofijski letni dvorec »Kanalet« s prostranimi vzornimi vinogradi, ki jih je dal zasadi škof Mahnič in so velikega pomena za celi otok, kar se tiče prenovljenja vinogradov z ameriškano trto. Na skrajnem severu luke, četrto ure od obali, se dviga vas in župnija Kornić, od koder se uživa posebno krasen po-

gled na celo luko in Košljun in daleč na morje proti jugu.

Punat, kateri leži na sredi vzhodnega dela luke na samem morju, je dokaj mična vas. S svojimi skoro 4000 prebivalci in 600 povečini dvonadstropnimi prostranimi hišami, v enem kupu, a ne tesno sezidanimi, učinkuje na gledalca kakor večje mesto, posebno zato, ker je zidano v amfiteatralični legi. Bele in prostorne hiše ob morju so podobne vilam in se slikovito zrcalijo v tihem in gladkem morju. Veliko število večjih in manjših barčic, katere švigajo na vesla ali na jadro semintja po luki, naznanjajo tuju neko posebno in za njega novo življenje. Punat je ena mlajših župnij na otoku, a vendar se njegova stara cerkev — sedaj razvaline na pokopališču — spominja že leta 1565. pri vizitaciji tedanjega škofa Bembota.

Prebivalci Punta so pridni in podjetni ljudje. Njihova pridnost je obdelala v vinograde kraje, kateri bi v drugih občinah ostali popolnoma neobdelani. Od tod pride, da Punat, katere občina je po obsegu najmanjša od vseh na otoku Krku, pridelala več grozdja in vina, kakor vseh šest ostalih občin skupaj. Ker niso imeli dovolj zemljišča v svoji občini, so ga tekom zadnjih 50 let še skoro toliko kupili v ostalih občinah. Prebivalci Punta so posebno imenitni zidari obmorskih pomolov in

obal, pristanišč. Pristanišča in pomoli v Opatiji, Lovranu, Baški, Lošnju, Zadru, Splitu, Visu, Dubrovniku in nešteto drugih, od Trsta do Kotora, so delo podjetnikov iz Punta, in to največkrat z doma sekanim in tesanim kamnom. V Punta se je rodila misel, osnovati domačo parniško družbo, ki se imenuje Avstrijsko-hrvaška družba in je čisto domače hrvaško-slovensko podjetje. Pred nedolгим je kopališčna zadruga »Sloga« sezidala krasno kopališče domačinom in tujcem. Krasna lega Punta, veličastna morska luka in Košljun bodo privabili gotovo lepo število tujcev, posebno Slovencev, v ta kraj naš Adrije. V Punta je tudi tovarna testenin, ki izborno deluje, in več mlinov za maslinovo olje.

Kakor je pa otok bleški raj nebeski in kinč kranjske zemlje, ravno tako je tudi Košljun kinč Punta, celega otoka in sploh bližnjega Primorja, samo da je Košljun skoro desetkrat večji in ni primeroma tako visok. Oblike je okroglaste, na najvišjem mestu 5—6 metrov nad morsk gladino. Na Košljunu se nahaja frančiškanski samostan od leta 1447. Omenja se pa Košljun že leta 1186. Najprej je bil na njem samostan Benediktincev (Farlat v »Illyricum Sacrum«). Okrog leta 1440. so ga iz neznanih vzrokov Benediktinci opustili. Leta 1447. sta ga krška kneza Ivan in Martin Frankopan podarila

iz Trsta, bo opravil tiho sv. mašo na Blejskem otoku 9. julija.

p Novomaški za krško škofijo, ki prejme zakrament sv. mašniškega posvečenja z goriškimi bogoslovci, je č. g. Ivan Variola iz Dobrinja, pel bo slov. sv. mašo dne 19. julija ravnotam.

p Stoletnica avstrijskega Breginja ob goriško laški meji, je v soboto dne 27. t. m. Ta dan bo minulo sto let, odkar je ta občina prišla pod Avstrijo. Ta dogodek se bo v Breginju slovesno praznoval.

p Iz Kobarida poročajo: V Kobaridu so se oddala dela za prezidavo vojašnice. Ponudbe za prevzete del pa so bile odprte pred določenim rokom. Ljudstvo je radi tega zelo razburjeno in pri zadnji občinski seji so se zaradi tega odstranili vsi odborniki. Zahtevali so od župana, da celo zadevo pojasni. — Več občanov.

p Gimnazijški dijak utonil. Včeraj se je v Soči kopal dijak sedmega gimnazijskega razreda Hektor Delchin, sin gozdarskega svetnika Delchina v Gorici. Dijaka je v vodi prijel krč in valovi so ga odnesli dalje. Šele po dolgem iskanju so našli njegovo truplo med vrhami.

p Velika nesreča motorskega kolesarja. Na reški državni cesti med Hrpeljami in Podgradom se je včeraj popoldne dogodila velika nesreča. Cestni mojster Ivan Tuk, iz Klanca pri Hrpeljah, se je hotel s svojim motorskim dvokolesom umakniti nekemu psu. Izgubil je ravnotežje in je vsled tega priletel v obcestni kanton. Vrglo ga je raz kolo v obcestni, več metrov globoki jarek, kjer je nezavesten obležal. Priče temu dogodku so bili trije podgrajski vozniki, ki so nesrečnega takoj naložili na voz in odpeljali v tržaško bolnišnico. Ivan Turk si je prebil lobanjo in pretresel možgane. Njegovo stanje je obupno.

p Razpisan c. kr. poštni urad. Razpisano je mesto nadpoštarija pri c. kr. poštnem uradu v Lovranu (I/I). Prošnje je vložiti v teku treh tednov.

p V vlaku umrl. Predsinočnjim je v brzojaku državne železnice, ki vozi iz Trsta proti Gorici naenkrat postalo slabo nekemu potniku. Zgrudil se je na tla in v par trenutkih nato je bil že mrtev. Po listinah, ki jih je imel pri sebi, se je dognalo, da je mrtvec 52letni finančni komisar Karel Picek iz Kutne hore na Češkem. Pri sebi je imel hranilno knjižico, glasečo se na 420 K in pa za nekaj nad 56 K denarja. Truplo so prepeljali v opensko mrtvašnico, Picek je prišel na dopust v tople kraje in se je predsinočnjem vračal domov.

Anarhija v Albaniji.

Mbretovo stališče nevzdržljivo.

Berolinski »Tageblatt« poroča iz diplomatskih krogov, da je stališče kneza nevzdržljivo in da ga more rešiti le vojaška intervencija velesil, a nanjo ni upati. Zdi se, da tudi knez sam o položaju pesimistično sodi, ker ga velesile ne moralno ne finančno ne podpirajo. Dunajska »Information« piše, da je knez popolnoma nesposoben in da je najbolje zanj, če Albanijo zapusti in jo bo tudi zapustil, a ne zaradi spletk trojnega sporazuma ali Italije, marveč zato, ker potrebuje Albanija celega moža, kar

očetom frančiškanom. Stara cerkev benediktincev se je pretvorila v oratorij, a je stala tam, kjer zdaj stoji kapelica sv. Bernardina. Sedanja se je sezidala v čast Marijinega Oznanjenja. V kapelici sv. Bernardina počivajo kosti Katarine, hčerke zadnjega kneza krškega, Ivana, omožene prvič z Dandolo, drugič z Foscolo, imenitnimi Benečani. Kneginja Katarina je tudi zapustila denar, da se je mogla sedanja cerkev dozidati in ozaljšati, posebno je nje zapuščina krasni glavni oltar s slikami, ki so delo Hieronima a Santa Croce, imenitnega benečanskega slikarja iz leta 1540. V košljunskem samostanu imajo nižjo gimnazijo za izobrazbo frančiškanskega naraščaja. V tem samostanu so se našli najstarejši pisani staroslovenski spomeniki. Tukaj se nahaja bogata knjižnica in mali naravoslovni muzej z znamenito zbirko morskih alg, edino te vrste. Ves Košljun je krasen park s starimi morskimi hrasti (črnika, črni hrast), bori in lovorjevimi gozdiči. Ne veš, kaj bi tu bolj občudoval, ali morje, ali kraj, ali petje slavca in kosa, ali šumljanje valov in žuborenje mimo jadrajčih ali veslajočih bark. Kaj šele ob letnih večerih, ko zaslišiš po tihih lukih ali polni luni in iskrih se valovih krepko pesem mladeničev! Rajski užitek! Za vedno mi ostanejo v spominu dnevi, katere sem preživel na Košljunu v puntskem zalivu! Potnik.

pa Viljem ni. Velesile resignirano čakajo, kdaj bo Viljem šel. Velesile se zdaj posvetujejo, če bi ne kazalo, ko je strmo glavljen Viljemova vojaška avtoriteta, da se razširijo pooblastila kontrolne komisije in da se doseže sporazum med raznimi albanskimi strujami. Mednarodna komisija bi imela isto oblast, ki jo ima zdaj albanska vlada. Velesile še niso odgovorile na intervencijo rumunskega kralja Karola, da bi Wiedu dale na razpolago mednarodne čete in najbrže tega tudi ne bodo storile, dasi se z Dunaja poroča, da sta Avstrija in Italija ter menda tudi Francija za to, London in Berlin še nista odgovorila, Rusija pa bo baje samo »načelno« pritrčila.

Prenk Bib Dodove operacije.

Naš korespondenčni urad poroča, da so bila izmišljena poročila, da je bil Prenk Bib Doda vjet in izpuščen proti častni besedi. Inženir Haszler je brzojavil dne 26. t. m. »N. Fr. Pr.« iz Drača, da Prenk Bib Doda v široki fronti proti vstašem prodira. Levo krilo koraka proti Prezi, desno pa proti Bazar Sijaku. Od četrtka sem se nahaja Prenk Bib Doda v Išmiju. Ko so obstreljevali v ponedeljek Išmi, je neka granata zažgala neko petrolejsko skladišče. Pri Išmiju je izgubil Prenk Bib Doda enega mrtvega in šest ranjencev. Katoličani in mohamedanci v Prenk Bib Dodovi službi so složni. S knezom drže Malisori, Miriditi, rod Mal in Toski (?). Prenk Bib Dodove sprednje straže so 26. t. m. došle do Hamata, od tu je še 6 km do Sijaka, Mati bej koraka proti Kruji, da se združi s Prenk Bib Dodom.

V Draču

se ni ponoči na 25. t. m. nič posebnega pripetilo. Mesto še vedno utrjuje. Premirje se je do 25. t. m. zvečer podaljšalo. Poroča se, da nameravajo Rašbul in postojanke vstašev od Kavanje do Bellega kamna (Sasso bianco) bombardirati.

Neugodna poročila iz južne Albanije.

Z juga prihajajo v Drač neugodna poročila, ki se seveda ne morejo natančno kontrolirati. Padec Berata še ni potrjen, a mesto kakor tudi mesto Fieri je ogroženo. Valona še ni v nevarnosti. Izmail Kemal baje zbira prostovoljce proti vstašem. V Valono je odpotoval na željo albanske vlade za obrambo tujih državljani. Pred Valono se nahaja avstrijski torpedni rušilec »Turul«, neka italijanska vojna ladja in ruska križarica »Terek«. Iz Valone je došel 26. t. m. avstrijski geograf Seiner, ki poroča, da so vstaši pri Lušni razkropili knezove privržence, osvojili Elbasan in zahtevali, da se tudi Berat uda. Iz Berata so odpeljali municijo in konje v Fieri, kjer stoji Aziz paša s 1000 možmi. Kapitana De Yongha so, ko se je umikal iz Lušne, napadli Toski, ki so mu dva topova vzeli. Stališče vladnih čet pri Fieriju je nevzdržljivo, ker je iz Berata ogroženo krilo in je Valona zelo ogrožena.

Na Dunaju nabirajo za mbreta prostovoljce.

V dunajskem atelijeju podobarja Gurschnerja v VII. okraju se je zbralo veliko ljudi na oklic, da se nabirajo prostovoljci za Albanijo. Do poldneva se je prijavilo do 700 oseb, med njimi več bivših častnikov in do 150 dijakov. Ne sprejmejo se tisti, ki še niso zadovoljili novačenju ali prezenčne službe odslužili. Popoldne se je še 300 prostovoljcev prijavilo. Prostovoljce bo vodil v Albanijo nadporočnik v evidenci Gurschner. Vseh prostovoljcev je bilo večeraj 3600; 1200 so jih sprejeli. V ponedeljek se odpelje prvi transport 500 mož v Albanijo. Med prostovoljci je 20 Nemcev iz rajha. Arhitekt Wirth in podobar Gurschner nabirata prostovoljce in pravita, da iz lastne iniciative.

Dnevne novice.

+ Lažiliberalna blamaža. »Slov. Narod« je slovesno prekladal svojo lažljivo notico, v kateri je spravljal zadnje potovanja kranjskega dež. glavarja na Dunaj v zvezo s prepovedjo Vsesokolske slavnosti. — Da je to prekladal, to se seveda prav. S tem pa ni odpravljeno dejstvo, da je bil »Slov. Narod« brez sence kakega dokaza, iz same gole hudobije in načelne lažljivosti izumil ono podlo podtikanje proti načelniku S. L. S. — To je metoda, ki zastruplja vse naše javno življenje. To pot se je moral »Slov. Narod« sam po zobe udariti. Je pa na tisoče drugih slučajev, v katerih »Slov. Narod« in njegov vreden in poreden sinček »Dan« načeloma ne prekliče tisočkrat dokazanih laži. — Liberalna žurnalistika obstoja sploh večinoma le iz zlobnih natolcevanj in debelih iz-

mišljotin. To pot se stvar vendar enkrat ni posrečila. — Naše sožalje!

+ Česa se boje nemški nacionalci? Poslanec Markku je dejal na »Volkstagu« v Celovcu: V zgodovini Avstrije bi bil oni moment najusodnejši, v katerem bi Nemci prišli do prepričanja, da obstoja med interesi njihove narodnosti in med interesi države nepremostljiv prepad, da država in nemstvo ne moreta več hoditi po skupni poti. — Vpraša se, kdaj bo nastal oni moment, ko država in nemstvo ne bosta mogla več hoditi po isti poti, ali bo ta moment določil cesar Viljem? Zvestoba Nemcev napram Avstriji, v kateri je slovansko prebivalstvo v večini, je torej zelo dvomljiva stvar. Slovenci smo dobri Avstrijci v vsakem slučaju, Nemci pa odpovedujejo zvestobo Avstriji v onem trenutku, kadar bi se križali »državni interesi« z njihovimi vse-nemškimi težnjami. Nemški nacionalci nas pač ne bodo učili patriotizma!

+ 500 letnica ustoličenja — 500 K za »Slovensko Stražo«. Častita duhovščina šaleške dekanije je zložila na dekanijski konferenci 500 K za »Slovensko Stražo« v spomin 500 letnice. Čast vrli duhovščini šaleške doline! Posnemajte rodoljubi to velikansko požrtvovalnost!

+ Jugoslovanski vpad na Koroško. »Mir« poroča: V ponedeljek so došle v Celovec gojenke hrvatskega liceja v Varaždinu pod vodstvom gosp. ravnatelja na liceju, gosp. veroučitelja Canjka in ženskega učiteljskega osebja. Po Celovcu so govorili hrvatsko — groza in strah — vozili so se s parnikom po Vrbskem jezeru, prepevali hrvatske pesmi in prenočili — gosp. Lakerja bo zadela kap — v hotelu Trabesinger. Prehvaliti niso mogli lepih krajev. Odpotovali so v terek na Kranjsko, da si tam ogledajo najznamenitejše kraje. Pa ves Celovec je ostal miren, ker niso za izlet vedeli nemški huj-skači.

+ Izpremembra vožnega reda na dolenski železnici. Kakor nam poročajo iz zanesljivega vira z Dunaja, se bo ugodilo željam prebivalcev ob železniški progi Grosuplje, Lašče, Ribnica, Kočevje, da bo od 1. oktobra naprej takoj pri vlaku, ki odhaja iz Ljubljane ob 6. uri 36 minut zvečer, zveza iz Grosuplje naprej omogočena, in ne kakor doslej šele z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 9. uri zvečer. Tako je peticija občin, ki so naprosile državnega poslanca Fr. Povšeta, da je prošnjo za tako zvezo vložil na pristojnem mestu, ugodno rešena.

+ Omejeni so pač tisti, ki zadnje dni zopet pišejo po liberalnem časopisu, da »Slovenska Straža« ne polaga računov. Vsak, ki časopisje čita, ve, da »Slovenska Straža« polaga račune na svojih občnih zborih, o katerih priobči izmed vseh slovenskih društev najobsežnejše poročilo in ga izda v nad 30.000 izvodih, katere priloži glavnim slovenskim listom. Slepici tega seveda ne vidijo.

+ Slovenski Straži so darovali: J. Parovel, Dolina pri Trstu, 3 K; Podružnica Zabnica pri Škofji Loki, 8 K; darovali č. gg. duhovniki celjske dekanije ob priliki konference 17. junija t. l. 50 K; po č. g. Adolfu Gril, kaplanu na Muti, zložili za Slov. Stražo pod geslom: 4 obmejni Slovenci! 7 K; podružnica za Šaleško dolino v Šoštanj, 36 K; Ant. Pavlica, Britof-Rihemberg, 2 K; darovali svati na gostiji Jerneja Pačnik in Terezije Karničnik 15. junija t. l. 9 K 40 vin.; Iv. Sekol, župnik, Vogrče, iz nabiralnika v župnišču, 7 K; J. Milavec, Ljubljana, nabral pri Prometni zvezi, skupina Ljubljana, 2 K; Martin Knez, cerkovnik, Ljubljana, 4 krone. — Naj bi vsak dan prinesel novih darov!

— Smrtna kosa v »Danici«. Umrl je nenadoma na Dunaju v 21. letu svoje mladosti med. Franc Uršič, tajnik Slov. kat. akad. društva »Danica«. V aprilu je obolev za vnetjem možganske mrene in je zdaj na posledicah umrl. V četrtek zvečer ob 7. uri še vesel med svojimi tovariši, ob 12. uri pa že mrtev. Bil je eden najprirednejših pri delu za našo organizacijo. Doma iz Maloš pri Beljaku na Koroškem se je posebno trudil za narodnoobrambno delo.

— Iz Vipavske doline. Kakor navedenja c. in kr. 4. trdnjavska topničarska brigada v Pulju, se bodo vršile dne 6. do 8. julija ostre strelne vaje od severne strani Cola proti Nanosu. Med streljanjem se imajo umakniti prebivalci iz sledečih hiš, katere leže v nevarnem okolišju: pri Jerlovšku, Blažonu, Lipah, Majerju, Bajcu in na Ravniku. Tako nam sporoča vojaška oblast. — Naša dolina vipavska, ki je uživala v prejšnjih časih tak lepi mir, se je čudno spremenila. Nekdaj smo videli vojake mogoče enkrat na leto, ko so ravno šli skozi dolino; z zanima-

njem smo poslušali pokanje pušk in brzostrelnih pušk, če so pa streljali s topovi, je bila ta reč že slovesnost. Pa takrat so le slepo streljali. A sedaj? Ze tri tedne pokajo težki trdnjavski topovi proti Kovku in Čavnu, vsak dan vsaj po dve uri. Da se ljudje ne naveličajo tega, naredo vojaki ponočno vajo; ponoči se streljanje lepše vidi in ljudje imajo bolj čas gledati. Najlepše se vidi, ko se razlete šrapneli v zraku. Še večja privlačna sila za prebivalstvo je reflektor, s katerim razsvetljujejo okoličico in opazujejo učinke streljanja. Ker bi se mogoče oče Nanos pritožil, da razsvetljujejo le Čaven in Kolk, zato se je vojaška oblast odločila, d abo tudi očetu Nanosu prerahljala kosti.

— Iz Vrhpolja. Gospodinjski tečaj, ki ga je priredil deželni odbor kranjski v Vrhpolju pri Vipavi, se je iako lepo obnesel. Dekleta po prav pridno obiskovale tečaj in z zanimanjem sledile predavanjem. Tečaj je vodila gđ. Minka Odlasek, pomagala je še gđ. M. Rožnik. Da so se gojenke res veliko naučile, je pokazala razstava, dne 7. t. m. v dvorani g. M. Lavrenčič. Vsi obiskovalci so hvalili zelo okusno napravljeno razstavo in občudovali razstavljene predmete. Ob zaključku so govorili gg. poslanec Mirko Prhavec, domači župnik in župan; gojenke so pa izročile svojimi ljubljenimi voditeljicami lepi darili. — Kako strastno liberalce imamo v Vrhpolju, se prepriča lahko vsak iz sledečega dogodka: Gđ. voditeljica je pri svojem predavanju govorila, da veljajo katoliška načela tudi za javno življenje in naj dekleta delajo z vsemi močmi, da bodo njih družine skozi in skozi katoliške. To je šlo trem liberalnim dekletom tako do srca, da so odstopile od tečaja. Škode nismo imeli mi nobene in jokali tudi nismo za njimi.

— Okrožni zlet vipavskih Orlov. V nedeljo, dne 21. junija t. l., je priredilo vipavsko okrožje Orla javno telovadbo v Vipavi na Policah. Okrožni zlet so posestili tudi goriški Orli, zlasti iz srednjepipavskega okrožja, v večjem številu. Ob 11. uri so se zbrali Orli našega okrožja pred telovadnico in odkorakali k sprejemu goriških Orlov. Br. Šmid pozdravi bratske zastopnike odsekov kar najtopleje, nakar odgovarja br. dr. Česnik v imenu goriških Orlov, da so ravno vipavski Orli zasnovali po Goriškem orlovsko organizacijo in da jih ista danes ob petletnem obstoju zahvaljuje in pozdravlja. Nad 100 članov v kroju in 42 članov naraščaja napravi nato obhod po trgu. Ob 12. uri so vsi Orli odkorakali v cerkev k popoldanski službi božji. Na čelu spreveda koraka Zvezni predsednik in naš državni poslanec dr. Pogačnik v kroju. Iz cerkve grede nas preseneti vstop vrlih goških pevcev, ki po trgu grede v sprevedu zapoje: »Z bratskog...« Lepo je bilo. Ob 4. uri je bila javna telovadba, sodelovala je vojaška godba iz Gorice. Nad 80 članov je izvajalo proste vaje s palicami, 42 naraščajske vaje, dve vrsti na drogu in dve na bradlji. Kot zaključek moreška. Telovadba je kljub silno slabemu terenu (bil je jutraj dež) povoljno izpadla in je zlasti na pričujočega vojaškega poveljnika tukajšnje posadke in častnike napravila dober vtis. Telovadbo je vodil br. okrožni načelnik Koruza. Telovadbi je prisostvovalo veliko ljudstva vključno jako nestanovitnemu vremenu, na čelu naša duhovščina in župani. Omenjam tudi paviljone, ki so skrbeli s srečkami in jedili za prijetno zabavo in krepčilo. Vipavsko okrožje Orla je tudi ta nastop povzdignil višje in vsekakor moramo zaznamovati lep napredek!

— Poslano iz Novega mesta. Prijeli smo: Josip Windischer, mesar v Kandiji, me je obtoževal pri sodišču zaradi žaljenja časti, ker sem govoril, »da Bog zanj kolje«. Jaz sem izjavil, da nastopim dokaz resnice in ponudil dokazati več slučajev. Bile ste že dve obravnavi, imela je biti tretja. Povabljeni so bile po meni v dokaz resnice ponujene priče. Dan pred to tretjo razpravo je prosil Josip Windischer mojega zastopnika dr. Slanca, naj mu nekaj njegovih stroškov odpusti, da misli umakniti obtožbo. Jaz sem dal nalog svojemu zastopniku, da se sme poravnati le, ako Windischer plača vse stroške. Dr. Slanc je pa bil dobre volje in je Windischerju odpustil polovico svojih stroškov. Josip Windischer je pa nato šel sam k sodišču, tožbo umaknil in brzojavil oddaljenjšim pričam, da naj ne pridejo k obravnavi. Jaz nisem nič imel opraviti pri tej poravnavi. Josip Windischer se sedaj opravičuje v »Slov. Narodu« dne 18. junija t. l. z ozirom na Vašem listu glede njegovega mesarenja obelodaneno notico in med drugim tudi trdi, da se je zavezal plačati le eno tretzino stroškov obeh advokatov. To je storil tudi v Vašem cenjenem listu potom

popravka. Obelodanim to v osvetljenje Windischerjevega zagovora. — Kandida, dne 19. junija 1914. — Alojzij Mežnaršič, mesar in posestnik.

— **Iz Zasavja.** Kakor »Slovenec« poroča, so v Postojni liberalci pri glavarstvu dobili prepise volilnih imenikov. Ker se bodo za to zadevo poslanci zanimali, se tudi mi oglašamo za isto pritožbo. Sicer smo mislili počakati do razpisa prihodnjih volitev in to zadevo drugačnim putem urediti; toda ker se javnost zanima za Postojno, naj se pa še za Litijo. Poslance pa prosimo, da če bodo zahtevali jasnosti za Postojno, naj zahtevajo tudi red pri litij-skem glavarstvu. Mi nič ne domnevamo, ampak smo prepričani, ker imamo dokaze, da je pred zadnjimi deželnimi volitvami imel od neke strani na glavarstvu imenike volilcev vseh občin kandidat Taufar. Županstva so bila takoj na jasnem, da imajo Taufarjevi agitatorji volilne imenike v rokah, ne da bi jih prepisali ali pregledali pri občini; izdali so jih pa neprevidno reklamiranci sami. Pa ne le to; nek organ c. kr. okr. glavarstva je sam agitiral za liberalne kandidate in se udeleževal Taufarjevih zaupnih sestankov. Ta Taufarjev prijatelj je bil končno poslan nekam za volilnega komisarja, seboj pa je vzel za pisarja Taufarjevega agitatorja. Ko je pred kratkim sklical Taufar sestanek svojih zaupnikov na Savo, je bil ta gospod zopet zraven. Prepričani smo, da drugi gospodje pri glavarstvu niti opazili niso tega postopanja, zato jih niti ne sumimo, da so vedeli za to ali molče odobraval. Čudimo se pa glavarju, da pošilja za volilnega komisarja tako malo previdnega uradnika. Konečno še vprašamo, kaj ima Taufarjev agitator Bregar vedno opraviti pri glavarstvu? Najmanj pa, kar zahtevamo, je, da se k volilnim aktom pošljejo popolnoma nepristranski uradniki!

— **Strojvodja in omožena žena.** Strojvodja Gerardi, vulgo Granda je odpeljal iz Kočevja ženo mizarja Berjaka na svoj začasni dom v Rog. Ker žena ni hotela zopet k možu, je oba naznanil. Žena je odšla, ko je to izvedela, iz Roga na svoj rojstni dom k staršem v Ljubljano, Gerardi pa so odpeljali v zapore v Novo mesto. Berjakovka nikakor noče k možu, dasi ima več otrok. Morebiti jo pa sodnija k temu prisili. Ne ve se pa še vedno ne, kje se žena v Ljubljani skriva.

— **Cerkvenega tatu že imajo.** Piše se Franc Poženel. Dne 24. t. m. ga je orožništvo v Krškem aretiralo, ko je hotel izvršiti neko tatvino. Več tatvin priznava, samo tatvino v cerkvi v Novem mestu taji, pravi le, da je šel vanjo molit, nikakor pa ne krast, ker mu je cerkev presveta. Pravi tudi: »Če bi se bil pa zmotil, tega pa ne vem.« V istem času je okradel Kastreva v Bučni vasi, Kotnika v Orklovcu, Rodiča v Radulji, Košaka v Kronovem in Škovca v Škocjanu. Mož je zelo predrzen tat, srednje postave, okoli 35 do 40 let star, precej dobro rejen. Potika se vedno po svetu.

— **Zelo izprijeni otroci.** Jože, Ernst in Alojzij Mausser iz Komutzen so zelo predrzni otroci. Čeprav zelo mladi, 9 do 11 let, že uporabljajo nož in kame-nje. Starši pa jim mesto šibe, dajejo še potuho. Zato se je zgodilo 18. t. m., da so zvezali 5letnega Franceta Mausser, sosedovega fanta, na rokah in nogah z vrvo in mu s cunjjo zamašili usta. Privezali so ga potem na stol ter s stolom vred vlačili po sobi in ga tudi z nožem ranili. Ko je to sosedov fant videl, so mu z nožem zagrozili in sobo zaklenili. Ko bi ne bil ta upil, bi bili petletnega dečka usmrtili. K sreči so prišli starši, ki so fanta rešili. Starši Jožefa, Ernesta in Alojzija Mausser pa so jih začeli zagovarjati, češ, da je bila to le šala. Otroka so morali takoj odpeljati v bolnišnico v Novo mesto, ker drugače bi nastale komplikacije in bi fantek podlegel. Celo zadevo so hoteli potlačiti. Stvar pa je naznanila bolnišnica in orožništvo je poizvedovalo po vasi ter zvedelo za mlade predrzneže, ki še mnogo obetajo.

— **Mladeniški shod na žalostni gori.** Na sv. Petra in Pavla dan se vrši na žalostni gori pri Preserju mladeniški shod. Ob pol desetih sv. maša in potem pred cerkvijo govori. Med drugimi govori tudi drž. poslanec dr. L. Pogačnik.

— **Iz trga Vel. Lašče.** Pred kratkim je poročal »Slovenec« o nezgodi, ki se je pripetila Mirkotu Guštin, gostilničarju v Vel. Laščah. Ko je namreč Guštin zgodaj zjutraj hotel po opravilu v prodajalno konsumnega društva, je nevesel mehanizma pločevinaste rolete pred vrati isto hotel sam odpreti, pa jo je prezdodaj izpuštil iz rok, tako da je s silo udarila ob nekoliko razpokani betonasti zidec nad vrati, od katerega se je nekako 8 kg težak kos odkrušil in ga ranil na stegnu. Odtrgal mu je

nekaj kože in nekoliko ranil meso, kost pa je čisto nepoškodovana. Ker pa se je zdravil sam doma, se mu je vsled slabe krvi in pomanjkljive snažnosti rana začela gnajiti, nakar je šel v bolnišnico. Sam je priznal, da ga je zadela ta nesreča po njegovi lastni krivdi, ker se je vtikal v posle poslovdje Konsumnega društva, ki že več let odpira prodajalno, pa se mu ni še nikoli nič zgodilo. Sicer pa je rana Guštinova le lahka poškodba in bo brez posledic kmalu ozdravljena. — Ta, sam po sebi malenkostni dogodek, pa je vzdignil mnogo prahu, ker so ga izkušali naši liberalci izrabiti v škodo ljudskih združnih organizacij, ki so jim trn v peti. V besni strasti so mobilizirali skoro vse, kar liberalno leze in gre, da bi kolikormoč oškodovali zadrugo. Nad Guština, ki je miren človek, se dobro zaveda, da je sam kriv nesreče, so latali oblastne in zgovorne dame, k njemu se je ob palici vlekel nek smrtno-nevarno bolan štacunar in hujskal, da naj toži »klerikalce«. Ker hujskanje od liberalne strani le ni ponehalo, ampak so celo natolcevali žandarmerijo, da pristransko postopa, je stvar prišla pred sodnijo. Guštin, ki so ga skoro ves čas, kar je ranjen, videli hoditi okoli hiše, legel v posteljo in komisiji, ki ga je prišla na dom zaslišati, izjavil, da ne more govoriti. Za komisijo je stopal tudi gosp. Kolšek, zastopnik notarske pisarne, ki se je usiljeval Guštinu (kot prič!) za zastopnika ter v njegovem imenu zahteval 5000 K odškodnine. Seveda je moža g. sodnik dr. Poznik s fino kretnjo poučil, da priče nimajo zastopnikov. Ves liberalni tabor je bil na dan obravnave 26. t. m. na nogah in se je ob solokonzertu na harmoniko znanega Nandeta pripravljaj na proslavo nove zmage nad »klerikalci«. Toda, kakor po navadi, zopet zastonj, kajti sodišče se je na podlagi izpovedbe zidarskega izvedenca in gosp. okr. zdravnika izreklo, da je bila ta nezgoda navadna nesreča, za katero se nihče ne more smatrati odgovornim in je oprostilo obtožene vsake krivde. — Nismo mislili, da so naši liberalci tako škodoželjni in malenkostni. No, se bomo odslej vsaj po tem ravnali.

— **Kolegijalna organizacija gorenjskih čevljarskih mojstrov iz okolice Radovljice** je na svojem zadnjem sestanku sklenila sledeča določila: 1. Natanko regulirani cenik za vse enak, zmerne cene po najnižjem proračunu; 2. popravila tovarniških izdelkov v par odstotkih več računati kakor domača dela; 3. Obvestitev nezaupljivih strank.

— **Vabilo k zborovanju.** Slomškove zveze v Mokronogu dne 2. julija t. l. ob 11. uri dopoldne v šolskih prostorih s sledečim sporedom: 1. Hospitacija v III. razredu. Nastopi gđna Randl. — 2. Poslovni spisi v ljudskih šolah na deželi. Poroča gospod Ljud. Stiasny, c. kr. okr. šolski nadzornik. — 3. Razstava ženskih ročnih del šole v Mokronogu in ponavljalne šole v Trzinu. Poroča gosp. Ivan Pirnat, nadučitelj. — Kdor se udeleži skupnega obeda (2 K za osebo), naj se zgasi pri vodstvu šole vsaj do 29. junija. Na razpologo bodo na kolodvoru vozovi brezplačno, ki jih da iz prijaznosti pogostitelj gospod A. Bulc.

— **Iz Krškega** nam pišejo: Drugi gospodinjstvi tečaj se je zaključil dne 26. t. m. Tečaja so se pred vsem udeleževala mestna dekleta, 16 po številu, pod vodstvom gđ. učiteljice Sittigove in gđ. Čemažarjeve. Zdravstvo je predaval primarij dr. Trenz, sadjarstvo in nauk o konserviranju pa deželni inštruktor Humeč. Za sklep so priredile gojenke v četrtek zvečer na vrtu župana dr. Hočevarja »vrtno veselico«. Bila je prav lepa prireditev. Povabljenim gostom so nudile gojenke v okrašenih paviljonih raznovrstna mrzla jedila, prav okusno in elegantno pripravljena. Gostov je bilo okoli 50, med njimi smo opazili okrajnega glavarja dr. Mathiasa, okrajnega sodnika dr. Jana, mestnega župana dr. Hočevarja, šolskega nadzornika Stiasnyja, primarija dr. Trenza, mestnega župnika A. Kurenta, ravnatelja dr. Romiha, nadučitelja Levstika, veliko krških dam, starše in sorodnike gojenk, in dr. Ves čas je vladalo prav živahno razpoloženje. Med veseljem petjem je le prehitro prišla ura, ko se je bilo treba posloviti. Naslednji dan, v petek, je bila v cerkvi sv. Rozalije zahvalna sv. maša in nato v prostorih tečaja slovesna razdelitev izpričeval. Dosegli so se lepi vspehi in vzbudilo splošno zanimanje za vse panoge

gospodinjstva. Bodi izrečena tem potom prisrčna zahvala veleslavnemu dežel-nemu odboru, ki je dovolil prireditev tečaja. Zahvala tudi vrlemu g. županu dr. Hočevarju, ki je dal brezplačno na razpologo svojo lepo hišo in krasen vrt. Posebna zahvala tudi preblag. gospej glavarjevi Nelly dr. Mathiasovi, ki je vstopila v tečaj kot učenka samo zato, da je vzbudila zanimanje za tečaj, in pa preblag. gospodu okr. glavarju za blagohotno vsestransko naklonjenost in podporo. Konečno zahvala vsem, ki so pripomogli, da se je tečaj tako lepo vršil in tako slavnostno zaključil!

— **Z Golice.** Prijatelj našega lista nam poroča: Pred tednom dni sem bil na Golici, ki je po svoji flori znana daleč preko naših slovenskih mej in zato tudi planincem toli priljubljena. Imel sem še dokaj ugodno vreme in lep razgled na vse strani. Vsled splošno slabega letošnjega vremena je pa bilo na Golici do zdaj 200 izletnikov manj kakor druga leta do istega dne. Planincem ugajajo le jasni, solnčni dnevi, kakršnih pa letos sploh pogrešamo.

— **Otvoritev nove planinske koče.** Podružnica S. P. D. v Ilirski Bistrici naznanja, da se vrši slavnostna otvoritev njene nove planinske koče v Črnem vrhu pod Snežnikom — Vilharjeve koče — v nedeljo dne 5. julija ob 11. uri dopoldne. Koča bo ta dan preskrbljena s pijačo. Jedila si mora vsak seboj vzeti. Najlepši in najslovesnejši dohod iz trga Ilirske Bistrice. Hoje 3. do 3. in pol ure. Prijatelji planinstva, ta dan vsi v Črni dol, krasno zeleno dolinico sredi skalnatega Krasa v znožju Snežnika.

— **Otvoritev lovske koče na Slemenih** pri Vrhniki se vrši jutri v nedeljo dne 28. t. m. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Slemenec oddaljene so od Vrhnike poldrugo uro in je torej vlak ki pelje iz Ljubljane ob 1. uri 16 min. popoldne zelo pripraven. Pot na Slemenec pelje po gozdu in je zložna. Večerni vlak odhaja iz Vrhnike v Ljubljano ob 9. uri.

— **Avtomobilna poštna zveza med Idrijo in Logatcem** se vpelje s 1. julijem. S tem dnem preneha dosedanja poštna vožnja s konji. Iz Idrije bo odhajal avtomobil dopoldne ob 11. uri 30 minut, iz Godoviča ob 12. uri 25 minut, iz Hotedršice ob 12. uri 49 minut, iz Gor. Logatca ob 1. uri 18 minut in pride na pošto v Dol. Logatcu ob 1. uri 26 minut, s pošte ob 2. uri 30 minut, iz Gor. Drugič bo vozil avtomobil iz Idrije ob 6. uri 10 minut zvečer, iz Godoviča ob 7. uri 5 minut, iz Hotedršice ob 7. uri 29 minut, iz Gor. Logatca ob 7. uri 58 minut in pride na pošto v Dol. Logatcu ob 8. uri 6 minut. — Iz Logatca bo odhajal tudi dvakrat na dan poštni avtomobil z naslednjim redom, in sicer zjutraj: s kolodvora ob 6. uri 30 minut, s pošte ob 7. uri 10 minut, iz Gor. Logatca ob 7. uri 23 minut, iz Hotedršice ob 7. uri 55 minut, iz Godoviča ob 8. uri 18 minut in pride v Idrijo ob 9. uri. Popoldne: s kolodvora ob 2. uri 20 minut, s pošte ob 3. uri 15 minut, iz Gor. Logatca ob 2. uri 43 minut, iz Hotedršice ob 3. uri 15 minut, iz Godoviča ob 3. uri 38 minut in bo prihajal v Idrijo ob 4. uri 20 minut. Avtomobilna vožnja je izročena proti letnemu pavšalu 7800 kron gosp. Ivanu Sicherlu v Dol. Logatcu. Potniki bodo plačevali povprečno 10 vinarjev od kilometra. Odmerjeni so pa kilometri tako: iz Idrije do Godoviča 17 km, iz Godoviča v Hotedršico 5 km, odtod v Gor. Logatec 9 km, dalje do pošte v Dol. Logatcu 3 km, od pošte do kolodvora 1 km. Skupno bi znašala pot po tem računu 35 km, kar je pa pomotno, znaša samo 27½ km. Poti do Godoviča ni 17 km, ampak ravno 12 km, do Hotedršice jih je 5 km, iz Hotedršice do Kalcev 6 km, od Kalcev do kolodvora 4½ km. Danes to lahko vsak primerja, ker imamo ob cesti iz Idrije do Logatca zaznamke. Po tej razdalji med Idrijo in Dol. Logatcem smo že dosedaj preveč plačevali, če se vzame 10 vin. za kilometer, ne pa da bi nam sedaj še povišali. — Poštne zveze Idrije z okolico so se tudi izpremenile sledeče: Iz Vojskega bo odhajal poštni sel ob ponedeljkih, sredi, petkih in sobotah ob 6. uri 30 minut zjutraj in prihajal v Idrijo ob 10. uri 15 minut; iz Idrije pa se bo vračal ob 12. uri opoldne in prihajal na Vojsko ob 3. uri 45 minut popoldne. Oskrboval bo g. Feliks Likar na Vojskem proti letni nagradi 200 K. — Idrija—Žiri ima zvezo vsako nedeljo, torek, četrtek in soboto. Iz Žirov odhaja ob 7. uri zjutraj, je na Razpotju ob 7. uri 45 minut in pride v Idrijo ob 9. uri 30 minut. Iz Idrije odhaja ob 10. uri 30 minut in prihaja v Žiri ob 1. uri popoldne. — Cerkno—Idrija vsaki dan v tem redu: Iz Cerknega zjutraj ob 5. uri 45 minut, iz Spod. Idrije ob 8. uri 15 minut, pride v Idrijo ob 8. uri 45 minut. Iz Idrije odhaja pošta ob 11. uri

45 minut dopoldne in pride v Cerkno ob 2. uri 45 minut popoldne. Gospod c. kr. nadpoštar Vekoslav Ravnikar, veleposestnik v Cerknem, oskrbuje to zvezo proti letnemu prispevku 2900 K.

— **Nesreča na linijski ladji »Monarch«.** Dne 26. t. m. se je na »Monarchu« pri New Quayu utrgala veriga, ko so privezavali čoln. Trije mornariški vajenci so bili ubiti, trije pa nevarno ranjeni.

— **Malaria na Dolenjskem.** V Velikem Lipju pri Hinjah se je pojavila nalezljiva bolezen malarija. Tri ženske so vsled tega umrle.

— **Iz Tržiča.** Vsled večkratnega povpraševanja tržiškega delavstva, kdaj da poromamo na Ovčiče k Sv. Valentinu, poročamo, da gremo v nedeljo, dne 5. julija. Zbirališče bo na Podnartu pri mostu, ki meji župniji Dobravo in Ovčiče, in sicer ob četrta na 9. uro. Od tu odkorakamo v procesiji v cerkev, kjer bomo imeli darovanje in potem bo sv. maša. Kdor se hoče udeležiti Ciril-Metodove slavnosti v Ljubljani, se lahko pelje z vlakom, ki gre ob 10. uri iz Podnarta in potem takoj v Alojzijevo na ljudski tabor.

— **V zagrebškem hrvatskem »Sokolu« za balkanske katoliške misijone.** Jutri zvečer priredi sekcija »Apostolstva sv. Cirila in Metoda« Marijinih družb v Zagrebu v veliki dvorani »Sokola« v Zagrebu predstave v korist katoliških misijonov na Balkanu.

— **Prestolonaslednik in hrvaščina.** Iz Sarajeva poročajo: Prestolonaslednik je na svojem potovanju na bosensko vojaške vaje došel sem. Spremlja ga njegova soproga. V Mostaru je bil prestolonaslednik posebno slovesno sprejet. Na pozdrav mostarskega župana je prestolonaslednik odgovoril hrvaški.

— **Objava.** Z dnem 16. junija t. l. se je uvedel govorilni promet med Trstom in Ljubljano ter Daruvarom (Hrvaško). Govorilna pristojbina znaša 3 K za navaden, tri minute trajajoči pogovor. — Od c. kr. poštnega in brzojavnega ravnateljstva v Trstu, dne 13. junija 1914.

— **Proti analfabetizmu na Hrvatskem** jako uspešno deluje društvo ABC, ki mu pomagajo vseučilišni dijaki in krajevni činitelji. Nedavno se je v Križevcih vršila sklepna izkušnja v tečaju za analfabete, ki se je ondi vršil in katerega je obiskovalo 50 oseb. Vsi ti so se naučili čitati in pisati. Konec tečaja je vsak dobil po eno ali dve knjigi, najboljšega učenca so pa vpisali za dosmrtnega člana Svetojeronimskega društva. Ali bi ne kazalo tudi v naših izobraževalnih organizacijah prirediti analfabetske tečaje?

— **Izgubil** je prošlo nedeljo na poti od Zibovnika pod Straziščem preko Kožljaka in vojaško strelišče na Rakek neki turist črno usnjato vizitierko (portfenille) z 2 legitimacijama, notesom, 1 bankovcem i. dr. — Pošteni najditelj naj si odračuna 5 K od priloženega bankovca, ostalo pa z vizitierko pošlje na naše upravnništvo.

— **Za sedlarje.** Išče se pošten, tizen in delaven sedlarski mojster, da se naseli v St. Lenartu v Slovenskih goricah. V trgu in okolici ni nobenega. Dela bi imel dovolj. Natančnejša pojasnila daje: Podružnica c. kr. kmetijske družbe za Štajersko pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.

— **Poštna vest.** Dne 1. julija se otvori v Naklem (politični okr. Kranj) nov poštni urad z uradnim imenom »Naklas—Naklo«, ki se bo pečal s pisemsko in vozno pošto ter obenem služboval kot nabiralnica poštne hranilničnega urada. Ta novi poštni urad bo imel zvezo s poštnim omrežjem po dnevno štirikratni pešpoti do kolodvora Naklo na železniški progi Kranj—Tržič. Istočasno se opusti v Naklem obstoječa poštna nabiralnica; na omenjenem poštnem uradu se pa vpelje tudi selska poštna služba.

— **Baška na Krku.** Na južni strani otoka Krk se nahaja kopališče in letovišče Baška, ki vsako leto privablja več gostov. Milo podnebje, mirno morje, čist zrak, še bolj pa vroče solnce vplivajo ugodno tako na one, ki iščejo samo oddiha za časa počitnice ali dopusta, kakor tudi na rekonvalescente, ki si žele miru in zdravja po prestalih težkih boleznih. Na razpologo je dovolj stanovanj za družine in posameznike, tako po hotelih, kakor tudi po zasebnih hišah. Lastniki hotelov in restavracij so razen enega vsi domačini, Hrvatje, in se tudi gostje oglašajo le iz slovenskih dežel; večinoma so Čehi, Slovenci in Hrvatje, tako da se Baška po pravici lahko nazivlje edino čisto slovensko kopališče na Jadranu. Lega Baške nudi lep razgled in so prijetna šetališča ob morju, dalje zanimivi izleti v okolico. V mestu se nahaja pošta, brzojav, občinski zdravnik, v cerkvi je staroslovensko bogoslužje; vsakdanja poštna

zveza s Krkom. — Omeniti je še treba, da se v Baški ne plačuje nikakop kopališka taksa in so tudi cene za hrano in stanovanja jako umerjene. Sezona traja od 1. maja do 30. septembra. Z Reke odhajajo parniki v Baško vsak dan; vsa pojasnila daje uprava kopališča Baška, otok Krk, Istra.

— **Katoliško Slovensko izobraževalno društvo v Hrušici pri Ljubljani** priredi v nedeljo dne 12. julija 1914 v Hrušici veliko slavnost ob priliki blagoslovljenja »Našega doma«. — Spored: Dopol dne: 1. Ob 8. uri zjutraj zbirališče »Orlov«, »Bogomil« in narodnih noš v Hrušici pred »Našim domom«. Ob pol 9. uri odhod v Štepanjo vas k sv. maši, ki jo bo daroval ob 9. uri društveni predsednik preč. gosp. župnik Janko Petrič. — Po sv. maši obhod skozi Štepanjo vas, Zgornjo in Spodnjo Hrušico pred »Naš dom«, kjer bo velik ljudski shod. — 3. Ob 12. uri kosilo. — Dopol dne: 4. Ob četrt na 2 skušnja za javno telovadbo. — 5. Ob pol 3. uri pete litanije v Bizoviku. — 6. Ob četrt na 4 blagoslovljenje »Našega doma«, kratek nagovor, govori gosp. prof. Josip Puntar iz Ljubljane. — 7. Ob 4. uri poleg Doma javna telovadba: a) članske proste vaje l. 1914., b) vaje s palicami, c) nastop naraščaja, č) orodna telovadba, d) skupine, e) vaditeljske proste vaje. — 8. Ljudska veselica na društvenem vrtu z godbo, petjem, srečolovom, šaljivo pošto in z raznimi govori. Na veselicnem prostoru se bodo dobila razna jedila, vino, pivo, brezalkoholne pijače, slaščice, turška kava, cvetlice itd. Sodeluje br. Orlovska godba od D. M. v Polju ter mešani pevski zbor domačega izobraževalnega društva. Vstopnina 30 vinarjev za osebo, sedež pri telovadbi 1 K. — V slučaju skrajno slabega vremena se preloži vsa prireditve z istim sporedom na nedeljo dne 19. julija 1914.

— **Ogrsko plemstvo** s pridevkom »Klanačkopolski« je podeljeno v pokoj. generalnemu majorju Ivanu Rukavini in zakonitim njegovim potomcem.

— **Izum hrvatskega učitelja.** Umirovljeni hrvatski učitelj Poturičič je izumil aritmetično tablo za računski nazorni pouk v šolah. Njegov izum je velikega pomena za učitelje in učence, ker se bodo otroci igraje lahko učili računstva. Na svoj izum je že dobil avstrijski patent, za patent v ostalih evropskih državah pa je naprosil potrebnih sredstev hrvatsko javnost preko državnega poslanca dr. Tresič-Pavičiča.

— **Izum ameriškega Hrvat.** Hrvat Martin Panijan v Eveletu (Min.) je iznašel obleko, katere se ne prime ogenj.

— **Proslava 60letnice smrti hrvatskega skladatelja Vatroslava Lisinskega** se bo vršila v Zagrebu meseca kimovca in jo priredi godbeni klub »Lisinski«. Pri tej priliki se bode odkril kip Lisinskega in bo izšla biografska študija o slavnem skladatelju.

— **Katoliško slovensko izobraževalno društvo pri D. M. v Polju** vljudo vabi k slavnosti, ki jo priredi v nedeljo dne 28. junija 1914 v spomin svoje 15letnice in 500letnice zadnjega ustoličenja koroških vojvod. Spored: 1. Ob pol 10. uri dopoldne sprejem gostov. 2. Ob 10. uri sv. maša. Po sv. maši je slavnostno zborovanje v Ljudskem domu, nato kosilo. 3. Ob pol 3. uri popoldne litanije. Po litanijah je na vrtu gospoda Jakoba Dimnika velika ljudska veselica z godbo, petjem in uprizoritvijo ustoličenja koroških vojvod. Na veselicnem prostoru se bodo dobila razna jedila, vino, pivo, brezalkoholne pijače, slaščice, turška kava, cvetlice itd. Sodelujeta Orlovska godba in mešani pevski zbor domačega izobraževalnega društva. V slučaju slabega vremena se vrši veselica v Ljudskem domu. Vstopnina na vrtno veselico je 20 vinarjev za osebo.

— **Kongregacija bratov krščanskih šol**, ustanovljena od sv. Janeza Krst. de la Salle leta 1680., je razširjena v 53 provincijah po celem svetu. Avstro-Ogrska provincija šteje po zapisniku tega leta 365 bratov, 42 šolastikov, 68 novincev in 100 juvenistov ali oblatov, vzdržuje tri učiteljska, 3 realne, 5 trgov., 8 mešč. in 24 ljudskih šol s 168 razredi, v katerih se poučuje 6927 učencev. Izmed teh zavodov je 6 penzionatov, 4 sirotišnice in 1 kaznilnica. Marijanskih kongregacij za učitelje in dijake je 11 s 740 člani. V Rumunskem so 4 šole, v Bulgariji 1, v Albaniji 1, ki so vse dobro obiskane. V Bukareštu je 1200 učencev. Letos otvorijo bratje v Serajevu novo šolo. Tudi v misijonskih deželah se trudijo bratje za razširjenje božjega kraljevstva. V Afriki imajo 35, v Ameriki 242, v Aziji 63 zavodov. Nekateri teh zavodov so zelo veliki. Akademije v Aleksandriji, Carigradu, Ragovnu in drugod imajo po 1000 gojencev; v tem mestu je 11 šol, v Quebecu 7, v Monrealeu 10, v Filadelfiji 7, v Santiagu 8, v Carigradu 6, v Kairi 4,

v Madridu 7, v Rimu 8 itd. V sveti deželi so hiše v Jeruzalemu, Betlehemu, Nazaretu, Kajfi, Jafi in drugod. Imenovana kongregacija namerava želji Jugoslovanov glede ustanovitve različnih šol ustreči in je v tem namenu s cerkvenim in državnim dovoljenjem z velikimi stroški in lepem zdravem planinskem kraju na Gorenjskem — Hrušici pri Jesenicah — ustanovila takoiimenovani juvenat, kjer se sprejejo slovenski in hrvaški dobro nadarjeni dečki od 13. do 15. leta, da se pripravljajo za učiteljske in novicijske. Učitelji in srednješolci se tukaj tudi lahko oglašajo. Mladeniči od 16. leta pridejo na Dunaj v noviciat in šolastikat. Tam imajo sposobni pozneje tudi priložnost višje pedagogične tečaje, razne akademije in univerze obiskati. Sprejmejo se tudi rokodelci in kmečki sinovi za domača opravila. Prečastita duhovščina, spoštovani profesorji in učitelji kakor tudi drugi prijatelji mladine se s tem vljudo prosijo za učiteljstvo in redovno življenje sposobne mladence na kongregacijo opozoriti. Prošnje za sprejem v juvenat naj se vlagajo vsako leto od binkošti do konca julija, za odrasle v noviciat, t. j. od 16. leta naprej, pa vsaki čas. — Uredništva slovenskih in hrvaških listov so s tem vljudo prošena, da blagovolijo tudi to objaviti.

— **Tečaj za krojače**, ki ga priredi zavod za pospeševanje obrti v Kranju, se bo otvoril v torek 30. t. m. točno ob 8. uri zjutraj v mestni hiši v Pungratu. Tečaj bo trajal približno štiri tedne.

— **Poštno naznanilo.** Od 1. julija 1914 dalje se bode dnevno dvakratna poštna vožnja na progi Logatec kolodvor—Idrija poštni urad in nazaj oskrbovala z avtomobili in izročila avtomobilnemu podjetniku Ivanu Sicherl v Spod. Logatcu. Avtomobili bodo odhajali od kolodvora v Logatcu ob 6:30 zjutraj in ob 2:20 popoldne in od poštne urada v Spodnjem Logatcu ob 7:10 zjutraj in ob 2:30 popoldne in ob 9. uri predpoldne, oziroma ob 4:20 popoldne v Idrijo prihajali. Iz Idrije bodo odhajali avtomobilni vozovi ob 11:30 predpoldne in ob 6:10 pop. in k poštenu uradu v Spod. Logatcu, oziroma k kolodvoru v Logatcu ob 1:26 pop. in ob 8. zvečer, oziroma ob 1:50 popoldne. Sedanje dnevno dvakratne dvoprežne poštne vožnje med poštami uradi Sp. Logatec in Idrija in dve izmed sedanjih dnevno sedemkratnih enovprežnih poštah voženj med poštami uradom v Spod. Logatcu in med kolodvorom v Logatcu se bodo s koncem 30. t. m. opustile. Kurzi in kartiranje poštah službenih mest na progi Spodnji Logatec—Idrija in poštah uradov, ki so z poštami avtomobilnimi vožnjami Logatec kolodvor—Idrija v neposredni zvezi, kakor tudi krajevna dostavljanja in tudi morebitna pota selskih pismonoš pri poštah uradih, ki pridejo v poštev, so se vsled tega primerno preuredila.

Slovenci! Zanetite povsod na naši zgodovinski slovenski zemlji velike kresove v soboto dne 4. julija na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda. Kresovi naj bodo znak naše stare pravde!

Seslanek voditeljev Marijinih družb.

Čč. gg. voditelji Marijinih družb se vljudo opozarjajo na sestanek, ki bo v četrtek, na Marijin praznik, 2. julija, ob 9. uri dopoldne v dvorani knezoškofjske palače. Zaradi obilice raznih shodov se je že mislilo ta sestanek preložiti; a ker ga že dolgo ni bilo in je že proglašen, se bo vendar vršil. Šlo se bo za mladeniške družbe, ki zahtevajo posebne pozornosti in skrbljivosti; zato je želeli številne udeležbe. Več pove »Škofjski List«, ki izide te dni.

Ljubljanske novice.

Ij 500letnica vstoličenja zadnjega kneza v slovenskem jeziku. Prihodnjo nedeljo, dne 5. julija naša organizacija v Ljubljani slovesno praznuje ta spomin. Slavnostni spredok k sv. maši se bo pričel pomikati točno ob 9. uri dopoldne z zbirališč pri Ljudskem domu in Alojzevišču. Po sv. maši ljudski tabbor, kjer povzdignemo glas za našo pravdo. Popoldne ob tri četrt na 4. uro bo cerkvena slavnost v stolnici, ob tri četrt na 5. uro velik ljudski koncert v »Unionu«, na katerem nastopijo koroški pevci in pevke z narodnimi koroškimi popevkami, ki se bodo prvokrat glasile v koncertni dvorani in ki bodo

dokazale, da so oni glasbeni biseri, s katerimi se često Nemci bahajo, naši. Po koncertu ljudska veselica. **V nedeljo, dne 5. julija vsi na to pomembno slavnost, ki bo jasna priča naše narodne zavednosti in ki naj v nas podžge nav narodni ponos!**

Ij **Koroški Slovenci** se pripeljejo v Ljubljano prihodnjo nedeljo, 5. julija okoli 8. ure zjutraj. Izstopijo na drž. kolodvoru v Sp. Šiški. Pripravimo se, da narodne naše mučenike dostojno pozdravimo.

Ij **Skušnja gg. pevcev** za slavnost 5. julija bo prihodnji terek točno ob 8. uri v dvorani »Rokodelskega Doma«. Prosim o tem potom vse gg. somišljenike-pevce, da blagohotno žrtvujejo nekaj ur dobri stvari in da se skušnje polnoštevilno udeležijo.

Ij **Za udeležence slavnosti** 5. julija iz ljubljanske okolice bo v nedeljo popoldne od pol 2. do tri četrt na 4. uro dež. muzej in dež. gledališče odprto. — Vstop prost. V dež. gledališču se bodo videli skioptični prizori krajev vstoličenja in prizori vstoličenja.

Ij **Opozarjamo na javno skušnjo gojencev in gojenk slov. glasbenega društva »Ljubljana«**, ki se vrši danes od 5. ure popoldne dalje v veliki dvorani »Ljudskega doma«. Vstop prost.

Ij **Seja odbora S. K. S. Z.** bo prihodnji terek ob 8. uri zvečer v »Ljudskem Domu«.

Ij **Občni zbor »Svete Vojske«** je jutri, v nedeljo, dne 28. junija ob 5. uri popoldne v »Ljudskem Domu«. Člani naj se udeležijo polnoštevilno! Vsi drugi pa, ki se za to »najnujnejše socialno delo« zanimajo, istotako dobrodošli.

Ij **Na Rožniku** bo v sredo ob 5. uri zjutraj sveta maša za gojenke šivalne šole S. K. S. Z.

Ij **Klerikalci ostanejo vedno brezdomovinci**, je zapisal včeraj »Dan«, ki vsak dan v tej ali oni obliki psuje vsakega »klerikalca« in mu odreka vsak narodni čut. Tako se Sokoli pripravljajo na sokolsko slavnost. Kaj ako bi »Dan« pregnal vse slovenske »klerikalce« s Koroškega in s slovenskih mej na Štajerskem in Goriškem? Saj je sam še pred par dnevi zapisal, da je duhovščina na mejah najboljši narodni delavec! Potem bi nakrat ondi ne ostalo — nič Slovencev. Na najbolj eksponiranih točkah narodnega boja stoje zvesti stražarji in bojovníki — naši somišljeniki, ne pa gospodje iz »Dnevov« redakcije ali liberalnih ljubljanskih kavarniških omizij. Te narodnosti ni na cenem papirju, ampak obstoja v žrtvah in trpljenju za slovensko domovino.

Ij **Prezidava ljubljanskega južnega kolodvora.** Sedaj, ko je dosežen sporazum glede prispevka države za prezidavo južnega kolodvora, se bodo tozadnevna dela takoj energično pričela in bodo končana do leta 1917. Letos se namerava razširiti srednji del tirov na kolodvoru, kajti kakor znano je bil severni del kolodvora preurejen že svoječasno. V srednjem delu se namerava zgraditi zvišanemu prometu primerna skladišča za brzovozno blago kakor tudi moderne desinfekcijske naprave za živinske vagonne in posebni stranski tiri za industrijska podjetja. Prihodnje leto se bo predelal južni del kolodvora in leta 1916. se bo prezidalo kolodvorsko poslopje ter napravili tudi moderni samostojni peroni in podzemski dohodi. Ker je prezidava že dovoljena, se bo s tozadavnimi deli pričelo že prihodnji teden.

Ij **Uspeh državnega poslanca Povšeta pri prezidavi ljubljanskega južnega kolodvora in »Slov. Narod«.** Pretekli dne je »Slov. Narod« napadel člana državnega železniškega sveta državnega poslanca Povšeta, češ, da nima nobenih zaslug pri prezidavi južnega kolodvora in da je navada klerikalcev, ditičiti se s pavovim perjem, kadar je kaka zadeva ugodno rešena. Resnica pa je, da je državni poslanec Povše kot član železniškega sveta ponovno urgiral, naj se vendar že reši zadeva razširjenja južnega kolodvora. Povdarjati pa moramo, da so bili tudi ljubljanski mestni zastopniki in drugi poslanci dolžni delovati na to, da se kolodvor s tolikim prometom vendar že uredi sedanjim potrebam primerno. Južna železnica je izdelala celoten projekt za prezidavo in podala stroškovnik ter zahtevala, da država prispeva tretjino k pokritju proračunskih potrebščin. Železniško ministrstvo je končno odobrilo načrte, a odklonilo zahtevek glede prispevka za oni del predelave, ki zahteva preložitev skladišč. Ravnateljstvo južne železnice pa je zahtevalo državni prispevek tudi za ta del prezidave. Državni poslanec Povše pa je posredoval pri železniškem ministrstvu, da bi se tudi za ta dela dovolil državni prispevek, in mu je tudi ministerialni svetnik Bartak obljubil, da

hoče, predno stopi v pokoj (kar je storil marca meseca t. l.), vplivati pri finančnem ministrstvu na to, da se tudi za ta dela prevzame državni prispevek. Omenjeni funkcionar je to tudi res storil, a dotični akt je dolgo časa ležal pri finančnem ministrstvu. Ko je državni poslanec Povše za to zvedel, je takoj sam ponovno prosil v finančnem ministrstvu in tudi voditelja finančnega ministrstva, da se z ozirom na neizogibno in neodložljivo potrebo takojšnjega razširjanja južnega kolodvora vsled vedno naraščajočega prometa in po tem nastalih velikih nevarnosti za potujoče in z ozirom, da se spomladi otvori Belokranjska proga, da bo kmalu odprta pot za promet iz Dalmacije mora prezidava izvršiti takoj. Zlasti tudi, ker je tudi prihajanje vlakov iz kamniške proge odvisno od razširjenja kolodvora, naj vendar pritrdi tudi ostali zahtevi južne železnice toliko bolj, ker je strokovno (železniško) ministrstvo samo uvidelo, da je tudi ta zahteva južne železnice utemeljena in upravičena. Voditelj finančnega ministrstva se je sedaj res odločil in splošni zahtevi vseh za to delujočih mož, — med temi navajamo deželnega glavarja dr. Šusteršiča, ki se je z vso vsmo zavzel za prezidavo kolodvora, — ustregel in v celoti zagotovil državni prispevek k vsej nad 3 milijone kron znašajoči potrebščini. To so dejstva. Naši poslanci ne obešajo svojih uspehov na veliki zvon, ker se zavedajo, da vrše le svojo dolžnost kot ljudski zastopniki. Zato moramo odločno zavračati »Narodove« besede o pavovem perju, ki bi bile bolj primerne za one zastopnike liberalne stranke, ki menijo, da je že vse rešeno, ako spravijo kje kak predlog skozi okno v svet in je potem natisnejo v »Narodu«. Liberalci vendar ne bodo trdili, da ima morebiti za prezidavo južnega kolodvora kake zasluge Ivan Hribar, o katerem je znano, da je imel toliko vpliva pri železniškem ministrstvu, da ga niti za člana železniškega sveta ni hotelo potrditi. »Narod« s svojimi napadi le škoduje Ljubljani. Naši poslanci se uprav žrtvujejo, ako dolgoletne zavožene akcije spravijo v pravi tir. Zato jim bo pač vsak pošten Ljubljančan hvaležen in se na »Narodovo« zabavljanje ne bo oziral.

Ij **Šišensko prosvetno društvo** vabi na izlet k Sv. Joštu dne 28. junija. Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor ob 6. uri zjutraj. Ker društvo ni moglo dobiti duhovnika, ki bi na gori za izletnike daroval sv. mašo, se bomo udeležili sv. daritve v Kranju v župnijski cerkvi ob 8. uri zjutraj. Izletniki naj se zbero v stranski ladji pri oltarju Matere božje. Po sv. maši takoj odhod na goro. Vsi prijatelji in prijateljice društva dobrodošli.

Ij **Romarski vlak na Sveto Goro** ne odide v nedeljo, dne 28. junija, ampak šele 20. septembra iz Ljubljane.

Ij **Slovensko gospodarsko in izobraževalno društvo za Krakovo in Trnovo** priredi na praznik sv. Petra in Pavla izlet na Zalostno goro. Odhod ob 1. uri popoldne z vlakom na južnem kolodvoru do Preserja. Na gori bodo litanije in prosta zabava. Somišljeniki in somišljenice, udeležite se izleta! Ob slabem vremenu se izlet ne vrši.

Ij **Na občnem zboru skupine J. S. Z. za Vič-Glince** dne 7. t. m. se je volil sledeči odbor: predsednik Rihtar Edvard, podpredsednica Franja Češnovar, tajnica Marija Kremžar, blagajničarka Ivanka Kremžar, ostali odbor: Belič Lovrenc, Cukale Ana, Cukale Franc, nadzornika Bučar Fr. in Čatar Al. — Občnega zbora sta se udeležila tudi p. Arhangelj in nadučitelj Ravnihar. Načelstvo J. S. Z. je zastopal Moškerc.

— **70letnico** svojega rojstva praznuje jutri dvorni svetnik Pet. Končnik v Gradcu. Bil je tudi na Kranjskem od leta 1900. do 1903. deželni šolski nadzornik.

Ij **Nekaj o izkoriščanju ljubljanskega nov po velikih cirkusih in drugih sličnih podjetjih.** Včeraj se je magistratni gremij po dolgem drezanju nekoliko opogumil. Sklenil je namreč, da se deželna vlada naproša, naj vendar ne izdaja licenc za razna glumaška podjetja kar tja v dan in naj licenco da še-le, ko se je podjetnik izkazal, da je dobil od magistrata primeren prostor. Tako se bo preprečilo, da bi še kdaj kako tako podjetje nadlegovalo občinstvo sredi mesta. Nadalje je magistratni gremij sklenil prositi državno policijo, naj pri komisijskih ogledih bolj pazi pri javni varnost, kot se je to zgodilo pri zadnjem cirkusnem podjetju. Nadalje je magistratni gremij sklenil, da napovedanemu cirkusu Charlesu dovolji le prostor, kjer se vrše sedaj nogometne tekme srednješolske mladine v Lattermannovem drevoredu in da mora cirkus mestu za prostor prve dni plačati

za vsak dan po 200 K, za nadaljne dni pa po 150 K, poleg običajne dnevne takse 10 K. Večje dnevne takse za sedaj žalibog ni mogoče nastaviti, ker je magistratni gremij vezan po obstoječem zakonu. V kratkem pa pride v razpravo v obč. svetu predlog o veselečnem davku in takrat se bo ta dnevna taksa za slična podjetja primerno zvišala. Magistratni gremij je dalje sklenil, da mu mora mestni magistrat vedno poročati o vsakem podjetju, ki se naseli v takozvanem ljubljanskem Pratru, ker se sedaj od nekaterih podjetnikov vrši v nedeljah sistematično izrabljanje priprostega občinstva po raznih igrah, ki uprav meje na sleparstvo. Grajalno se je, da često državni policijski stražnik zraven stoji, pa ničesar ne ukrene. Sklenilo se je na tančno preiskati to zadevo in odpovedati vsakemu prostor, ki bo na tak način izkoriščal občinstvo. Naj bi magistratni gremij v tej smeri le napredoval.

Ij Stavbinske zadeve. Kranjska stavbinska družba zgradi v Levstikovici ulici, kjer ima sedaj skladišče, novo trinadstropno hišo. — Magistratni gremij je dovolil: Hišnemu posestniku g. Fr. Stenti v Florijanski ulici, da sme trakt svoje hiše na dvorišču zvišati za eno nadstropje. — Trgovcu Franu Drogeniku, da sme v svoji hiši na Mestnem trgu izvršiti nekatere izpremembe na stopnicah in stropih. — Ravnatelj Bog. Remec je dobil uporabno dovoljenje za svojo vilo v ulici Valentina Zarnika šte. 17.

Ij Vandalizem v mestnih parkih. V Ljubljani eksistira neka družba, ki ponoči po ljubljanskih parkih napravlja veliko škodo. Ti nočni vandali poškodujejo nasade in klopi. Magistratni gremij je včeraj sklenil, da razpiše nagrado za tistega, ki te vandale dobi in naznani. Občinstvo naj bi podpiralo to akcijo in naznanjalo vsakega, katerega opazi, da poškoduje mestne nasade in naprave v nasadih.

Ij Mestni dekliski licej dobi napis »Cesarja Franca Jožefa I. mestni dekliski licej«. Magistratni gremij je za to dovolil 150 K.

Ij Nesreča potnika Slitscherja. Poročali smo pred meseci, da je na progi dolenske železnice ob Dolenski cesti prišel pod vlak znani 28letni potnik Slitscher. Vlak mu je takorekoč odtrgal obe nogi. Sedaj pa je Slitscher v dež. bolnici ozdravel in je prosil magistratni gremij, da mu kupi umetni nogi. Magistratni gremij je Slitscherju v ta namen dovolil iz ubožnega zaklada 240 K.

Ij Tudi posebne vrste avstrijski patriotje. Pretečeno nedeljo bilo je streljanje nemških Rohrschützev na strelišču pod Rožnikom. Med visokimi dostojanstveniki, ki so se udeležili slavnosti, sta došla baron Schwarz in feldmarschalllieutenant. Zvesti Rohrschützerji so sneli pred prihodom visokih gospodov frankfurtarico, a jo po odhodu zopet obesili. Gotovo pravi avstrijski patrijotje!

Ij Lov ljubljanske mestne občine. Ljubljanska lovska družba se je obrnila do mestnega magistrata s prošnjo, naj ji mestni lov podaljša za dobo desetih let za letnih 1000 K. Magistratni gremij je sklenil to zadevo predložiti obč. svetu. Lov bo razpisan.

Ij Osebnosti s pošte. Dragotin Mlakar, c. kr. poštni praktikant v Ljubljani, je imenovan za c. kr. poštnega asistenta v Št. Petru na Krasu.

Ij Skice slikarja Janeza in Jurija Šubica je kupil magistratni gremij od Val. Kovača za 200 K.

Ij Trgovec Mejač dobi v prihodnji seji občinskega sveta meščansko pravico.

Ij Domobranska havblčna baterija iz Gradca ne bo premeščena v Ljubljano. Ostanje v Gradcu.

Ij Zadruga krojačev, krojačic, krznarjev in rokavičarjev vabi na izredni zadržni shod krojačev, krojačic, krznarjev in rokavičarjev, dne 5. julija t. l. ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani Mestnega doma. Dnevni red: 1. Sestava imenika prisednikov preizkuševalne komisije za pomagalice zadržnih članov in članic. 2. Sklepanje o premembah pravil sklenjene bolniške blagajne zadržnih članov v smislu odloka c. kr. deželne vlade. 3. Gmotno pospešitev bolniške blagajne zadržnih članov in članic iz zadržnih sredstev (podporne sklada). — Zadruga priredi slavnostno zborovanje povodom petindvajsetletnice obstoja »Zadruga krojačev, krojačic, krznarjev in rokavičarjev v Ljubljani«, v nedeljo, dne 5. julija ob 11. dopoldne v veliki dvorani Mestnega doma. Dnevni red: 1. Pozdrav načelnika. 2. Slavnostni govor. Po slavnostnem zborovanju ob 1. uri popoldne skupni obed in sestanek udeležencev na vrtu hotela »Ilirija«. — Zvečer ob 7. uri prirede člani in članice

svojemu načelniku ob priliki 15letnega delovanja kot načelnik zabavni prijeteljski večer na vrtu »Rokodelskega doma« pri Ložarju, Komenskega ulica št. 12, s petjem, godbo in drugo zabavo.

Ij Izlet kranjskih gostilničarjev v Metliko in Novo mesto se vrši dne 9. julija.

Ij Umrl so včeraj v Ljubljani: Helena Kodran, akordantova žena, 63 let. — Jakob Turšič, dninar, 29 let. — Martin Gale, mestni delavec, 58 let.

Ij Sovraštvo, ki vlada v našem ljudstvu proti Turkom, se pojavlja tudi med Šiskarji. Ker je sin Ante Kristana mohamedanec, mora tudi občutiti nasledke tega sovraštva, kajti vsi dečki v Spodnji Šiški ga napadajo in tepejo. Tako nekako se je zagovarjal g. Ante Kristan danes pri c. kr. okr. sodišču v Ljubljani, ker je bil tožen radi lahke telesne poškodbe nekega dijaka Sepina. Ker pa priče tega zagovora niso potrdile, ampak se je dokazalo, da je Ante Kristan brez povoda z železno palico pretepel dijaka Sepina in mu prizadel lahko telesno poškodbo, je bil obsojen g. Kristan na 20 K globe, ozir. 48 ur zapora ter na plačilo odškodnine za bolečine.

Ij Umrl je g. Jurij Selan, mesarski mojster v Ljubljani, star 63 let.

Ij Žalosten konec. Pred tremi dnevi je umrl na Poljanski cesti 68letni posestnik Herman Kranz. Bil je »modern« katoličan, baje nekoliko zmešan. Pred leti je podedoval dve hiši z velikim vrtom in živel potem brezskrbno. V zadnjem času je bil daljšo dobo bolan. Skrbni ljudje so ga hoteli pripraviti do tega, da bi vsaj pred smrtjo prejel sv. zakramente. A Kranz je trdovratno odgovarjal: »50 let se že nisem brigal za cerkvene reči, pa se tudi sedaj ne maram.« Po stanovanju je imel nalepljene izrezke iz najbolj zagrizenih protiverskih nemških časnikov. Šenpeterski župnik ga je hotel obiskati, a bolnik je obisk odločno odbil in postrežnici strogo prepovedal, dovoliti vstop kakemu duhovniku. Pobožni ljudje so mnogo molili za njegovo izpreobrnjenje, a vse zaman. V sredo zjutraj pa je bilo konec. Bolnik je skočil iz postelje in hotel iti iz sobe. Postrežnica mu je zabranila. Kranz je surovo zaklel, se zvrnil in bil mrtev. Sedaj so pa sorodniki iz Gradca poslali prošnjo za cerkven pogreb, ki se pa po posvetovanju s škofijstvom seveda ni mogel dovoliti. Pogrebni zavod je šel k protestantskemu pastoru in ta je bil pripravljen pokopati ga na svoje pokopališče, kar je tudi storil in računal, kakor se govori za honorar 197 K, dasi je bil pogreb samo iz mrtvašnice na zraven ležeče pokopališče. Pripomnimo samo, da pri katoliškem pogrebu v Ljubljani po I. razredu s 4 duhovniki honorar za vse 4 skupaj ne znese niti 40 K, in vendar pogostokrat toliko zabavljanja.

Ij Umrl je včeraj v hiralnici sin c. kr. poštarja, g. Mirko Helmich, star 31 let. Pogreb iz hiralnice bo jutri ob pol 4. uri popoldne.

Ij Preprečen samoumor. Včeraj okoli 6. ure zvečer je hotela na Trnovskem pristanu skočiti v vodo ključavničarjevega soproga Albina Menger. V zadnjem trenutku pa jo je še pravčasno zagrabil prihiteli monter Franc Mauser ter tako preprečil samoumor. Žena si je hotela vzeti življenje radi žalostnih družinskih razmer. Mož je namreč velik pijanec ter je zadnje dni prodal ženi obleko in druge stvari ter denar zapil. Včeraj je prišel pijan domov in ženo ter otroka pretepaval. To je tudi pripravilo ubogo žensko k obupnemu činu.

Ij Najdene stvari v času od 17. do 20. junija 1914: 1 zavitek z naslednjimi rečmi: 2 damski bluži, 2 damski krili, 1 spodnje krilo; 1 vratna verižica za uro; 2 črne svilene bordure za obleko; 1 srebrna vratna verižica z obeskom. — Izgubljene stvari v času od 17. do 20. junija 1914: 1 srebrna verižica, jako tanka. — Ljubljana, dne 20. julija 1914 (na c. kr. policijskem ravnateljstvu).

Štajerske novice.

Š Petletnica izobraževalnega društva »Kres« v Gradcu. Pet let je minulo odkar vrši društvo »Kres« v Gradcu svojo plodonosno socialno, narodno in krščansko izobrazbo. Liberalna nestrpnost v prejšnjem našem sedaj liberalnem društvu »Domovina« je spodbudila tudi katoliško delavstvo in dijaštvo k intenzivnejšem in smotrenem delu. In tako je mogel obhajati v nedeljo »Kres« res v zadovoljstvo sebi in domovini svoj lustrum sollemne, kakor je dejal slavnostni govornik prof. dr. Hohnje c. g. Gospod profesor nam je razložil v vzosnih besedah pomen »Kresa« — izobraževalnega dela. Besede g. profesor-

ja so vplivale globoko na nas in so mnogo pripomogle k naši dobri volji in našemu bodočem delu. Gosp. profesorju najprisrčnejša hvala! V imenu Hrvatov je pozdravil »Kres« in Slovence član »Preporoda«. Gosp. Spesič je z izrazom deklamiral Lovrenčičevo Rapsodijo o »Kresu« in je žel mnogo priznanja. Nato so igrali člani v zvezi s katoliškim narodnim dijaštvom Finžgarjevo »Naša kri«. Ob koncu se je razvila vesela in neprisliljena prosta zabava.

Š Nadvojvoda Fran Ferdinand se je peljal včeraj dne 25. t. m. po južni železnici skoz Maribor v Pulj. Proga je bila po orožništvu zastražena.

Š Za častnega člana je imenovalo Bralno društvo pri Sv. Križu na Murskem polju tamošnjega nadučitelja J. Herzoga, vrlega školnika-veterana. G. Herzog je mož starega kova, in zvest naš somišljenik. Mož, ki je že večkrat odločno obsodil gonjo svobodomiselnosti med učiteljstvom, res zasluži, da se proslavi. — Omenjeno društvo slavi dne 29. junija svojo 25letnico. Čestitamo obema!

Š Lex Kolisko v Radgoni. Dne 28. in 29. junija se bodo tudi v Radgoni pobirali podpisi za uvedbo Lex Kolisko. V Radgoni je več kot polovico Nemcev slovenske krvi. Poleg teh biva še kakih 500 do 800 pravih Slovencev v tem mestu. Celo deželni odbornik Hagenhofer, vodja konservativne struje nemške kršč. socialne stranke se je radikalno zavzel za Lex Kolisko.

Š Nesramno nemškutarsko sumničenje. V Hočah pri Mariboru je baje nekdo na pokopališču (kakor piše v »Grazer Tagblatt« - u učitelj Gatti) poškodoval nagrobni spomenik in nemški napis. Dopsnik meče mnogo na Slovence, češ, ali je sovraštvo ali jeza zoper nemški napis povzročila, da se je isti poškodoval? Ali so nemške plavice bile tega krive, ki so bile ob grobu? To je že več kot nesramnost, če se našim vrlim Hočanom, ki so v vsakem oziru inteligentni in skozinsko pošteni, hoče podtakniti tako dejanje! Nesramni dopisun, ali ste že res popolnoma posuroveli v svoji nemškutarski zagrizenosti?

Š Tudi »Marburgerca« prinaša hujskajoči dopis o »onečaščenju« nekoga nemškega groba v Hočah pri Mariboru. Takoj na prvi pogled se vidi, da bi nemškutariji radi napravili zopet neko afero, da bi Slovence naslikali pred vsenemškim svetom kot divjake. Zdi se nam, da je cela zadeva naročena. V Hočah bodo namreč v kratkem občinske volitve in za te volitve se znani hočki nemškutarji pripravljajo na ta način, da bi zavedne Slovence osramotili kot najbolj hudobne ljudi, kar jih je pod solncem. Če se mu bo ta način bojevanja dobro obnesel, silno dvomimo. Poznamo naše hočke Slovence, poznamo jih, da so prepošteni za tako dejanje. Pač pa nam je znano, da ni hudobnejših ljudi na svetu kot so nemškutariji, posebno oni v Hočah.

Š Savinjsko okrožje Zveze Slov. Mladenk bo imelo dne 29. junija pri Št. Petru v Savinjski dolini veliko zborovanje, združeno z občnim zborom. Govori dr. Hohnjec.

Š Novo izobraževalno društvo se bo ustanovilo dne 12. julija pri Sveti Marjeti ob Pesnici. Otvoritveno slavlje bo združeno z narodno veselico. Govoril bo urednik Fran Žebot. Prosiyo se društva v Mariboru, Št. Petru, Jaremini, Št. Jurju, Št. Lenartu, Sv. Barbini itd., da nas posetijo. S tem društvom je sklenjen velik obroč našega izobraževalnega dela v najbližji mariborski okolici.

Š Deževno vreme je vendar nekoliko ponehalo. Seno se te dni lepo suši. Le peronospora nastopa posebno močno. Kdor ne bo pridno škropil, bo prišel ob ves pridelek v vinogradu. Poljedelci pravijo, da bo rž, pšenica in ječmen zelo slab. Tudi krompir v nizkih legah gnije že sedaj.

Š Ormož. Volitve v okrajni zastop našim liberalnim korifejam še vedno ne dajo spati. Toda namesto da bi se prekljali z Nemci, kakor bi se za »narodno« stranko spodobilo, se zaganjajo v našo slovensko kmečko stranko. Ponašajo se tolikokrat in tolikokrat premleto laž, da se je naša stranka vezala in poganjala z nemškutariji. Mi smo sedaj pooblašeni, da lahko v tem oziru odkrito odgovorimo: Ko se je začelo volilno gibanje, obrnili smo se tudi na vodstvo S. K. Z. Dobili smo z našimi nazori strinjajoče se striktno navodilo, da ne smemo z nemškutariji nobenega kompromisa sklepati in sploh nobenih pogajanj, četudi na celi črti propademo. Rajši neuspeh, nego omaževati čisto narodno zastavo naše stranke! To je bilo isto tajnostno »povelje« iz Maribora. Vsled tega je seveda

tudi laž, da bi se ali g. učitelj Košar ali gosp. poslanec Meško ali sploh kdo pogajal v imenu stranke z nemškutariji. Na druge laži in čenčarije, ki se vijejo čez ponedeljke »Narod«, se nam ne zdi niti vredno odgovarjati.

Š Gospod Anton Kolenc, trgovec v Celju, je za tukajšno šolsko mladino podaril večji znesek, za kar se v imenu učencev podpisana zahvaljujeta. Luče, dne 25. junija 1914. Fr. Zemljič, nadučitelj. Franc Grabner, načelnik.

Koroški dan v Ljubljani — prošnja za cvetke.

Vse, ki imajo lepe vrtove v Ljubljani in okolici, lepo prosimo, da nam za »Koroški dan« v Ljubljani pošljejo brezplačno kolikor mogoče lepih cvetk, in sicer vrtnic, nageljev, mačeh, divjih vrtnic, resede, margarit (velikih), rožmarina, vijol, jasmina ali drugih lepih cvetk z naših vrtov. Naj roke naših gospodinj bodo povsod koncem prihodnjega tedna na delu, da spravijo skupaj kolikor mogoče veliko število cvetk! Cvetke naj se pošljejo v soboto 4. julija zjutraj od 8. do 12. ure dopoldne gospej Franji Volta, hiša Gospodarske zveze I. nadstropje, Dunajska cesta.

Prosimo na dopisnici do prihodnjega torka blagohotnih obvestil, od kod in koliko cvetk smemo pričakovati.

„Slov. Straža“ v Ljubljani.

HRVATSKA.

Hrvatski sabor je včeraj nadaljeval proračunsko razpravo. Ban je včeraj sprejel deputacijo občine Sušak, ki je prosila, da naj postane Sušak mesto. Ban je obljubil, da bo podpiral željo deputacije. — Poslanec Hreljanovič je radi nekega medklica pozval na dvoboj poslanca dr. Prebega.

Koroške novice.

k Predavanja »Svete vojske« z uporabo skioptika bodo: Dne 28. junija (nedelja) ob 8. uri na Prevaljah, ob 2. uri popoldne na Tolstem vrhu (Oset). — Dne 29. junija (praznik sv. Petra in Pavla) ob pol 9. uri v Št. Janžu v Rožu in ob 2. uri popoldne pri Rutarju v Dolinčičah pri Rožeku. Vabljeni povsod vsi okoličani!

Ponovno prosimo:

Kdor je prejel »Vestnik S. K. S. Z.« naj blagohotno takoj odpošlje naročnino 3 K ali pa vrne list!

Zadnje vesti.

CESAR V IŠLU.

Dunaj. Danes se je odpeljal cesar v Išl. Prebivalstvo ga je navdušeno pozdravljalo med vožnjo na kolodvor, kjer ga je pričakoval župan dr. Weisskirchner na čelu dunajskih občinskih svetnikov. V Išlu se pripravljajo oficijeln sprejem cesarja, ki ga bodo sprejeli domačini v svojih narodnih nošah.

Dunaj. Cesar se je odpeljal v Išl ob 8. uri 10 minut zjutraj. Na okrašenem kolodvoru ga je pričakovalo občinstvo v špalirju in mu prirejalo navdušene ovacije. Cesarja je nagovoril na kolodvoru župan dr. Weisskirchner, ki je izražal veselje dunajskega prebivalstva nad ozdravljenjem vladarja. Cesar, ki je izgledal zelo čilo, se je iskreno zahvalil za simpatije dunajskega prebivalstva. Med navdušenimi ovacijami in sviranjem cesarske himne se je odpeljal dvorni vlak v Išl.

NOV REKTOR DUNAJSKE UNIVERZE.

Dunaj. Za rektorja dunajske univerze je bil izvoljen včeraj profesor teologije Reinhold.

VOLITEV REKTORJA ČEŠKE UNIVERZE V PRAGI.

Praga. Za rektorja češke univerze v Pragi je bil včeraj izvoljen učitelj cerkvenega prava profesor Henner.

MEDNARODNI TRGOVSKI KONGRES.

Dunaj. Danes je otvoril ministrski predsednik grof Stürgkh mednarodni trgovski kongres, ki se ga udeležuje nad 1000 trgovcev iz Avstrije in inozemstva.

PREPOVEDANA SLAVNOST.

Karlovec. Za jutri napovedana slavnost tukajšnjega srbskega »Sokola« je prepovedana, ker so svoj dohod naznačila sokolska društva iz Srbije.

POZDRAV PRESTOLONASLEDNIKU.

Sarajevo. »Hrvatski Dnevnik« pozdravlja prestolonaslednika Frana Ferdinanda kot bodočega kralja združene Hrvatske.

PROTI BREZPOSELNOSTI.

Dunaj. Danes je bila pri ministrskem predsedniku deputacija čeških socialnih demokratov, ki je slikala žalostne razmere delavstva na Češkem zaradi brezposelnosti ter zahtevala, naj vlada preskrbi delavstvu priliko za delo. Ministrski predsednik, kakor tudi finančni in trgovinski minister ter minister za javna dela so odgovorili deputaciji, da bo vlada ukrenila vse mogoče korake, da se brezposelnost na Češkem omeji.

NEMCI V TRSTU.

Trst. Nemci kupujejo tu vilo Obry v ulici Romagna št. 634, da jo spremene v Nemški dom. Cena znaša baje skoraj 1 milijon kron.

NAMERAVAN NAPAD NA ANGLEŠKEGA KRALJA IN KRALJICO.

Nottingham. Danes so pripeljali pred policijsko sodišče žensko, katero so aretirali včeraj pri tribunah, na kateri je sprejel kralj s kraljico svoje goste. Pri njej so našli tri četrt funta razstrelivnih snovi, 20 čevljev dolgo netilno vrv, eno steklenico bencina in letake sufragetk. Ženska je nameravala izvršiti napad na kralja in kraljico.

TEKME ITALIJANSKE »GINNASTICHE«.

Trst. Z raznih italijanskih provinc in krajev prihajajo danes v Trst odposlanstva italijanskih telovadnih društev, da se udeležijo nedeljskih tekmovalnih vaj na dirkališču Montebello. Tekem se udeležijo tudi telovadna društva iz Italije. »Ginnastica« v Trstu namerava jutri prirediti došlim gostom velike veselice. Tekma bo trajala jutri od pol 8. ure zjutraj do pol 3. ure popoldne. Na tekmo pride kot razsodnik tudi profesor Cesare Tifi iz Rima.

TUDI SOKOLSKI ZLET V PAZINU PREPOVEDAN.

Pazin. Okrajno glavarstvo je prepovedalo zlet hrvatske sokolske zveze »Vitezi« v Pazinu, napovedan za 12. julija iz razlogov »javnega miru in reda«.

IZ ALBANIJE.

Drač. Vesti, da je Prenk Bib Doda ujet, se oficijelno dementujejo, Prenk Bib Doda se nahaja oddaljen 6 km od Šijaka. Včeraj je došel v Drač brat kneza Wieda princ Schönberg-Waldenburg.

Drač. Avstro-ogrski torpedni rušilec »Turul« je dobil povelje, naj odpluje iz Drača v Valono, da varuje interese tamošnjih avstrijskih državljani. Pred Valono je odplula izpred Drača tudi ena italijanska bojna ladja.

Dunaj. Iz Drača poročajo, da prodira Prenk Bib Doda uspešno naprej. Snuje se vojaška akcija proti strateško važni Prezi. Obstreljevanje vstavešev s topovi, ki ga je knez za včeraj napovedal, se ni izvedlo.

Drač. Vstaši so prosili za nova mirovna pogajanja, pri katerih naj bi bil navzoč tudi zastopnik Anglije, v katero zaupajo. Odklonili so pa zastopnika albanske vlade, češ da ji ne zaupajo. — Pri Kavaji so opazili 50 vstavešev te so nanje streljali izza okopov s topovi. Vstaši so se razkopili. — Prenk Bib Doda je v bližini Preze. V Drač se je včeraj čulo streljanje topov in je prebivalstvo hitelo k morju, da bi se v slučaju potrebe vkrcalo. Kmalu pa se je prebivalstvo pomirilo.

Drač. Berat še ni zavzet, Valona od vstavešev še ni ogrožena.

DUNAJSKI PROSTOVOLJCI ZA ALBANIJO.

Trst. Govore, da v ponedeljek odpele poseben parnik avstrijskega Lloyda prostovoljce v Albanijo. Poročajo dalje z Dunaja, da je bilo do včerajšnjega večera zbranih 1900 prostovoljcev, med katerimi se nahaja 10 bivših častnikov, 1 bolgarski poročnik, 1 japonski poročnik in 180 vseučiliščnih dijakov, katerim se je pridružil dalje tudi neki vseučiliščni profesor. Nabirala prostovoljcev imata baje 100.000 K na razpolago, med temi je prispeval albanski odbor 10.000 K.

PREPOVEDANO NABIRANJE PROSTOVOLJCEV ZA ALBANIJO.

Dunaj. Vlada je prepovedala na podlagi § 93. kaz. zakona nabiranje prostovoljcev za Albanijo. Priglasilo se je za ekspedicijo v Albanijo zopet nekaj stotin oseb, tudi iz Nemčije, tako iz Monakovega in Lipskega, med katerimi je tudi 60 bivših častnikov. Prepoved vlade je odbor za nabiranje prostovoljcev zelo presenetila in se bo danes popoldne posvetoval, kaj je z ozirom na izpremenjene razmere ukreniti.

GRŠKO-TURŠKI SPOR.

Atene. Zaradi velikih pomorskih manevrov, ki se prično prihodnji teden, so vpoklicali sedem razredov mornariških rezervistov.

GRŠKA KUPUJE V NEMČIJI LADJE.

Atene. Grški listi poročajo, da bo grška vlada kupila v Nemčiji v doglednem času dva torpedna rušilca in dva podmorska čolna.

GRŠKI ODGOVOR NA TURŠKO NOTO.

Carigrad. Odgovor grške vlade na turško noto se smatra splošno kot ugoden in je upati, da se grško-turški konflikt reši mirnim potom.

NOVO FRANCOSKO POSOJILLO.

Pariz. Za novo francosko posojilo je priglašena 15krat višja vsota, kakor jo potrebujejo.

SREDOZEMSKA BRZOJAVNA AGENTURA.

Rim. V najkrajšem času prične tu izhajati nov list »La Vittoria«. List bo zastopal najnovejšo nacionalistično-beralno smer. Potreben fond v znesku 800.000 lir so nabrali v teku enega meseca. Dalje se snuje tu nova časopisna brzojavna agentura z imenom »Sredozemska brzojavna agentura«. Ta agentura se bo bavila v prvi vrsti z dogodki, ki se nanašajo na dežele ob Sredozemskem morju, in bo imela svoje sedeže v Londonu, Parizu, Peterburgu, Rimu, Atenah in Carigradu. Agentura bo imela na razpolago velik kapital. V uredništvo stopijo nekateri bivši diplomati.

STAVKA PISMONOŠ V PARIZU.

Pariz. Danes se je vršilo veliko zborovanje pismonoš, poštinih in brzojavnih poduradnikov. Zborovanja se je udeležilo nad 4000 oseb. Zborovalci so popolnoma odobrvali nastop svojih tovarišev v poslopu glavne pošte in so sklenili, da se bodo ravnali točno po predlogih in sklepkih zveze.

ZA 100.000 K MENIC PONAREĐIL.

Zagreb. Pri karlovški hranilnici je nek bivši madjaronski poslanec ponaređil za 100.000 K menic. Baje je ušel v Belgrad. Pred hišo stražijo policaji.

GROSSOV ŠKANDAL.

Zagreb. Splošno pozornost vzbuja, da toži državno pravdnštvo znanega Grossa le radi dveh slučajev nenravnosti s propalima ženskama, a ne radi drugih činov nad deklicami uglednih rodbin. To se razlaga tako, da obstoja namera Grossa oprostiti. Menda so posredovali zanj ugledni ljudje, ki so v njegove lopovščine zapleteni.

NOVA FOTOGRAFIČNA IZNAJDBA.

Rim. Listi poročajo, da se je nekemu italijanskemu častniku posrečilo iznajti fotografični aparat, s katerim je možno raz aeroplan fotografirati najmanj 600 kvadratnih km obsegajoče ozemlje. Na svojem zadnjem poletu Turin—Milan—Benetke je dotični častnik z največjo preciznostjo posnel vso pot. Aparat se pritrjuje pod aeroplan in se spotoma vsak kraj fotografira. Aeroplan je imel 86 km hitrosti na uro.

POTRES.

Batavija. Močan potres je včeraj ponoči povzročil na Sumatri veliko škodo. Veliko število ljudi je postalo žrtev potresa.

AMUNDSENOVA SEVERNA EKSPEDICIJA.

Christiania. Sthorting je dovolil 200.000 K podpore za ekspedicijo Roalda Amundsena na severni tečaj.

CELO MESTO GORI.

Salem (Massachusetts). V tovarni Cornlaether Comp. je izbruhnil ogenj, ki je uničil celo tovarno. Obenem se je razširil požar po sosesčini in vpepil še več tovarov in veliko elektrarno. Ves trud ognjegašev ogenj omejiti, je zaman. Proti večeru se je obrnil veter in ogenj je udaril proti središču mesta in užgal nabroj hiš. Celotno mesto je v plamenih in če ne potegne drug veter, ki bo obrnil plamene, bo zgorelo celo mesto. Število ponesrečencev še ni znano. Več kot pol mesta je že pogorelo. Požar divja vedno huje, v mestu se odigravajo strahoviti prizori. Na cesti Masson so eksplodirali veliki rezervuarji olja. Nastal je strahovit ogenj, ki je v kratkem uničil celo tovarno in 13 sosednih hiš. Okoli mesta je vse polno ranjencev in bolnikov. Zgorela je tudi bolnišnica. Čez 10.000 oseb je brez strehe. Škoda znaša že do sedaj več kot 20 milijonov dolarjev.

× × ×

CESAR V IŠLU.

Dunaj. Cesar se je pripeljal ob pol 2. uri popoldne v IŠL, kjer ga je pričakoval velika množica občinstva.

ki ga je sprejela z velikim navdušenjem. Cesarja je sprejelo 1400 šolskih otrok v slikovitih šolskih narodnih nošah. Otroci so imeli v rokah šopke alpskih cvetk. Splošno se je opazilo, da izgleda cesar zelo svež in čil.

Š Sv. Križ na Murskem polju. Naše bralno društvo je sedaj dovršilo 25 let svojega plodonosnega delovanja. Ustanovljeno leta 1889. od uglednih in zaslužnih mož se je sčasoma spremenilo bolj v mladeniško društvo, ki je tekom let podalo svojim članom potom dobrih knjig in predavanj marsikatero zlato zrno koristnih nauk, v marsikom vzbudilo narodno zavednost in ga tako ohranilo domu, veri in Sloveniji zvestega. Na praznik sv. Petra in Pavla hočemo obhajati društveno petindvajsetletnico. V ta namen vabi društveni odbor vse nekdane in sedanje prijatelje društva na jubilejno prireditev v proslavo 25 letnice, ki se vrši dne 29. junija t. l. v Slomšekovi dvorani takoj po večernicah. Na sporedu je tamburanje, petje, deklamacija, zložena od vlč. g. župnika Mat. Zemljiča, slavnosten govor vlč. g. Fr. Štuhec in velika ljudska igra iz turških časov »Miklova Zala« v osmih dejanjih. Prosta zabava se vrši v prostorih g. Ign. Hauptmanna, med sporedom pa bodo hladilna sredstva na razpolago tudi pred dvorano. K obilni udeležbi vabi domačine in sosedne odbore.

Dr. Val. Rožič: Spomin na Gospo-svetsko polje

s krasnimi slikami: Gospa Sveta, knežji kamen, vojvodski prestol itd. se dobi v Celovcu, Mohorjeva družba. Posamezni iztisi po 50 vinarjev, 10 iztisov za 4 krome. Spomin obsega najlepši del slovenske zgodovine, zato sežite po tem dragocenem biseru. Čisti dobiček gre v narodne namene koroških Slovencev.

2126

* **Zbirka slovenskih povesti.** Urejuje prof. Ivan Grafenauer. III. zvezek te priljubljene zbirke, ki obsega »Vesele povesti«, Jurčič, »Pravda med bratoma«, Jaklič, »V pustiv je šla« in Jaklič »Za možem«, je ravnokar izšel. (Cena 60 vinarjev.) Ta zbirka, ki se odlikuje po tem, da prinaša izključno samo prvovrstne pripovedne spise odličnih domačih pisateljev, je za naše čitatele občinstvo posebno privlačna, ker prinaša obilo premene. Zgodovinske resne in vesele povesti so lepo razprejene po posameznih snopičih. Upati je, da postane »Zbirka slovenskih povesti« radi svoje vsebine in neprimerne nizke cene — vsak sešitek stane le 60 vin. — najpriljubljenejša in najbolj razširjena slovenska leposlovna zbirka. Sedaj se je izhajanje posameznih sešitkov zakasnilo zaradi izredno dolge tiskarske stavke, v bodoče bo pa izhajala zbirka v nekaj krajših presledkih. Tako izide prav kmalu četrti sešitek, ki bo obsegal novo Finžgarjevo povest »Študent naj bo« in zatem peti in šesti sešitek, ki bo združeval Jurčičovo povest »Cvet in sad«. — Cena za vsak zvezek znaša samo 60 vinarjev. Naročnikom bomo ta novi sešitek prav kmalu doposlali. K obilni naročbi vabi »Katoliška bukvarna« v Ljubljani.

Pri revmatizmu in protinu se večkrat pojavi močno zaprtje. Naravna »Franc Jožefova« grenčica učinkuje milo in mirno odvajanje tudi pri nabiranju kislih soli. Odlični klinik, tajni svetnik profesor dr. Kussmaul, častni meščan mesta Heidelberg, je dokazal s Franc Jožefovo vodo napravljenimi poskusi, da ista že v malih množinah brez neprijetnosti zanesljivo odvaja. Dobi se v lekarnah, drogerijah in v prodajalnicah rudninskih voda. —48—

Proda se

trikolesni

automobil

(Pöhnomobil) model 1912 za ugodno ceno. Ogleda se ga lahko pri tukajšnji tvrdki Čamernik & Ko.

2083

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom prebriske izgube iskreno ljubljene matere

Marije Meršolj

se tem potom najtopleje zahvaljujem. Prav posebno zahvalo sem dolžan preč. duhovščini, osobito g. dekanu Matiji Mrak, ki so v obilnem številu v Retečah in Radovljici spremljali nepozabno rajnico na zadnji poti; nadalje vodstvu ljudske šole, materski in dekliški Marijini družbi, darovateljem vencev, sorodnikom in znancem za častno udeležbo pri pogrebu.

V Retečah pri Škofji Loki, dne 26. junija 1914.

Jan Meršolj

2138

župnik.

2150

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena, nepozabna soproga, mati, tašča, stara mamica, sestra in teta, gospa

Helena Kodran

danes ob 3/4. uri zjutraj, po dolgi mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti v 63. letu starosti mirno v Gospodu zaspala. Pogreb predrege rajnice bo v nedeljo dne 28. t. m. ob 1/2. uri popoldne na pokopališču k sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Jakoba.

Ljubljana, dne 27. junija 1914.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Povodom smrti moje nepozabne, ljubljene mamice, gospe

Uršule Janša,

vdove jetniškega paznika,

izrazilo se mi je od vseh strani toliko presrečnega sočutstva, da se morem le tem potom zanje najtopleje zahvaliti. Posebno zahvalo sem dolžna preč. g. nadžupniku Fr. Kušarju v Mengšu in domačemu gospodu nadučiti. Tomo Petrovcu, ki je s solsko mladino spremljal blago pokojnico na zadnji poti. G. nadučiti se zahvaljujem tudi za prepustitev pisarne. Najsrčnejša zahvala pa tudi vsem gg. kolegom in kolegijam, ki so v tako nepričakovanem, mnogobrojnem številu od blizu in daleč prihiteli počastiti spomin nepozabne ranjke. Vsem in vsakemu se enkrat: Bog povrni!

V Jaršah, 26. junija 1914.

Angela Janša,
učiteljica.

2134

2135

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš nepozabni, ljubljani oče in brat, gospod

Jurij Selan

mesar

danes dopoldne ob 11 uri, previden s svetimi zakramenti v starosti 63 let, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v nedeljo dne 28. junija ob 1/2. uri popoldne iz hiše žalosti Ambrožev trg št. 7 na pokopališču k sv. Križu. Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi sv. Petra.

Bodi mu ohranjen blag spomin!

Ljubljana, dne 26. junija 1914.

Pepca Selan,
hči

Jakob in Fran
Selan,
sinova

L. slovenski pogrebni zavod Jos. Turk.

Albin Novak

Sinčaves, Koroško

Tovarniška zaloga in razpošiljanje cerkvenih potrebščin kakor: aparat-olje za večno luč, stenje, stekla, kadilo ogelje za kardinale itd.

Za abstinence: Sadne soke raz. vreč
Cene solidne, postreži

20

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 27. junija 1914.

Pšenica za oktober 1914	12 84
Pšenica za april 1915.	12 98
Rž za oktober	9 26
Oves za oktober	7 61
Koruza za julij 1914	7 35
Koruza za avgust 1914	7 55
Koruza za maj 1915	7 33

Kurzne cene

dne 26. junija 1914.

Državne rente.	K	h
4% konv. dav. pr. kron. renta (maj—nov.)	80	80
4% konv. dav. pr. kron. renta (jan.—jul.)	80	80
4 1/2% avstr. velj. papir. renta (febr.—avg.)	84	45
4 2/3% avstr. velj. srebr. renta (april—okt.)	84	65
4% avstr. zlata renta, davk. prosta	100	25
4% avstr. kron. renta (marec—sept.)	81	35
4% av. kron. renta iz l. 1912 (junij—dec.)	81	25
4% ogr. renta v zlatu	96	25
4% ogr. renta v kronah iz l. 1910.	79	80
4 1/2% ogr. renta v kronah iz l. 1913.	88	90

Druge javne zadolžnice.

4% kranjsko deželno posojilo iz l. 1888.	—	—
4 1/2% kranjsko dežel. melior. pos. iz l. 1911.	95	—
4 1/2% kranjske deželne banke	95	—
4% bosansko deželno posojilo	80	45
4% obveznice Rudol. železnice	85	—
4% obveznice železn. Ljubljana-Kamnik	92	75
4% obveznice dolnj. železnice	84	25

Srečke.

4% drž. srečke iz l. 1860, po 500 gld. a. v.	1630	—
4% drž. srečke iz l. 1860, po 100 gld. a. v.	420	—
Državne srečke iz l. 1864, po 100 gld. a. v.	670	—
Državne srečke iz l. 1864, po 50 gld. a. v.	330	—
5% don. uravn. pos. iz l. 1870, po 100 gld.	268	—
3% avstr. zemlj. kredit. srečke I. izd.	279	50
3% avstr. zemlj. kredit. srečke II. izd.	234	50
Bazilika budimp. iz l. 1886, po 5 gld.	23	20
Ljubljanske srečke po 20 gld.	56	—
Rudeči križ avstr. iz l. 1882, po 10 gld.	49	85
Rudeči križ ogr. iz l. 1882, po 5 gld.	26	50
Rudeči križ ital. iz l. 1885, po 25 lir.	46	—
Josziv-srečke iz l. 1888.	16	50
Turske srečke	208	55
Srbske drž. tob. srečke iz l. 1888.	28	—

Akcije.

Avstr. kreditni zavod	598	50
Avstro-ogr. banka	1948	—
Anglo-avstrijska banka	327	—
Dunajsko bančno društvo	504	—
Jadranska banka	416	—
Ljubljanska kreditna banka	399	—
Union banka	570	—
Zivnostenska banka	266	50
Avstrijski Lloyd	559	—
Državna železnica	682	60
Južna železnica	82	—
Alpine	786	—
Skoda	695	25

Valute.

20 frankov	19	21
20 mark	23	59
Sterling	24	16
Rubelj	252	—

Vsa tozadevna posnila se dobe tudi v podružnici o. kr. priv. avs.-r. kredit. zavoda v Ljubljani.

VINO

je zelo poceni, ker je še mnogo starega in se bliža novo. Kdor ga želi naročiti, naj se obrne na

Ano Maljavac, Roč-Istra.

Prodaja se

lična hišica

v št. Vidu nad Ljubljano, 2 minuti oddaljena od farne cerkve in 5 minut od kolodvora, za 4400 K. Natančnejša pojasnila da FR. ALEŠ v Ljubljani, Ulica na Grad št. 2, II. nadstropje. 1989

Kuharica, vešča gospodinijstva

išče službe na deželi v poštenu hiši, najraje v kakem župnišču. Nastopi tudi pozneje. Ponudbe pod „Varčna gospodinja“ pošto ležeče, Ljubljana. 2090

Mladenich

kateri se hoče posvetiti stavbnemu obrtu in risarstvu, se sprejme takoj v stavbno pisarno. Ponudbe pod „Praktikant 2032“ na upravnishvo „Slovenca“. 2032

Med

zlatorumen trčan, z jamčeno čist v deželah s 4 1/2 kg vsebine razpošilja po K 8-50.

Čebelarna 3944, Ilirska Bistrica.

Višjega štab. zdravnika in fizika dr. Schmidta znamenito

OLJE ZA SLUH

od strani hitro in temeljito nast. lo. gluho, tečenje iz ušes, šumenje po ušesih in naglušnost, tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi. — Dobiva se samo v lekarni na Novem trgu v Celovcu. 1470

Kantina Corazza

Levada (Istra)

601

VINO

belo, črno in šiljer lastnega pridelka se pošilja po jako ugodni ceni. Za pristnost se jamči.

Lepo posestvo

v Lazah pri Kočevju obstoječe iz koč, v kateri je urejena žganjarna, vrta, hleva, njive, travnika, pašnika in gozda se pod ugodnimi pogoji ceno proda, event. odda v najem. Zelo pripravo za penzioniste. Vprašanja staviti je na: Mavro Fürst, Ljubljana, poštni predal 125. 2148

Velik v ljubezni do svojega naroda, vesten in požrtvovalen pri delu v organizaciji je preminul vsem priljubljeni tovariš in društveni tajnik

Franc Uršič stud. med.

nenadoma danes ponoči 26. junija 1914.

Težko izgubo javljamo vsem znancem blagega pokojnika.

Na Dunaju, dne 26. junija 1914.

2140

Slovensko katol. akademično tehnično društvo „Danica“.

Št. 14848/14.

Razpis.**Strežniška šola v deželni bolnici ljubljanski.**

Z dnem 15. septembra t. l. se otvori v ljubljanski deželni bolnici šola za bolniške strežnice z dveletno učno dobo, združeno z internatom v prostorih cesarja Franca Jožefa zavetišča.

V to šolo se sprejmejo

a) brezplačno prosilke, ki se zavežejo, da se bodo po dveletni šolski izobrazbi in ako so si pridobile državno strežniško diplomu, posvetile strežniški stroki in da bodo v službi, ako jih potrebujejo zdravstvena okrožja ali dežela, proti primerni plači prevzele službo okrožnih ali bolničnih strežnic; ta obveznost velja po pridobitvi diplome najmanj za dobo 5 let.

b) proti mesečni odškodnini 70 K tudi druge prosilke v kolikor dopušča prostor.

Sprejemne prošnje je opremiti z domovnim in krstnim listom (pri mladoletnih s privolilno izjavo očeta ali varstvene oblasti), z uradnim izpričevalom o navedenosti, z izpričevalom o uspešno dovršeni meščanski ali višji šoli, oziroma z dokazilom o splošni izobrazbi, s popisom dosedanjega službovanja ter potrdilom o cepljenih kozah.

Tako opremljene prošnje je vložiti do 1. avgusta 1914 na vodstvo deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

Da dokažejo telesno usposobljenost, se imajo prosilke zglasiti pri pristojnem c. kr. okrajnem zdravniku (v Ljubljani pri mestnem fizikatu.)

Prosilke dobe pismeno obvestilo, da se določenega dne osebno zglasijo pri sprejemni komisiji, ki bo odločila o vsprejemu. Sprejmo se najprvo začasno, po dvamesečnem zadovoljivem učenju pa definitivno. Vse nadaljne podatke se izve pri vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani. 2139

Deželni odbor kranjski.

V Ljubljani, dne 25. junija 1914.

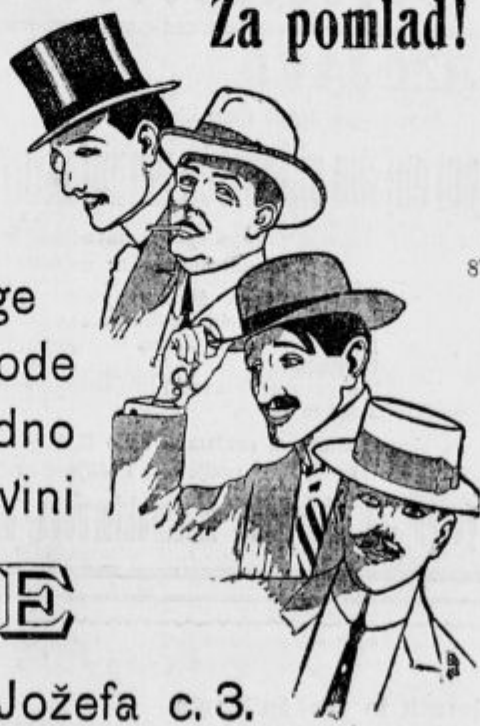
KLOBUKE**ČEPICE****PERILO**

kravate in vse druge potrebščine za gospode in dečke kupite ugodno v special. modni trgovini

J. KETTE

Ljubljana, Franca Jožefa c. 3.

Za pomlad!

87

Pozor!**Presenetljiv uspeh!**

Živinozdravnika Roszypala, preizkušeno

redilno in pitalno sredstvo

za vse domače živali: konje, krave, prašiče itd. Živali dobe boljši tek, boljše prebavljajo. Preprečuje nadalje, da živali ne ližejo in ne glodajo. Ta prašek sestoji iz tvarine, ki kar najbolj ugaja okusu. Vsled teka živali najslabjšo krmu z veliko slastjo uživajo. Prašič se s tem izvrstno lahko pita. Ta redilni prašek je brezpogojno potreben za vsakega živinorejca. 1 kg vsebine stane K 3-60.

Razpošiljatelj **Franc Hamberger**, trgovec, Selo pri Ljubljani.

Sanatorij Elizabetišče

za notranje, kirurške in ženske bolezni (bol. po-strežba sester križark).

Prosta izbira zdravnikov. — Cene zmerni. V sanatoriju moderno kopališče z vsemi zdravilnimi pripomočki.

Poljanska c. 16.

Telefon št. 141

2 mizarska pomočnika

vajena stavbenega dela, se sprejmeta takoj v trajno delo pri **Filipu Lazar**, mizar, Je-senice, Gorenjsko. 2145

Prodajalka

obeh deželnih jezikov zmožna, se išče. Ponudbe na trdko **Ant. Krisper**, Ljubljana, Mestni trg. 2142

SIR

dobro vlečan, polnomasten po K 1-60
1751 pol masten po K 1-40

ima v zalogi:

Mlekarska in sirarska zadruga v Logatcu.

Hiša

1 uro od Ljubljane, kjer se 3 cestestikajo, pri-pravna za vsako

obrt, posebno za dobrega kovača, se prod. Kje, pove uprava „Slovenca“ pod št. „2064“. (Znamka za odgovor.)

Odda se takoj v najem

zelo pripraven

lokal za trgovino

ali obrt, ob križpotju dveh državnih cest v Idriji. Ponudbe naj se naslove: **F. Didič**, Idrija. 2020

Slavnemu občinstvu ter prečastiti du-hovščini priporočam svojo na novo urejeno trgovino s

klobuki

slamniki, kravata, čevlji itd. modnim blagom

po znatno nižani ceni.

Edina zaloga Orlovskih potrebščin.

Proseč za vsestransko tozadevno na-klonjenost z zadržilom dobre postrežbe bilježi velespoštovanjem

Iv. Podlesnik-a naslednik

Stari trg št. 10. 2146

Za masaže, operacije kurjih očes, zdrav. telovadbo, manikuro, zdrav-ljenje z vodo (mrzlo) se priporoča

Jos. Hasenöhrl

1991

zdravniško izprašan kopališki mojster, hotel „PRI SLONU“.

Sedem**velikih sodov**

dobro ohranjenih, skoraj novih, okusnih po 38—63 hl držečih, se zavoljo opustitve trgovine takoj po ceni proda. Kje izve se v trgovini **F. M. Regorschek-a** v Ljubljani, Stritarjeva ulica 3. 2147

Izjava.

Podpisani Lovrenc Triller, posestnik v Čirčičah št. 34, obžalujem, da sem 28. maja 1914 pri županskem ogledu v Čirčičah obdolžil Blaža Nadižarja, posestnika v Čirčičah, da je kradel letos meni, lansko leto pa Jurci les, in izjavljam, da je bila ta obdolžitev, katero izrecno preklicujem, popolnoma krivična.

Čirčice, dne 13. junija 1914.

2136

Lovrenc Triller.

Več voz

konjskega gnoja

se odda. Vprašanja na Orosi Dolonec, Ljubljana Wolfova ulica 10. 961

Dobro ohranjen

GLASOVIR

se ceno prodaja. Valvazorjev trg št. 7, III. nadstropje. 2141

Restavracija
v zdravilišču „Kamnik“
Izborna dunajska kuhinja
Izvrstna naravna vina — Vedno sveže pivo — Cene zmerno — Priporoča se
Viktor Zeilner, restavrator
1818

Deklice

iz boljše hiše se sprejmejo na dobro hrano in lepo Glasovir v hiši. Natančnejša pojasnila pri gospej Antoniji Kasch, Gosposka ul. 5, II. nadstr. desno.

Dobro ohranjena

2130

garnitura

obstoječa iz zofe, 4 foteljev in mize z marmorjevo ploščo se ceno prodaja. Primerna za kako župnišče. Ogleda se lahko: Križevniška ulica 7, II. nadstr.

Proda se hiša

v lepi legi na Gorenjskem, 10 min. oddaljena od kolodvora, z nekaj polja in gozda. Pripravno za vsakega obrtnika. Več pove: Fr. Altes, krojaški mojster, Javornik, Gorenjsko. 2127

Gritzner

najboljše v sedanosti!

Ne kupujte prej stroja, dokler si niste ogledali moje tovarniške zaloge. Jamčim za vse napake materiala 10 let. Moje geslo: Nizka cena! — Moj

šivalni stroj

krpa nogavice in perilo in veze (štika); ima kroglični tek (Kugellager). Gritznerjevih strojev je danes v rabi že dva in pol milijona.

Edina zaloge: 1729

Josip Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip poleg gostilne „Fajmošter“

Najboljše ogrske salame,

fino, sočno šunko (gnjat), kranjske klobase, prekajeno meso, slanino s papriko, najboljši pristni emendolski sir ter sladko čajno surovo maslo priporoča tvrdka J. BUZZOLINI, Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Vsakdanje pošiljkatve od najmanjše do največje množine po najnižji ceni. 2587

Varstveno zavarovano!

Par 8 K.

50.000 parov komisnih čevljev

primernih tudi za najtežja dela, ki so mi vedel zakasnele pošiljkatve ostali, prodajam in razpošiljam za lastno ceno K 8.— par. Ti čevlji so iz najboljšega surovega usnja z močno podkovanimi podplatmi, s podkavicami na petih in jermeniki. Čevlji so posebno priporočljivi za alpske dežele. Pri naročilu zadostuje mera v centimetri ali številka. Zamena dovoljena. Razpošilja po povzetju krčjanska razpošiljalnica čevljev FRANC HUMANN, Dunaj II., Aloisgasse 310 R. Od c. kr. trgovskega sodišča protokolirana tvrdka.

Kuharica

2131

srednje starosti išče službe v kakšnem župnišču na deželi, najraje kam na Primorsko, ker je navajena vsega gospodinjstva. Ponudbe na upravo „Slovenca“ pod št. 2131. (Znamka za odgovor.)

Mnogo denarja prihranijo kolesarji!

K 85.— mesto K 125.—

razpošiljam 500 novih »TORPEDO«-koles na prosti tek, za reklamo elegantno izvršitve, s svežo pnevmatiko in triletnim jamstvom. Isti z gorsko pnevmatiko K 90.—. Novi plašči K 4.—, 5.—, 6.—. Zračne cevi K 250, 3.—, 350. Popravila, emajliranje, ponikljanje in vsi deli po tovarniški ceni. — Če se sklicuje na »Slovenca« 5% popusta na moje nizke cene v ceniku.

Tovarniška zaloga: A. WEISSBERG, Dunaj II, Untere Donaustr. 23/III. Ceniki zastoni. Dopisuje se slovensko. Kupčija na obroke izključna.

POZOR!

Ako hočete kupiti poceni dobro izdelano pohištvo, ima

Prva kranjska mizararska zadruga v Št. Vidu n. Ljubljano, postaja Vižmarje ali v Ljubljani

kompletne spalne in jedilne oprave z marmorno ploščo in zrcalom od K 230 naprej. Izdelujejo se tudi stavbinska dela. Ceniki in proračuni brezplačno.

POZOR!

Hotel „Avstrijski cesar“

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 5

se toplo priporoča slavnemu potujočemu občinstvu. Na razpolago nanovo vpeljana električna razsvetljava ter lepe zračne sobe. Točna postrežba, nizke cene.

K obilnemu obisku vabi

ravnateljstvo.

BRZOJAV!

Le kratek čas!

BRZOJAV!

Ravno smo dobili sporočilo da odda

I. gorenjsko skladišče manufakturnega blaga in konfekcije v Kranju

vsled zelo ugodnega nakupa spodaj navedene predmete po globoko znižani ceni in Vam ta res ugodni nakup kar najbolje priporočam. Nudi se Vam:

3 metre finega štofa (angleški vzorec) za celo moško obleko	1 dežnik (trpežen)
1 srajca bela ali pisana	1 par manšet
1 ovrtnik	1 par nogavice (žokov)
1 ovrtnica (kravata)	1 par naravnih, zelo močnih
2 žepna robca	in raznih stvari za nagrado.

To vse skupaj stane za reklamno ceno K 28.—60. Nobena prevara. Samo dobro blago. Domače podjetje. Pošilja po povzetju in se priporoča

I. gorenjsko skladišče manufakturnega blaga in konfekcije J. V. Staré v Kranju.

2 x 2 = 5

o ni bilo in ne bode. Resnica pa je, ako bobovi kavi mojo izvrstno žitno kavo prinesite, dobite krasen, izvanredno fini zajutrek in ravno za polovico ceneji, kajti moja najfinjša žitna kava stane 5 kg samo K 350 v lepi vrečki vsake poštnine prosto in vrhu tega dobite v dar še dve lepi, prav koristni darili. Ako niste z mojo žitno kavo zadovoljni, povrnem denar. Naročite si takoj, a le pri

K. Tišler Schönfeld pri Bečovu (Češko). 1186

Otroka leto starega

se sprejme v rejo. Naslov pove uprava lista pod št. 2144. 2144

Išče se

2143

strojnik

Plača po dogovoru. Naslov pove upravništvo pod št. 2143.

Učenec

se išče za trgovino mešanega blaga. Biti mora zmožen slovenskega in nemškega jezika; starost okoli 15 let.

Naslov: Luka Senica, trgovec, Šmarje pri Sevnici, Štajersko. 2128

Na izbiro pošilja tudi na deželo krasne
BLUZE krila, kostume, domače obleke, moderci, perilo in vsako modno blago.
Zelo solidna M. Kristoflič-Bučar
Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.
Neprekosljiva v otroških oblekah in krstni opravi. 3780

Anton Presker

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 14.

se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojen poset zlasti pa preč. duhovščini v izdelovanju vsakovrstne duhovniške obleke (talarjev itd.), iz trpežnega in solidnega blaga, po nizkih cenah. 811 52

Rimske toplice

v Tržiču (Montaleone).

1665

Sezona od 1. junija do konca septembra.

Na novo prirejene in povečane vroče bromske in klornatrijske toplice. Jednako toplota 38° do 40° in naravne glinne kopelji. Analizirane od dvornega svetnika prof. dr. E. Ludwiga ter od njega in najslavnejših zdravnikov Dunaja, Prage, Grada in Trsta najtopleje priporočene proti boleznim ischias, kroničnemu in hudemu revmatizmu v sklepkih in mišicah, živčnim boleznim vsake vrste, ter kožnim in ženskim boleznim. — Pojasnila daje radevoljno

UPRAVA.

1825 Mnogo milijonov steklenic za konzerve

aparati za vkuhanje pocene konzerve za gospodinjstvo.

Nova iznajdba: Dreyer-jev aparat „Rex“ za sadne soka.

Družba za „Rex“ steklenice za konzerve

Glavna zaloga: Dunaj, VII. Neubaug, 31

Prodajalnice v Ljubljani: Podružnica tvrdke D. Rakusch v Celju, Stefan Nagy, Vodnikov trg 5.

GANGLIONAL

iz najboljših rastlin pripravljen čaj, ki ga z uspehom uporabljajo

kot domače sredstvo zoper živčne bolezni

Ta čaj pomiri živce, lajša bolečine, odstranja krče, tvori kri, podeljuje sladko spanje, pospešuje telesno moč in prebavo. Ganglion-čaj ne vsebuje nikakih omamljivih snovi.

Edino pristen se dobi pri c. kr. dvor. in nadvojvod. kamornem založniku

JULIJ BITTNER lekarnar. 680 REICHENAU, N. A.

Cena škatljici z vpor. navodilom K 3.—. Kjer ga ne dobite v lekarni, naročite ga proti vpslatvi K 3.— franko po pošti.

Najboljši nakup vsakovrstnih modernih in trpežnih

čevljev

je v zalogi lastne tovarne

PETER KOZINA & K^o. LJUBLJANA NA BREGU.

Gorski ali lovski čevlji „WATERPROOF“ usnje. Nepremočljivi.

Cene za gospode K 14.—, 17.—, 20.—
„ „ dame „ 12.—, 15.—, 18.—
„ „ dečke ^{3/4} „ 10.—, 12.—
„ „ otroke K 5.—, 6.—, 7.—, 8.—
Garantirana kakovost po teh cenah. Cenejšje vrste od kron 150 naprej.

za gospode K 26.—
za gospe „ 20.—

170

Specialna vrsta

za moške in ženske samo K 10.

Idrijske novice.

i Starodavna procesija sv. Ahacija se je letos lepo izvršila; vreme ni nagajalo, slavnostno razpoloženje je bilo splošno, tudi več vnanjih gostov je prišlo. Kakor vsako leto, je tudi sedaj naš rudnik svoj pomembni dan praznoval. Rudarji so imeli razun čuvajev prosto ob polni plači, procesije se je obilno udeležilo uradništvo, šolska mladina s profesorji in učiteljstvom ter nebroj ostalega občinstva. Po vseh eraričnih poslopih so bile razobešene zastave in tudi meščanstvo jih ni pozabilo. Pozabila pa je na te naša mestna občina. Za 1. maj ali za kako drugo najpomembnejšo prireditev visijo na občinski hiši in ubožnici dolge trobojnice, za Ahacijev dan pa, kateremu se ima vsa Idrija za svoje jako zasigurno življenje zahvaliti, pa naši sodrugi niso imeli toliko razuma, da bi razobesili par metrov dolgo zastavo. Ako se procesije ne udeležijo ali hiš ne razsvetle, se jim ne more zameriti, ker nihče od njih toliko takta ne zahteva, ali vsaj toliko pojma se je od njih pričakovalo, da bodo na največji rudarski praznik pokazali, kdo sploh Idričane živi. Opazilo se je to splošno in razne opombe so se delale.

i Pouk v VIII. razredu dekliške šole se bode prihodnje leto vršil v eraričnem šolskem poslopiju, ne več v mestni ubožnici. Je bilo pač že lansko leto vse prenatrpano, ko je mesto ponudilo preskrbeti sobo za VIII. razred. Direkcija mu je ustregla, da so sami spoznali, da s samo baharijo se nikamor ne pride.

i Poslanec Gostinčar bo imel te dni v našem okraju javne shode. V soboto zvečer ob pol 9. uri pri Didiču v Idriji, v nedeljo po jutranji maši na Gorah, potem v Ledinah, v ponedeljek po deveti maši na Vojškem in popoldne v Spodnji Idriji. Sedaj je čas se pogovoriti s poslancem in mu razodeti svoje želje. Ker g. Gostinčar zastopa velik okraj, ne more večkrat v letu obiskati vsake občine, zato treba porabiti priliko, kadar pride k svojim volilcem.

Tržiške novice.

t Jugoslovanska strokovna zveza priredi v nedeljo, dne 28. t. m. vrtno veselico s petjem pri g. Lovru Aljančiču v Bistrici. Pričetek ob pol štirih popoldne. Vstopnina 20 vin. Čisti dobiček je namenjen obolenim članom in članicam. Ob neugodnem vremenu se vrši veselica na praznik sv. Petra in Pavla. Vabimo k obilni udeležbi.

t Sprememba posesti. Znano restavracijo na kolodvoru je kupila na dražbi gospa Kunčič iz Ljubljane. — Blizu kolodvora zida žago g. Dolenc, lesni trgovec iz Loke. Delo je prevzel g. Matko Curk, stavbeni podjetnik. — Na vrtu g. tovarnarja Goeken bo gradil novo hišo sodar g. Dežman. — Prodana bo hiša g. Kocijančiča.

t V zdravstveni zastop za tržiški sodni okraj je imenoval deželni odbor g. Nikota Ahačiča, tovarnarja v Trzinu.

t Društvo za varstvo otrok in mladinsko oskrbo je imelo pred tednom občni zbor v šoli. Po poročilu gospoda načelnika Potokarja in g. blaginika Goekena se je volil stari odbor, in sicer za tri leta. Le mesto umrlega g. dr. Jagodica se je izvolil posestnik in občinski odbornik g. Jožef Salberger.

t Komisionelni ogled za novo šolo se bo vsled odloka c. kr. okrajnega šolskega sveta v Kranju vršil v četrtek ob 8. uri zjutraj. Povabljeni so občinski odbori trški, kovorski, lomski ter šolski svet tržiški, da se ogleda udeležijo polnoštevilno.

MATTONIS

JEDINSTVEN
U SVOJEM
ANALITIČNOSTI
KAKVOČI

NAJBOLEJ
ODAVNA NAJŠIR-
NIJE PORODIČNO
PIČE

GISSHÜBLER

ČISTI PRÍRODNÍ ALKALIIČNI
KISELI IZVOR

Edina primorska
tovarna dvokoles
"Tribuna"
Gorica, Tržaška ul.
26, prej pivovarna
Gorjup.

Velika eksportna za-
loga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gra-
mafonov, orkestriranih itd. itd. 1190

F. BATJEL
Gorica, Stolina ulica št. 2-4.
Prodaja na obroke. Ceniki franco.

Zdravilišče in kopališče Kamnik na Kranjskem

Kamniške planine.

Železniška postaja.

Prekrasna gorska lega, zaveten kraj, brez prahu, popoln mir, tek pospešujoč planinski zrak, poživljuje planinsko solnce. — Vse vodno zdravljenje, utrditelne načine, solne, ogljikovokislinske, električne kopeli. Senčnat zdraviliški park, krasne gozdne promenade, izborna cena restavracija. Stanovanje v zdraviliškem domu in več vilah. Zmerne cene. Odlični uspeh pri krvnih, živčnih, srčnih in pljučnih boleznih. Prospekte daje gratis in franco dr. Rudolf Raabe, vodilni zdravnik. 1915 2

Ne pustite se premotiti!

Samo: Mestni trg 25.

Kupite po nizki ceni in dobro pri svetovnoznani solidni tvrdki

H. Suttner

Ljubljana št. 2

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici. Trdka H. Suttner nima nobene podružnice, ne v Ljubljani in ne drugod.

Zahtevajte moj novi povečani cenik zastoj 2012 in poštne prosto.

Specialiteta K 20—

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priležni, lični in najboljše kakovosti

Naprodaj samo pri

JULIJ ŠTOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goiserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke.

Cena: 12-50

2038 (52)

Cena: 16-50

A. Hauptmann^a nasledniki

A. ZANKL sinovi

Ljubljana.

Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev

priporoča:

Oljate barve

Suhe barve

Emajlne barve

Fasadne barve

Marijin trg št. 1.

priporoča:

vse vrste: firnežev, čopičev, lakov

Mavec (Gips)

Olje za pode in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastoj!

213

Ceniki zastoj!

Dijakinje

2110

se sprejmejo na hrano in stanovanje nasproti liceja. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 2110. (Znamka za odgovor.)

POZOR!

Moško in žensko perilo, manufakturno in galanterijsko blago sploh dobite najboljše in najceneje v

Prvi gorenjski razpošiljalni IVAN SAVNIK, Kranj 152

Zahtevajte vzorce blaga!

KROJACI! ŠIVILJE!

Pri meni dobite najceneje vse v Vašo stroko spadajoče! Meseca avgusta izide bogato ilustr. cenik.

Trgovski sotrudnik

mešane in manufakturne stroke želi premeniti službo v trgovino na deželo. Vstop po dogovoru. Prijazne ponudbe pod „Sotrudnik 2100“ na upravo „Slovenca“. 2100

Naprodaj je na Dolenjskem ob državni cesti ležeče, arondirano **posestvo**

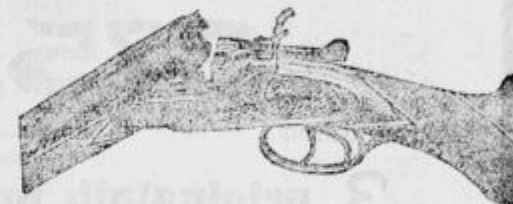
okoli 30 oravov zemlje. Približno polovica je gozda, drugo njeve in travniki. Zraven spada hiša z gosp. poslopiji. Ogleda in izve se ravnotam. Griže, št. 1, p. št. Vid na Dolenjskem. Naslov pove upravni štvo „SLOVENCA“ pod: 2000. (Znamka za odgovor.) 2000

F. K. KAISER

puškar

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6.

Puške, samokresi, avtomatične pištole, lovsko priprave, popravila.

Topič „SALUT“.

Priprave za ribišvo! Umetalni ogenj! C. kr. prodaja smodnika!

Pišite po novi cenik!

Pozor, mladina!

Revnostni dijaki in dijakinje si lahko dnevno zaslužijo 2 do 6 kron z nabiranjem naročnikov za predmet, ki se dnevno po večkrat rabi v vsaki družini v mestih in na deželi.

Pošljite takoj po dopisnicah vaše naslove na „Razpošiljalnico“, Ljubljana, poštneležeče. Nato dobite naročilna navodila.

Sprejme se tudi več marljivih, okrajnih zastopnikov po vsem Kranjskem, katerim je zagotovljen zaslužek 10 do 14 kron na dan. 2091

Telefon 145.

679

Tovarna za kovinsko blago in zvonnionica**J. HILZER & KO., Dunajsko Novomesto,**

se priporoča za nabavo zvonov, melod. in harmon. zvonila vsake velikosti in glasu jamstvo za določen in poln glas, najcistejšo vglasilitev in najboljši material. Stojala za zvonove iz kovanega železa ali lesa. Lahko so zvonjenje, najbolj si način tel. Nagla izvršitev najnižje cene. Ugodni plačilni pogoji. Stari nerabni zvonovi se sprejmo v prelitje, ravnotako se izdelujejo železna stojala najboljše konstrukcije z dolgoletnim jamstvom. Proračni in prospekti vsak čas zastoj in franco na razpolago, enako tudi priporočila hvali tudi priznana pisma.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.**Mizarstvo.**

Čepelna spalna
soba, orehov ali
hrastov les

350 K

Samči se za 50-
l' dno de o.

Cene
konkurenčne.

J. Fogačnik**Ljubljana, Marije Terezije cesta 13-18.**

St. 7848.

Razpis.**Ustanove za umetnostne in glasbene zavode.**

Deželni zbor kranjski je deželni odbor pooblastil, da na podlagi javnega razpisa podeljuje gojencem raznih umetnostnih zavodov za normalno učno dobo 10 ustanov, in sicer 5 ustanov po 400 K, 5 ustanov po 600 K ter dve potovalni ustanovi po 500 K, dalje gojencem raznih glasbenih zavodov za normalno učno dobo 5 ustanov, in sicer 3 ustanove po 400 K, 2 ustanovi pa po 600 K.

Te podpore se bodo nakazovale v četrtletnih obrokih dne 15. septembra, 15. decembra, 15. marca in 15. junija vsakega leta.

Prosilci za jedno teh ustanov predložijo naj svoje prošnje

2087

do 1. avgusta 1914

podpisanemu deželnemu odboru.

Prošnje morajo biti opremljene s krstnim in domovinskim listom ter z do. kazili o dosedanjih splošnih in strokovnih študijah. V prošnji je navesti, za kateri zavod želi dobiti prosilec ustanovo in koliko časa trajajo redne študije na tem zavodu.

Prosilci za potovalno ustanovo morajo predložiti tudi program o nameravanem potovanju.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 8. junija 1914.

„Slovenski Straži“ prinese pomoč, Vam morda bogastvo, čitajte!**475.000**

kron, oziroma frankov in lir znašajo vsakoletni glavni dobitki velike skupine

5 originalnih vrednostnih srečk 5

kojih 13 vsakoletnih žrebanj se vrši dne

2. in 15. januarja,	1. in 14. majnika,	1. septembra (dve),
1. februarja,	1. julija,	14. septembra ter
1. marca (dve),	1. avgusta,	2. novembra.

375.000

kron, oziroma frankov in lir znašajo vsakoletni glavni dobitki manjše skupine

3 originalnih vrednostnih srečk 3

kojih 9 vsakoletnih žrebanj se vrši dne

2. in 15. januarja,	1. in 14. majnika,	14. septembra ter
1. februarja,	1. julija,	2. novembra.
	1. avgusta,	

Kupnina za veliko skupino vseh 5 srečk se plača v 60 mesecih po 6 K, za manjšo skupino vseh treh srečk pa v 60 mesecih po 4 K.

Vsaka srečka mora najmanj enkrat zadeti! Vsi dobitki se izplačajo v gotovem denarju!

Vse srečke imajo trajno vrednost denarja in igrajo po izplačilu kupnine še dolgo vrsto let brez vsakega nadaljnjega vplačevanja, torej zastoj.

Vsak cenjeni naročnik zamore dobiti nagrade in premije ter na ta način kupnino zase naročenih srečk poljubno znižati ali sploh dobiti jih = zastoj.

Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“

Valentin Urbančič, Ljubljana 1.

1875

MARIJA SATTNER

Ljubljana, Dunajska cesta 17, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priprosto in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi

bandera in baldahine

er izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. — Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov tudi radovoljno prevzame.

13

Zahtevajte veliki cenik brezplačno in poštne prosto.

z več kot 1000 slikami! Poština in zavojnina prosta. Neugajajoče zamenjam ali denar nazaj.

St. 50. Prave dunajske harmonike najboljše kakovosti, garantirano dobro preizkušene, priporočljiv instrument. Za boljše in večje zahtevajte moj cenik.

8 tipk, 1 register, 13 glasov, 24—10 cm	K 3-20
10 tipk, 2 registra, 28 glasov, 24—12 cm	K 5-40
10 tipk, 2 registra, 50 glasov, 24—12 cm	K 7-20
20 tipk, 3 registri, 70 glasov, 30—15 cm	K 10-80

Stev. 54. Najcenejši aparat za briti, dobro poniklan z dvo-rezno klino, ranjenje čisto izključeno, z eno nadomestilno klino. Komad K 1-75. Posamezne kline à 25 vinajrev.

St. 57. Stroj za striženje las, fino poniklan z dvema nastavkoma za striženje, reže čez dva zoba, poniklani držaji. Reže brez nastavka 3 mm, s tenkim nastavkom 7 mm, z debelim nastavkom 10 mm, cela dolžina 15 in pol cm, 17 zob z rezervnim peresom, komad K 4-80. — Ista stroj za striženje brade najboljše kakovosti. Komad K 5-80.

St. 51. Fina, absolutno zanesljiva britve, Solingen izdelek, polširoka, pol votlo brušena, K 1-40. Ista še boljše, ozka, popolno votlo brušena K 3—.

E. LUNA, Maribor ob D. števil. 64

Prva razpošiljalna galanterijskega in pletenega blaga in gosp. orodja. Razpošilja v vse dežele.

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je
Vzajemna zavarovalnica
proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana :::: Dunajska cesta št. 17.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe; 2. vse premično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako; 3. vse poljske pridelke, žita in krmo; 4. zvonove proti prelomu; 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1912. 673.356 kron 17 vin., so poskočile koncem leta 1913. na 735.147 kron 17 vin. Tedaj čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolje bo rasel zaklad.

Ponudbe in pojasnila da ravnateljstvo, glavno poverjenstvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah nastavljeni poverjenci.

Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

1439

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv,
laka in firneža

Crkoslikarija

Slikarja, pohištvena in
stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union

Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in lasčilo za sobna tla.

Marx-emažl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristne-
ga lanenega olja.

Oljnate barve, najboljše
vrste fačadne barve,
vremensko neizpremen-

ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za
sobne slikarje.

Lake angleške za kočije, lake
za pohištvo in druge predmete

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako
obrt. — Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Predmete in potrebščine
za žgalno in briljantno
slikanje.

Delavnica za črkoslikarska,
likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

1132

Preganjanje katoličanov na Francoskem.

Na Francoskem je vladal nekaj časa mir, sedaj pa se je pričelo novo preganjanje cerkvenih naprav. V zadnjih dneh so bile pregnane nune v Lilleju, ki so vzdrževale neko otroško šolo. V Senlisu so obvestili sestre družbe »Sv. Jožefa v Clunyju«, da morajo svojo sirotišnico zapreti do 1. septembra. V Nantesu hočejo zapreti višjo katoliško šolo sv. Stanislava, kakor tudi externat otrok iz Nantesa. Superior je bil povabljen pred sodišče. Zdi se, da hočejo na enak način nastopiti tudi proti liceju v Nantesu. Vse se godi na povelje vlade v Parizu. Omenjeni trije zavodi so najuglednejši na Francoskem. Zapiranje katoliških šol je celo po mnenju nasprotnikov mnogo pripomoglo k posurovelosti uravnosti na Francoskem. Vpoštevati pa se mora tudi finančno stran. Vladne šole so znatno dražje kot krščanske šole, ki državo ničesar ne veljajo. Vse šolstvo je vsled proticerkvene politike razrvano. Danes je na Francoskem manj šol in učiteljev kakor prej. Leta 1900 je bilo 67.761 državnih šol in 17.211 krščanskih šol, leta 1914. je 68.007 državnih šol in samo 13.230 krščanskih šol. Leta 1900 je bilo 107.927 državnih učiteljev in 49.590 duhovnih (redovniških) učiteljev, medtem ko je sedaj 154.926 državnih učiteljev in samo 2055 duhovnih učiteljev. Število krščanskih šol se je znižalo za 3981, medtem ko je število duhovnih učiteljev padlo za 47.535. Učencev je bilo: leta 1900 v državnih šolah 4.149.222 in v krščanskih šolah 1.377.578, skupaj 5.526.800 učencev; leta 1914. v državnih šolah 4.478.474 in v krščanskih šolah 1.047.930, skupaj 5.526.400 učencev. Število učencev se je torej celo zmanjšalo, a finančni izdatki so postali znatno večji. Leta 1910. je izdala država za šolstvo 217.878.000 frankov in leta 1914. pa 370.000.000 frankov, torej 152.122.000 frankov več. To se pravi, da je državo veljala prej ena šola 3000 frankov, danes pa 5200 frankov. Preje je plačala država za vsakega učenca 47 frankov, danes pa 74 frankov. In kljub temu je bilo leta 1912. nič manj kot 7850 rekrutov, ki niso znali brati, ko so prišli k vojakom. Iz tega je razvidno, da škoduje boj proti katoliški šoli na Francoskem državi sami.

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ouratnike in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v

specialni trgovini

A. & E. Škaberné

Mestni trg 10

Solidna postrežba

Pozor stavbeniki!

Izgotovljene štedilnike

Pozor občinstvo!

solidno, domače delo prodaja po jako nizkih cenah

Rudolf Geyer, Ljubljana

ključavničarski mojster, Cesta na Rudolfovo železnico 10.

Priporoča tudi vsa v stroko spadajoča dela, vrtno, stopniščne in balkonske ograje, rastlinjake itd. ter vsa popravila.

1133

Največja izbira švicarske vezenine!

Dobro platno in tkanino

za perilo, posteljne garniture, nevestine opreme, zanesljivo dobre kvalitete se kupi pri:

A. Šarc-u

lastnica Jadviga Šarc,

Ljubljana. Selenburgova ulica 5. Ljubljana.

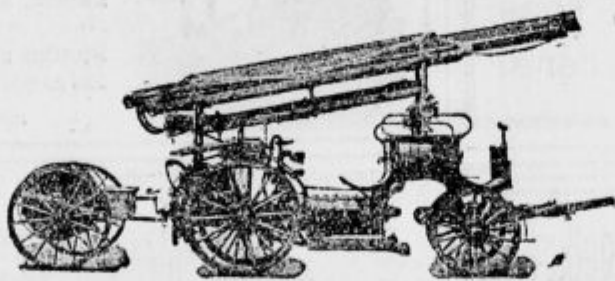
Kompletne nevestine opreme od K 380— dalje.

Bencinmotorne turbinske brizgalnice „Marka Linc“

na kontingentu od nas prvi izumljeni izdelek. — Patent v vseh državah. — Moderni izdelek. — Lahka težina. — V treh velikostih. — Pet različnih izdelnih načinov za vse krajevne razmere.

Konrad Rosenbauer & Kneitschel, Linc ob Donavi.

Dalje tvrdka Konrad ROSENBAUER priporoča svoje najboljše izdelke dvo- in štirikolesnih vozniških brizgalnic. Patentirano „Koebe“-brizgalnico - snemalko, katero eden gasilec naloži in razloži (izključljivi patent tvrdke). Dalje vse ostale gasilske predmete, opreme in rekvizite. Lestve, vozičke za cevi in mostvo, izvrstne nepremočljive cevi. Vse vrste znamenj, čepice, čelade, krasne sekirice in elegantne pasove najnovejših izdelkov. Priporočilne liste posedujemo od vseh strani. Do sedaj nad 45 bencinmotornih brizgalnic v delu in prometu. Sigurno delovanje brez vsake posebne izkušnje. Vozne brizgalnice najboljše vrste, lahke za vožnjo in delo. Pohvalna in zahvalna pisma na razpolago. — Plačilni pogoji po dogovoru na odprte račune; menic in dolžnih pisem ne zahtevamo. Obračajte se za nasvete in naročila samo na Vašega rojaka in domačina, kateri zastopa vrlo solidno, rečno, kulantno in v vsakem oziru postrežljivo tvrdko. — Priporoča se vsem znancem in prijateljem večletni strokovnjak in zastopnik

Fran Samsa

Zagreb

Gunduličeva ulica št. 21.

3422

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovane in podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznane izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj I., Falckestrasse 1.

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1914.

Kupon 3'10 metr. dolg. za 1 kupon 7 kron
kompletno moško obleko 1 kupon 10 kron
(suknjo, hlače, telovnik) 1 kupon 15 kron
1 kupon 17 kron
1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20—, kakor tudi blago za povrtnike, turistične obleke, svileni kamgarni in blago za damске obleke, pošilja po tovarniški ceni kot realna in solidna, dobroznana

zaloga tovarniškega sukna

Siegel-Imhof Brno, Morava.

Vzorci zastoj in franko.

Vaš direktne naročila blaga pri tvrdki Siegel-Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo prednosti. Vaš velik blagovnega prometa vedno največja izbira povsem svežega blaga. Stalne, najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvršijo najskrbneje, natančno po vzoru.

458

500 kron!

Vam plačam, ako Vam moj uničevalec „RIAMAZILO“ ne odpravi Vaših kurjih oces bradavic in trde kože v treh dneh brez bolečin. Cena lončku z jamstvenim pismom K 1—, 3 lončki K 2-50. Na stotine po-hvalnih in priznanih pisem.

3642

Kemeny, Kaschau (Kassa) I.

Poštni predal 12/150, Ogrsko.

Prodasta se dve lepi

2090

svilnati obleki

ženske gorenjske narodne noše.

Pavla Babič v Kranju, Savsko predm. št. 8.

KINTA
K.C.L.

so splošno priljubljeni ker so nedosežni v teku in trpežnosti.

Blagovolite si jih ogledati ali zahtevajte cenik.

Karel Čamernik & Ko.

Specijalna trgovina s kolesi, avtomobili, motorji in posameznimi deli.

Mehanična delavnica in garaža

Ljubljana

Dunajska cesta št. 9-12.

Sanatorij Gutenbrunn in mestno zdravilišče.
BADEN PRI DUNAJU. Solne in zračne kopeli, močno solnce, kardiografija, zdravljenje z radijem. (Dr. Erik Kolbalek.) Zdravnik vojaka: Dr. Oto pl. Aufschneider in ces. svet. dr. D. Podzabradsky. Pojasnila zastoj.

NUISOL

od Bergmann & Co., Tešín ob Labi je in ostane slejkoprej nedosežen v presenečenem barvanju las in brade. Dobi se v svetli, rujavi in črni barvi steklenica po kron 2-50 v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Naravna
BILINSKA
KISLA VODA

najbogatejši alkalični (natron litijev) kislec na Češkem. — Izborna dietetična namizna pijača. O vrednosti „Bilinske“ izvolite vprašati hišnega zdravnika.

Mostne,
živinske in druge
tehtnice
so doh. najceneje in najsolidnejše pri domači tvrdki
Ivan Rebek

stavbno in umetno ključavničarstvo v Celju. — Ceniki na razpolago, brezplačno in franko.

Lud. Černe

juvelir in trgovec

Ljubljana, Wolfova ulica 3.

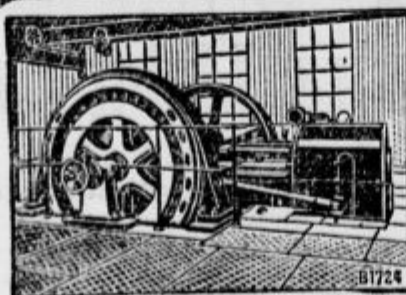
P. n. odjemalce, ki so v posesti plačilnih listkov, izdanih povodom

25 letnega obstoja
moje tvrdke

vljudno prosim, da iste v svrhu razdelitve daril oddajo do

30. junija 1914

v moji trgovini. Na pozneje vpo-slane listke se ne bo oziralo.

LANZOVE vročeparne Lokomobile s paravnost vezano Dynamo.

Letna produkcija čes 2000 Lokomobil.

HEINRICH

Naslov za brzojavke
LANZFILIALE DUNAJ.

LANZ

MANNHEIM

Pisarna: DUNAJ VIII.
Laudongasse 9. Telefon 18581 b.

Vročeparne-Lokomobile

z zaklopnim krmilom „Sistem Lentz“

Jednostavna postrežba.

zmožnost do 1000 PS.

Največji prihranek.

Obisk inženirja in ponudbe brezplačno.

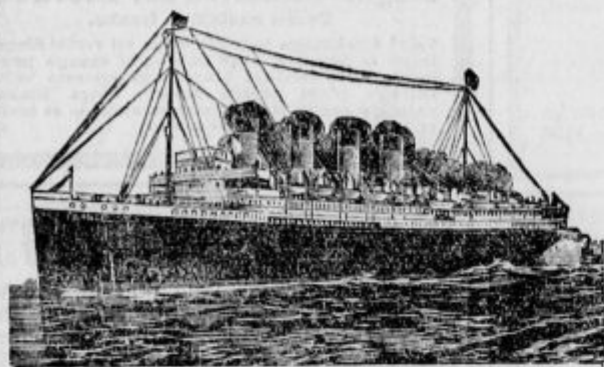
Samo 5 dni z brzoparniki francoske družbe !!

Najkrajša
vožnja iz**Havre v New York**

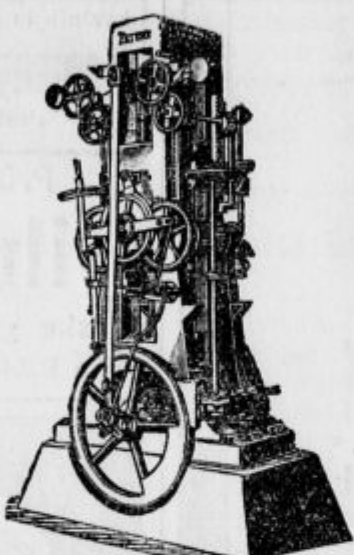
odhod iz Ljubljane vsak torek.

Vožnja iz **HAVERE V KANADO** vsaki mesec enkrat.

Voljavne vozne liste za vse razrede in vozne listke za potnike iz Amerike nazaj v domovino dobiš edino pri 1929

ED. ŠMARDoblastveno potrjena po-
tovalna pisarna v

Ljubljana, Dunajska cesta 18

v hiši Kmetke posojilnice nasproti
gostilne pri „Figovcu“.Izdaja vozne listke po vseh že-
leznicah za prirejanje zabav-
nih in romarskih vlakov. Vsa
pojasnila istotam brezplačno.Polno-jarmeniki za žage
in stroji za obdelovanje
lesa vseh vrst, posebno
patentovani brzo-jarme-
nik, jarmenik - cepilnik,
penecijan, jarmenik, eno-
stavn in dvojni.Stroji za mizarje, ko-
larje, sirugarje, sodarje,
tesarje itd.Vsakovrstni stroji za
izdelovanje pohištva iz
upognjenega lesa.Stroji za lupljenje lesa.
Stroji za izdelovanje les-
ne volne.

Tovarna za stroje G. TONNIES, Ljubljana. R.

Dunajska cesta št. 35. — Ustanovljeno 1847.

Vodne turbine največ
porabnih stopinj.Precizijski regulatorji.
Patent priglasi.Stroji za izdelovanje
cement, sodov. Moderne
transmisije.Prevzema popolno o-
premo tovarn za celo-
kupno lesno industrijo.Najboljša priporočila
mnogo velikih in manjših
obratov tu- in inozemlju.Tačasno v delu: tur-
binska naprava za prvo
kranj. dež. elektrarno. 2
turbine po 1600 konj. sil.

ŠTEFAN NAGY

Irgovina z železnino
Ljubljana.

priporoča svojo izbrano zalogo

brzoparilnikov za krmo, sesalk za
gnojnico, vodnih sesalk, kovanja za
stavbinsko stroko, orodja vseh vrst,
kopalnih banj, železnega pohištva,
vrtnih miz in stolov, štedilnikov,
kakor tudi vseh predmetov, spa-
dajočih v to stroko. Najnižje cene!

17

Največja in
najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov**Avg. Drelse v Ljubljani**

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na
štedilna ognjišča in pečipreproste in najljubše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih
najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupništem
samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz
svojega. Zunanjim
vlagateljem so za poši-**5%**ljanje denarja na razpo-
lago brezplačno polo-
žnice poštne hranilniceZadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7½, 15 ali 22½ let;
pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom.
Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in
zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron.
Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 s 17.406 deleži, ki repre-
zentujejo jamstvene glavnice za 6,788.340 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Borštnik, c. kr. profesor v pok. v Ljubljani; dr. Ferdo Čekal, stolni kano-
nik v Ljubljani; Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruđen, stolni kano-
nik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat
v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani;
Anton Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v
Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gim-
nazijski profesor v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton
Čadež, katehet v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. št. rač.
oficijal v Ljubljani; Avgustin Zajc, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

IVAN JAK in SIN, Ljubljana

Dunajska cesta 15.

Dunajska cesta 15.

Kolesa

iz prvih tovarn Avstrije:
Dürkopp, Styria,
3391 **Waffenrad.****Sivalni**
stroji
in stroji za pletenje.

: Adlerjevi pisalni stroji :

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1867.
Vezenje poučujemo brezplačno. Ceniki zastoj in franko.**Franc Kos** Ljubljana,
Sodna ulica.Podpirajte domačo
industrijo!
Stare nogovice se
ceno podpletujejo!Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za po-
vršne in spodnje jopice, moderke, telovnike, nogovice, ro-
kovice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za
stroje itd. na drobno in na debelo.Pletilni stroj patent „Wiedermann“ je edina in najuglednejša pri-
lika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo zagotovljeno.
Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje. 118

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glasbene
Metode in edini za-
pis. strokovnjak
c. kr. dež. sodišča.Ljubljana, Kongresni trg 15. (Nasproti nunske cerkve.)
Največja in najposobnejša trdka in izposojevalnica
KLAVIRJEV IN HARMONIJEV
na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsega
glasbenega orodja, strun in muzikalij.EDINI ZALOŽNIK dvornih
in komornih tvornic: **Bö-
sendorfer, Mühl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Ge-
brüder Stingl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Lauberger & Gloss,**
Holmann in Hofberg (amerik. harmoniji). 1033Obroki od K 15.— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih
barvah. Ogledajte si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna po-
stavna obvezna garancija. Najemljina najnižja. Zamena najuglednejša. Ugle-
bovanje ter popravila strokovno in cenovno. Ker imam zgoraj navedene prve fa-
brikate izključno le jaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsifi-
katov in navideznega „pofelna“ pri kričalcih, ki se drznejo govoriti o „dobrem
blagu“, dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.Brzojavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic, **Vogel Marijin trg — So. Petra cesta.** Dejniški kapital in reserve 65.000.000 kron.Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na
hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim
vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo-
vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shr-
njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 15Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mes-
tih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodaja-
nje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodernejša varnostna shranjevalnica (safes) za
ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom
stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanjaUstmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. maja 1914 92,160,756 K,
31. decembra 1912 na knjižice in tekoči račun K 236,633-922-.

POSEBNA IZDAJA SLOVENCA

Dva napada na prestol o naslednika Frana Ferdinanda.

Prestol o naslednik in njegova soproga m r t v a.

Prvi napad na prestolo naslednika.

Prestol o naslednik rašen. ^{xx} Sarajevo. 28. junija 1914.

Ob 1. uri po pol dne. Ko se je dopoludno peljal najvojvoda o Franc Ferdinand s soprogo vojvodinjo Hohenberg v mesto Šiš, je vigel nekdo bombo v avtomobil. Oba sta ostala napoškodovana. Več oseb ranjenih. Bombo je lahko poškodovala le vozače, v drugem avto mobilu, ki je sledil najvojvodovem polkovniku gr ofa Boosa Baldbecka, ravnatelja vojaške pisarne nadvojvoda in popodpčja Merezziya, adjuntanta deš. šefa Potreka. Poleg teh je ranjenih še 6 oseb iz občinstva. Napadelec je bil tiskar Trebinja. Po slovesem sprejemu v mestni hiši, se je peljal najvojvoda s svojo soprogo dalje po mestu.

Sarajevo. Prvi napad na prestolonaslednikov avtomobil. je izvršil srbski staveo Labrinović. Napadalca so zaprli.

Drugi usodni napad. Prestonaslednik in njegova soproga mrtva.

Dunaj. Iz Sarajeve prihaja uradno potrjeno poročilo da se je po prvem atentatu izvršil na prestolonaslednika druga atenta. Vse tu čudi. Kako policija po prvem atentatu ni bila tako previdna, da bi preprečila, da bi se prestolonaslednik nadalje izpostavljal nevarnosti. Po sprejemu v mestni hiši sta se najvovodja in njegova soproga peljala po mestu.

V bližino najvovodevega avtomibla se je priril 17 letni stari dijak osmega gimazijskega razreda princip, ki je oddal na prestonaslednika dva strela iz brevninga. Krogla je prodrila najvojvodu v obraz in mu šla v glavo, najvovodinja je bila zadeta v bližino srca. Najvijvodo in njegovo soprogo so prepeljali v konale kjer sta kmalu na dobljenih poškodbah umrla. Množica je takoj prijetega in aretiranega napadalca osmošolca Principa skoto linčala.

Dunaj. Vest o strašnem umoru prestolonaslednika in njegove soproge je tu strahovita očinkovala. Začetkoma ni hotel nihče verovati, da se je zgodilo nekaj tako strašnega. Kmalu so prišla uradna poročila. Vsa gledališča in javna zabavališča so v znak žalosti ~~it~~ takoj zaprli. Iz vseh javnih poslopij se že vijo črne žalne zastave. Vse napovedane veselice so odpovedane.

Išl. Ko je cesar izvedel o smrti prestolonedneikovo, je bil nekaj časa kakor omaljen. Šele po dolgem času se je zavedel. Solze so mu lile iz oči. Tako je dal povelje, naj se vse pripravi za takojšnji njega odhod na Dunaj. Cesar se vrne na Dunaj jutri.

